

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

**Tourists' Opinions on Conservation Tourism Development Center Project of
Jet Khot-Pong Konsao Forest Plantation, Amphoe Kaeng Khoi, Changwat Saraburi**

โดย

นายจเรศักดิ์ นันตะวงษ์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้)

พ.ศ. 2548

ISBN 974-9827-74-0

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้)

ปริญญา

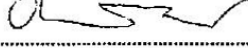
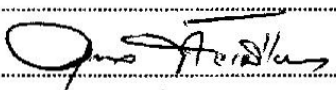
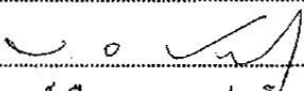
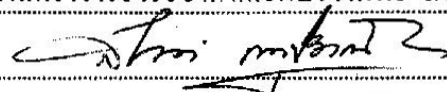
<u>การบริหารทรัพยากรป่าไม้</u>	<u>โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา</u>
สาขา	ภาควิชา

เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

Tourists' Opinions on Conservation Tourism Development Center Project of
Jet Khot -Pong Konsao Forest Plantation, Amphoe Kaeng Khoi, Changwat Saraburi

นามผู้วิจัย นายจเรศักดิ์ นันตะวงษ์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม, Ph.D.)
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์วุฒิพล หัวเมืองแก้ว, Ph.D.)
 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ เรืออากาศเอกปราโมทย์ ลำไย, บธ.ม.)
 ประธานสาขาวิชา
 (รองศาสตราจารย์สันต์ เกตุปราณีต, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

 (รองศาสตราจารย์วินัย อางคงหาญ, M.A.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ 29 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2548

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์และความร่วมมือจากหลายฝ่าย ในโอกาสนี้ใคร่ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม ประธานกรรมการที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์วุฒิพล หัวเมืองแก้ว กรรมการที่ปรึกษาวิชาเอก รองศาสตราจารย์ เรืออากาศเอกปราโมทย์ ลำไย กรรมการที่ปรึกษาวิชาการ และอาจารย์ดวงใจ สุขเฉลิม ผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัย ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณนักท่องเที่ยงที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ที่กรุณาตอบแบบสอบถาม และได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัยครั้งนี้ด้วยดี

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบเท้าบิดา มารดาที่เคารพ ขอขอบคุณภรรยา บุตร ธิดา ญาติพี่น้อง และผู้ร่วมงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและผลักดันให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้ด้วยดี ทั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อโครงการฯ ในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการฯ ในอนาคตให้มีประสิทธิภาพได้สูงสุดได้ต่อไป

จรศักดิ์ นันตะวงษ์

มีนาคม 2548

จเรศักดิ์ นันตะวงษ์ 2548: ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) สาขาวิชาการบริหาร
ทรัพยากรป่าไม้ โครงการสหวิทยาการระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาการศึกษาระดับปริญญา
รองศาสตราจารย์อภิชาติ ภัทรธรรม, Ph.D. 118 หน้า
ISBN 974-9827-74-0

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม ของนักท่องเที่ยวระดับความคิดเห็น และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษารวบรวมโดยใช้แบบสอบถามในการสอบถามนักท่องเที่ยวตัวอย่างที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า รวมจำนวนทั้งสิ้น 390 ราย วิเคราะห์ทางสถิติที่ใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยใช้วิธีไคสแควร์ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาคือเพศชายและเป็นเพศหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน มีอายุเฉลี่ย 27.09 ปี ในส่วนที่สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนที่กำลังศึกษาอยู่ ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก ไม่มีอาชีพรอง มีรายได้และรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ย 119,481.95 และ 94,941.03 บาทต่อปี ตามลำดับ มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ภาคกลาง มีระยะทางในการเดินทางเฉลี่ยเท่ากับ 153.02 กิโลเมตร ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะเดินทางมาท่องเที่ยว มีระยะเวลาในการท่องเที่ยว 2 วัน ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทัศนศึกษาที่สถานศึกษา มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวเฉลี่ย 1,363.38 บาท มีวัตถุประสงค์มาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง มีระดับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งนี้อยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้แก่ รายได้ และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่อประธานกรรมการ

18 / ส.ค. 2548

Charaesak Nantawong 2005: Tourists' Opinions on Conservation Tourism Development Center Project of Jet Khot-Pong Konsao Forest Plantation, Amphoe Kaeng Khoi, Changwat Saraburi. Master of Science (Forest Resource Administration), Major Field: Forest Resource Administration, Interdisciplinary Graduate Program. Thesis Advisor: Associate Professor Apichart Pattaratuma, Ph.D. 118 pages.
ISBN 974-9827-74-0

Objectives of the study were to determine the socio-economic condition, opinion level and factors relating tourists' opinions on Conservation Tourism Development Center Project of Jet Khot-Pong Konsao Forest Plantation, Amphoe Kaeng Khoi, Changwat Saraburi. The using data was collected by employing the designed questionnaires to interview 390 sample tourists who visited the Conservation Tourism Development Center Project area. The statistical analysis method used for testing the relationship between each independent variable and dependent variable was chi-square, at 95 percent statistical confidence level, by a statistical software package.

Results of the study indicated that the distribution of tourist number by gender was rather equivalent in proportion, with the average age of 27.09 years. In part of the graduated group, they were mostly graduated at bachelor degree level, and for the studying group were mostly graduated at high school and vocational students. Labor casual was the main occupations and without subsidiary occupation. The averages of annual household income and expenditure were 119,481.95 and 94,941.03 baht, respectively. Their domiciles were in the Central region. The average travelling distance was 153.02 kilometers. Personal car was used as a vehicle for transportation. Duration of staying in the recreational area was 2 days. Most of them joined with the study tour which organized by the educational institute. The average travelling cost per trip was 1,363.38 baht. The main objective of the visiting was for practicing in recreational activities. They were not member of any forest resource conservation party and having knowledge on ecotourism at the moderate level. Their opinions on this Conservation Tourism Development Center Project were at high level, with the average score of 4.09. Factors relating the tourists' opinions on this recreational area were income, knowledge on ecotourism.

CHARAESAK

Student's signature

Apichart Pattaratuma

Thesis Advisor's signature

18 MAR 2005

สารบัญ

	หน้า
สารบัญ	(1)
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
คำนำ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	3
การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	6
รูปแบบ แนวโน้มของการท่องเที่ยว และระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	12
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กับนโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	21
ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า	25
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
กรอบแนวคิดในการวิจัย	46
สมมติฐาน	47
อุปกรณ์และวิธีการ	49
อุปกรณ์	49
วิธีการ	49
ผลและวิจารณ์	54
สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง	54
ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	
พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	70
กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีขึ้นใน โครงการศูนย์พัฒนา	
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย	
จังหวัดสระบุรี	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	83
ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์พัฒนา การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	97
สรุป	100
ข้อเสนอแนะ	101
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	103
ภาคผนวก	106
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	118

สารบัญญัตราสาร

ตารางที่		หน้า
1	บัญชีงบประมาณดำเนินการของกรมป่าไม้ ที่ได้รับจัดสรรตามโครงการฯ ระยะที่ 1	34
2	สถิตินักท่องเที่ยวของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด- โป่งก้อนเส้า ช่วงปี พ.ศ. 2543-2546	43
3	จำนวนและร้อยละของข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	58
4	คะแนนความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของนักท่องเที่ยวที่เดินทาง มาท่องเที่ยวในบริเวณ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	67
5	ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยว ในบริเวณ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด- โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	68
6	คะแนนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	71
7	ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	72
8	จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวต้องการ ให้มีขึ้นในโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด- โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	82
9	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	84
10	ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษากับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการ ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	85

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	87
12	ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	88
13	ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิสำเนาของนักท่องเที่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	89
14	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางการเดินทางกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	90
15	ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของกลุ่มท่องเที่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	92
16	ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	93
17	ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	94
18	ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	95
19	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	96

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
20	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น ของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่า เจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	97
21	จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่า เจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	98

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนที่แสดงเส้นทางการเดินทาง และที่ตั้งของศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี	27
2	แผนที่แสดงพื้นที่ ที่ตั้ง และแหล่งท่องเที่ยว ของศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี	32
3	อาคารรวมและประชาสัมพันธ์ ของศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่า เจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี	37
4	แสดงมุมมองของอำเภอแก่งคอย จากจุดชมวิวมอเกี๋ยงด้านทิศตะวันตก	37
5	แสดงสภาพทางธรรมชาติของน้ำตกเจ็ดคดเหนือ ในพื้นที่ของโครงการ	38
6	แสดงทิวทัศน์บริเวณริมอ่างเก็บน้ำซับป่าว่าน ในพื้นที่ของโครงการ	38
7	Value Chain ที่เกิดจากศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่า เจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี	40
8	ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม	46

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

**Tourists' Opinions on Conservation Tourism Development Center Project
of Jet Khot-Pong Konsao Forest Plantation, Amphoe Kaeng Khoi,
Changwat Saraburi**

คำนำ

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่อำนวยประโยชน์ต่อมนุษยชาติอย่างมหาศาล ทั้งทางตรง และทางอ้อม ซึ่งในสถานการณ์ปัจจุบัน ความต้องการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งทางด้านการใช้ไม้เพื่อการก่อสร้าง การใช้สอยทั่วไป การใช้ของป่าประเภทต่าง ๆ เพื่อการบริโภค อุปโภค การใช้ประโยชน์ที่ดินป่าไม้รวมถึงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ป่าธรรมชาติ ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่อาจส่งผลทำให้พื้นที่ป่าไม้ลดน้อยลงอีก หากไม่มีมาตรการในการควบคุมที่รัดกุมที่ดีพอ ย่อมส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเมื่อกล่าวถึงการท่องเที่ยวของโลกในศตวรรษที่ 21 ปรากฏว่า ได้มีกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นไปในลักษณะการพัฒนาอย่างยั่งยืน (sustainable development) มากยิ่งขึ้น การท่องเที่ยว การอนุรักษ์ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจะดำเนินไปอย่างสอดคล้องกัน โดยพยายามลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมให้มากที่สุด (รำไพพรรณ, 2544) ในทางปฏิบัติ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมวางแผนควบคุม กำกับ ดูแล ให้การท่องเที่ยวตามแหล่งธรรมชาติเป็นไปอย่างรัดกุม และส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้น้อยที่สุด

จากกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวดังกล่าว หน่วยงานต่าง ๆ ของภาครัฐ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการท่องเที่ยว จึงได้จัดทำนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมด้านการท่องเที่ยวต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้มีการกำหนดนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2540-2546 ไว้หลายประการ อาทิเช่น ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูวัฒนธรรมและทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ควบคู่กับสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงคุณภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ และมรดกของชาติสืบไป

ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทร่วมกัน ป้องกัน แก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยวให้มีคุณค่า ดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น เป็นต้น โดยนโยบายดังกล่าวใช้แนวความคิด “มุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อท่องเที่ยวไทยยั่งยืน” และได้กำหนดหลักการ หรือกลยุทธ์ไว้หลายประการ ซึ่งกลยุทธ์หลักข้อหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติด้านป่าไม้ คือ “เน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้น โดยให้มีความรู้ที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว” (รำไพพรรณ, 2544) ซึ่งจากกลยุทธ์ดังกล่าว ย่อมมีความเกี่ยวข้องกับสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติในพื้นที่ป่าไม้ ส่งผลต่อการบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้ ที่ต้องมีการกำหนดมาตรการควบคุม กำกับ ดูแล เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรป่าไม้น้อยที่สุด เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้คงอยู่ได้อย่างยั่งยืนต่อไป

โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เป็นโครงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโครงการหนึ่ง ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ดำเนินโครงการตามแผนงานดังกล่าว ทั้งนี้ พื้นที่ของโครงการฯ ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่ามวกเหล็ก-ทับทิม แผลงที่ 2 ซึ่งแต่เดิมเป็นพื้นที่ป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์อย่างมาก มีพื้นที่ป่าติดต่อกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมากมาย อาทิเช่น จุดชมวิวน้ำตก แหล่งธรรมชาติศึกษา เป็นต้น และตั้งแต่มีโครงการฯ ดังกล่าวเข้ามาดำเนินการด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ) ทำให้มีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการฯ มากขึ้นตามลำดับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา

จากกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการเข้ามาดำเนินโครงการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวชมในพื้นที่ของโครงการฯ เพื่อต้องการทราบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นต่อโครงการในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับรูปแบบของการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ ให้เอื้อและสอดคล้องกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เช่น ความเหมาะสมของสิ่งก่อสร้าง รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวก ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ผู้รับผิดชอบหลักของโครงการ ตลอดจนหน่วยงานด้านป่าไม้ เพื่อนำไปใช้ประกอบการพิจารณาในการกำหนดนโยบาย วางแผน ปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง ส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่และบริเวณโดยรอบโครงการฯ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้อย่างยั่งยืน และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในอนาคตสืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

นิยามศัพท์

ผู้วิจัยขอนิยามศัพท์เพื่อใช้ประกอบการอธิบายความหมายในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางด้านความคิด ข้อเสนอแนะ และข้อติชมในแง่มุมหรือด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของโครงการฯ อย่างเป็นอิสระ ของนักท่องเที่ยวต่อการดำเนินโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

นักท่องเที่ยว หมายถึง ประชาชนหรือบุคคลทั่วไปที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547

โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ หมายถึง โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ที่ดำเนินการในพื้นที่ป่าไม้ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้เข้ามาพัฒนาพื้นที่เพื่อเพิ่มศักยภาพให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในที่นี้หมายถึงโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

อายุ หมายถึง ระยะเวลาตั้งแต่เกิดจนถึงปัจจุบันมีหน่วยนับเป็นปี ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

การศึกษา หมายถึง สถานภาพการสำเร็จการศึกษาแล้ว หรือกำลังศึกษาอยู่ในระดับต่าง ๆ จากสถานศึกษาที่ได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ และให้หมายความรวมถึงการรับรองจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

อาชีพหลัก หมายถึง งานประจำที่ได้กระทำเป็นหลัก โดยได้รับผลตอบแทนเป็นเงินเดือน หรือสร้างรายได้ให้สูงสุด ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

รายได้ หมายถึง ผลประโยชน์ที่ได้รับเป็นตัวเงินทั้งหมด จากการประกอบอาชีพหรือจากอาชีพรองและอาชีพเสริมอื่น ๆ โดยที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่าย ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่เกิด หรือสถานที่ตั้งครัวเรือนของนักท่องเที่ยว จำแนกเป็นรายภาคต่าง ๆ ของประเทศ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันออก และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หรือจากจังหวัดต่าง ๆ ของภูมิภาคดังกล่าว

ระยะทางการเดินทาง หมายถึง ระยะทางจากที่พักอาศัย หรือที่ตั้งถิ่นฐานของครัวเรือนของนักท่องเที่ยว จนถึงบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีหน่วยนับเป็นกิโลเมตร

ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยว หมายถึง กลุ่มของนักท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ที่มีความแตกต่างกันออกไปตามสถานภาพความเป็นจริง เช่น กลุ่มนักเรียน นิสิตนักศึกษา ผู้ประกอบการ กลุ่มประชาชน กลุ่มครอบครัว กลุ่มเพื่อนฝูง กลุ่มข้าราชการ กลุ่มทัวร์นำเที่ยว เป็นต้น ที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว หมายถึง ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว หมายถึง จุดมุ่งหมายหลักของการเดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ของนักท่องเที่ยว อาทิเช่น เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อศึกษาธรรมชาติ เพื่อสร้างสมประสบการณ์ เพื่อเข้าอบรม/สัมมนา หรือเป็นเส้นทางผ่านเท่านั้น เป็นต้น

การเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ หมายถึง การได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชมรม หรือมูลนิธิต่าง ๆ ที่ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวข้องกับด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เช่น กลุ่มอนุรักษ์สัตว์ป่า กลุ่มอนุรักษ์พันธุ์พืช เป็นต้น

ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง ระดับของความรู้ความเข้าใจในรูปแบบหรือลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

การตรวจเอกสาร

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย นำมาเสนอไว้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
2. รูปแบบ แนวโน้มของการท่องเที่ยว และระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กับนโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
4. ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า
5. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

เมื่อกล่าวถึงความหมายของความคิดเห็น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้ศึกษาวิจัยได้ทำการค้นคว้ารวบรวมมานำเสนอไว้พอสังเขป ดังต่อไปนี้

สงวน และคณะ (2522) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า ความคิดเห็น คือ การแสดงออกซึ่งวิจรรย์ญาณที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ และมีความหมายที่แคบกว่าเจตคติ เพราะความคิดเห็นของบุคคลเปลี่ยนแปลงไปตามข้อเท็จจริง (fact) และเจตคติ (attitude) ของบุคคล ในขณะที่เจตคติแสดงออกถึงสภาพความรู้สึกทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความคิดเห็นจะเป็นการอธิบายเหตุผลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น

สุโท (2525) ได้รายงานไว้ว่า “ความคิดเห็น” เป็นความรู้สึที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล อันเป็นผลทำให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือมีความรู้สึกเฉย ๆ

Webster (1964) ได้รายงานไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความเชื่อ ซึ่งความเชื่อนั้นมิได้ตั้งอยู่บนความแน่นอน แต่ตั้งอยู่ที่จิตใจ ความคิด และการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่เห็นว่าน่าจะเป็นจริง หรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้

Webster (1966) ได้รายงานไว้ว่า “ความคิดเห็น” หมายถึง ทัศนคติ การพิจารณาตัดสิน การประเมินในใจเกี่ยวกับสิ่งหนึ่งสิ่งใด ทั้งนี้ ความคิดเห็นมีความแข็งแกร่งมากกว่าความประทับใจ (impression) ดังนั้น ความคิดเห็นจึงเป็นความรู้สึภายในใจ และถ้าถูกยึดอย่างมั่นคงก็จะกลายเป็นความเชื่อมั่น หรืออาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อที่มีได้ตั้งอยู่บนความรู้ที่แท้จริง แต่ตั้งอยู่บนความคิด ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลอาจจะเป็นที่ยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ซึ่งนักจิตวิทยาได้นิยามความหมายของความคิดเห็นไว้ว่า เป็นการแสดงออกทางภาษา (verbal expression) ที่เกี่ยวกับเจตคติ ความเชื่อ และค่านิยม

Kolesnik (1970) ได้รายงานไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแปลความหมาย (interpretation) หรือการลงความเห็นที่เกิดจากความจริง (facts) ซึ่งแต่ละบุคคลเห็นว่าถูกต้องแต่คนอื่น ๆ อาจจะไม่เห็นด้วยก็ได้

Foster (1971) ได้รายงานไว้ว่า ความคิดเห็นเกิดจากประสบการณ์ (experience) ที่บุคคลมีต่อสิ่งของ บุคคล หมู่คณะ หรือเรื่องราวต่าง ๆ โดยความคิดเห็นที่ถือว่าเป็นประสบการณ์ตรงเกิดจากการที่ได้พบเห็นคุ้นเคย การพบปะโดยตรง ส่วนประสบการณ์ทางอ้อมเกิดจากได้ยิน ได้ฟัง เห็นจากรูปถ่าย หรือจากการอ่านหนังสือโดยไม่ได้เห็นของจริง รวมทั้งเกิดจากระบบค่านิยมและการตัดสินด้วยค่านิยม เพราะเห็นว่าคนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจไม่เหมือนกัน จึงมีความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันที่แตกต่างกัน

Best (1977) ได้รายงานไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความเชื่อ และความรู้สึกของแต่ละบุคคลโดยการพูด

นอกจากนี้ นักวิชาการและผู้รู้หลายท่านได้แบ่งแยกความคิดเห็นออกเป็นหลายระดับ มีทั้งความคิดเห็นอย่างผิวเผินและความคิดเห็นอย่างลึกซึ้ง ความคิดเห็นที่ลึกซึ้งและติดตัวเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปไม่เฉพาะอย่างและมีประจำอยู่ในตัวของทุกคนเรียกว่า “ทัศนคติ” ส่วนความคิดเห็นที่ผิวเผินไม่ลึกซึ้งเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่าง และมีอยู่ในเวลาอันสั้นเรียกว่า Opinion (อุทัย, 2519) ในขณะที่ปรีชาพร (2532) ได้กล่าวเปรียบเทียบทัศนคติกับความคิดเห็นไว้ว่า “ทัศนคติ” เป็นสิ่งที่แสดงถึงสภาพความรู้สึก แต่ในส่วนของ “ความคิดเห็น” เป็นสิ่งที่อธิบายหรือบ่งบอกถึงเหตุผล

สรุปได้ว่า “ความคิดเห็น” หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิด ของบุคคล ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเรื่องหนึ่งเรื่องใดโดยเฉพาะ มีผลมาจากพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการได้พบเห็นคุ้นเคย การพบปะโดยตรง หรือจากประสบการณ์ทางอ้อมที่เกิดจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นจากรูปถ่าย หรือจากการอ่านหนังสือโดยไม่ได้เห็นของจริง รวมถึงสภาพแวดล้อมด้วย ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่ม เกิดจากระบบค่านิยมและการตัดสินใจด้วยค่านิยม ซึ่งคนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจที่ไม่เหมือนกัน จึงมีความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น การแสดงออกของความคิดเห็นอาจเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ และอาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

องค์ประกอบและประเภทของความคิดเห็น

จากคำอธิบายของอุทัย (2519) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นที่ลึกซึ้งและติดตัวเป็นเวลานาน เป็นความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปไม่เฉพาะอย่างและมีประจำอยู่ในตัวของทุกคนเรียกว่า “ทัศนคติ” ส่วนความคิดเห็นที่ผิวเผินไม่ลึกซึ้งเป็นความคิดเห็นเฉพาะอย่าง และมีอยู่ในเวลาอันสั้นเรียกว่า Opinion ดังนั้น ทัศนคติและความคิดเห็นจึงมีความแตกต่างกันอยู่บ้าง และบุญชนก (2542) ได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติและความคิดเห็นของบุคคล มีองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจ (cognitive) หมายถึง การเรียนรู้จากประสาททั้ง 5 ได้แก่ (1) ตา (2) หู (3) จมูก (4) ลิ้น และ (5) กาย ทั้งนี้ ตาและหูเป็นส่วนประกอบของร่างกายที่มีส่วนทำให้เกิดทัศนคติมากที่สุด โดยการได้ยิน ได้เห็นเรื่องราวหรือสิ่งต่าง ๆ เข้าสู่สมอง โดยที่สมองเป็นส่วนกำหนดความคิดและแยกแยะเหตุผลออกมาเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น ซึ่งมีทั้งความรู้สึกทางบวกและทางลบ

2. ความรู้สึก (affective) หมายถึง ความรู้สึกที่แสดงออกมาเอง เพื่อบ่งบอกถึงความรัก ความโกรธ หรือบ่งบอกถึงความเกลียดชังต่าง ๆ

3. พฤติกรรม (behavior) หมายถึง การแสดงออกต่าง ๆ ที่สามารถสังเกตได้จากองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการของทัศนคติที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ทัศนคติจะสามารถเกิดขึ้นได้ด้วยองค์ประกอบพื้นฐานเหล่านี้จนก่อให้เกิดการจัดรูปแบบต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ของบุคคล มีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างบุคคล มีการลอกเลียนแบบในสังคม ตลอดจนมีการการปรับตัวให้เข้ากับสังคม โดยมีผลเกี่ยวเนื่องถึงการจูงใจ การเรียนรู้ และการรับรู้เป็นจิตวิทยาสังคม

Remmers *et al.* (1965) ได้กล่าวถึงประเภทของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ (1) ความคิดเห็นเชิงบวกสุดและเชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้และจากประสบการณ์ สามารถทราบทิศทางได้โดยทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนเกิดการหลงงูชา ส่วนทิศทางลบสุด ได้แก่ รังเกียจมาก เป็นความคิดเห็นที่รุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก (2) ความคิดเห็นที่เกิดจากความรู้ความเข้าใจ การมีความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ได้แก่ ความชอบ ยอมรับความรู้ ส่วนความเข้าใจในทางไม่ดี ได้แก่ ความไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย

ศรีสุรางค์ และคณะ (2542) ได้แบ่งประเภทของความคิดออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. การคิดโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย (undirected thinking) หรือความคิดแบบเชื่อมโยง เป็นการคิดที่มีความเป็นอิสระ ที่ปราศจากการถูกกำหนดด้วยเงื่อนไขภายนอกโดยสิ้นเชิง ตัวอย่างการคิดโดยไม่มีจุดมุ่งหมายที่เห็นได้ชัดเจน ได้แก่ การฝัน

2. การคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย (the goal-directed thinking) เป็นการคิดที่เกิดขึ้นในกรณีเมื่อเราต้องการหาคำตอบ หรือเมื่อต้องการหาวิธีการที่สมเหตุสมผลในการแก้ไขปัญหา การคิดในลักษณะเช่นนี้มีเป้าหมายที่ชัดเจนกว่าการคิดโดยไม่มีจุดมุ่งหมายมาก ตัวอย่างเช่น การคิดวิเคราะห์ การวิจารณ์ การคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น

Oskamp (1977) ได้กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น มีดังนี้

1. ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ ได้แก่ ภาวะต่าง ๆ ของบุคคล ที่ใช้สำหรับรับรู้ความรู้สึกที่ผิดปกติของอวัยวะ หรือความบกพร่องของอวัยวะสัมผัสซึ่งมีผลต่อความคิดเห็นที่ไม่ดีต่อบุคคลภายนอก
2. ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล หมายถึง การที่บุคคลได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง มีการกระทำด้วยตนเอง หรือได้พบเห็นด้วยตนเอง ทำให้บุคคลนั้น ๆ เกิดความพึงใจและเกิดความคิดเห็นต่อประสบการณ์เหล่านั้นที่แตกต่างกันไป
3. อิทธิพลของผู้ปกครอง หมายถึง ในวัยเยาว์ผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลแก่เด็กได้มาก จึงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความคิดเห็นของเด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป
4. ทักษะคิดความคิดเห็นของกลุ่ม หมายถึง เมื่อบุคคลเติบโตขึ้นจนเป็นผู้ใหญ่ย่อมต้องมีกลุ่มและสังคม ดังนั้น ความคิดเห็นของกลุ่มเพื่อน กลุ่มอ้างอิง หรือการอบรมสั่งสอนที่ได้รับจากทางโรงเรียน หน่วยงาน ที่ให้แนวความคิดเห็นที่เหมือนหรือต่างกัน ย่อมมีผลต่อความคิดเห็นของแต่ละบุคคลแตกต่างกันออกไป
5. สื่อมวลชน หมายถึง สื่อประเภทต่าง ๆ ที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของแต่ละบุคคล อาทิเช่น สื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เป็นต้น ย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อความคิดเห็นของบุคคลทำให้เกิดความแตกต่างกันออกไป

วิธีวัดความคิดเห็น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ถือว่าเป็นการวัดทางด้านสังคมศาสตร์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกการวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น ตลอดจนการสร้างมาตรวัดทัศนคติ และวิธีการวัดความคิดเห็นที่ใช้กันอยู่อย่างแพร่หลาย ซึ่งพรเพ็ญ (2531) ได้กล่าวถึงวิธีการดังกล่าวไว้ว่ามีอยู่ด้วยกัน 4 วิธี ได้แก่

1. วิธีของเทอร์สโตน (Thurstone's method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาณ แล้วทำการเปรียบเทียบตำแหน่งของความคิดเห็น ทศนคติไปในทางเดียวกัน เปรียบเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างเท่า ๆ กัน (equal-appearing intervals)
2. วิธีของกัตต์แมน (Guttman's scale) เป็นวิธีการวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่เป็นไปในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับข้อความทัศนคติสูงต่ำที่เปรียบเทียบซึ่งกันและกันได้ โดยเปรียบเทียบจากอันดับต่ำสุดไปจนถึงสูงสุดได้ และแสดงถึงการสะสมของข้อแสดงความคิดเห็น
3. วิธีจำแนกแบบ S-D Scale (semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติและความคิดเห็น โดยอาศัยคู่คำคุณศัพท์ที่มีความหมายตรงกันข้าม (bipolar-adjective) เช่น “ดี” ตรงกันข้ามกับ “เลว” “ขยัน” ตรงกันข้ามกับ “ขี้เกียจ” เป็นต้น
4. วิธีของลิเคิร์ต (Likert's method) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดทัศนคติและความคิดเห็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากจะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบสามารถแสดงทัศนคติในทางที่ชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบ โดยสามารถจัดอันดับของความชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบจากคำตอบที่มีให้เลือก 5 คำตอบ และให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 หรือ +2, +1, 0, -1, -2 ตามลำดับ

จากแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็นที่กล่าวมาสรุปได้ว่า “ความคิดเห็น” หมายถึง การแสดงออกถึงความเชื่อ ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือเรื่องหนึ่งเรื่องใด โดยเฉพาะมีผลมาจากพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ตรงที่เกิดจากการได้พบเห็นคุ้นเคย การพบปะโดยตรง หรือจากประสบการณ์ทางอ้อมที่เกิดจากการได้ยิน ได้ฟัง ได้เห็นจากรูปถ่าย หรือจากการอ่านหนังสือโดยไม่ได้เห็นของจริง รวมถึงสภาพแวดล้อมด้วย ความคิดเห็นของแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่ม เกิดจากระบบค่านิยมและการตัดสินใจด้วยค่านิยม ซึ่งคนแต่ละกลุ่มมีค่านิยมและการตัดสินใจที่ไม่เหมือนกัน จึงมีความคิดเห็นต่อสิ่งเดียวกันที่แตกต่างกันออกไป ดังนั้น การแสดงออกของความคิดเห็นอาจเป็นไปในทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้ และอาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และพฤติกรรม มีปัจจัยที่ทำให้เกิดความคิดเห็น ได้แก่ ปัจจัยทางพันธุกรรมและสรีระ ประสบการณ์โดยตรงของบุคคล อิทธิพลของผู้ปกครอง ทัศนคติความคิดเห็นของกลุ่ม และสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ส่วนวิธีการวัดความคิดเห็นที่นิยมใช้กัน คือ วิธีการวัดของลิเคิร์ต

รูปแบบ แนวโน้มของการท่องเที่ยว และระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

รูปแบบ แนวโน้มของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวในปัจจุบันมีรูปแบบการท่องเที่ยวหลายรูปแบบที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าในยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ความเจริญในตัวเมืองต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผลที่ตามมาคือ ความแออัดของผู้คนที่มุ่งสู่ความเจริญเหล่านั้น สาเหตุดังกล่าวจึงส่งผลทำให้ประชากรบางส่วน ได้เกิดความเบื่อหน่ายความแออัดดังกล่าว จึงเกิดแนวความคิดหรือหาแนวทางในการท่องเที่ยว ที่มุ่งสู่การท่องเที่ยวในสถานที่ทางธรรมชาติ รูปแบบการท่องเที่ยวดังกล่าวจึงเกิดขึ้นทั่วทุกแห่งหน สำหรับในประเทศไทยนั้น ย่อมมีข้อได้เปรียบในด้านการท่องเที่ยวทางสภาพธรรมชาติ อยู่พอสมควร เนื่องจากประเทศไทยมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และมีวัฒนธรรมอันดีงามที่หลากหลาย จึงเป็นจุดขายด้านการท่องเที่ยวในลักษณะดังกล่าวได้เป็นอย่างดี ซึ่งในส่วนของรายละเอียดมีดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546)

1. การท่องเที่ยวประเพณีและวัฒนธรรม ประเพณีและวัฒนธรรมของประเทศไทยเป็นทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างหนึ่ง นอกเหนือไปจากการเป็นวิถีชีวิตหรือแนวทางประเพณีปฏิบัติที่คนในสังคมได้กระทำสืบต่อกันมา ซึ่งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ได้อาศัยเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมของชาติเป็นรายได้ประจำชาติอย่างหนึ่ง บางประเทศสามารถเผยแพร่วัฒนธรรมของตนเองให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายกันทั่วโลกและสามารถทำรายได้เข้าประเทศปีหนึ่ง ๆ มากกว่ารายได้จากแหล่งอื่น ๆ อีกด้วย เช่น เทศกาลเบียร์ในเยอรมัน เป็นต้น ซึ่งในส่วนของไทยได้มีประเพณีและวัฒนธรรมแตกต่างกันออกไปในแต่ละภาคจึงมีความได้เปรียบประเทศอื่น ๆ อยู่พอสมควร

นอกจากเหตุผลทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยว ในการชมการแสดงที่เป็นวัฒนธรรมและประเพณีแล้ว ยังมีรายได้จากด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นรายได้แฝงอีกมาก เช่น รายได้ในเรื่องของการเดินทาง ที่พักอาศัย อาหาร และของที่ระลึกที่กระจายออกไปสู่ประชาชนในแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ประการสำคัญที่การท่องเที่ยวประเพณีและวัฒนธรรมมีบทบาทอย่างมาก คือ การเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จัก และเข้าใจวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่นนั้น ๆ มากขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ และเกิดความเข้าใจพื้นฐานทางวัฒนธรรมของชาติ ซึ่งมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละท้องถิ่น เกิดการยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม และนำไปเผยแพร่ให้เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลาย

2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ/การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในปัจจุบันการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ได้รับการผลักดันและส่งเสริมให้เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาแบบยั่งยืน เป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นมาจากแนวโน้มเกี่ยวกับการอนุรักษ์ และความเปลี่ยนแปลงเรื่องอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทำให้เกิดการตื่นตัวและให้ความสนใจ เกี่ยวกับคุณภาพสิ่งแวดล้อม และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีอยู่ทั่วทุกแห่ง ขึ้นอยู่กับลักษณะการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่าง ๆ คือ ความเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวเอง หรือกิจกรรมที่เป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ในระยะแรกของการศึกษาเรื่อง Ecotourism ได้ใช้คำจำกัดความในความหมายภาษาไทยว่า “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” เพื่อต้องการสื่อให้ชาวไทยทุกระดับเข้าใจว่า รูปแบบการท่องเที่ยว Ecotourism เป็นการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งต่อมาทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ขอให้ราชบัณฑิตยสถานกำหนดความหมายของคำว่า Ecotourism คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นคำที่ได้มีการกำหนดไว้ในระยะแรก

2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ องค์ประกอบหลักที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มี 4 ประการ คือ

2.2.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องหรือเกี่ยวข้องกับธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น

2.2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ยั่งยืนที่ครอบคลุมไปถึงการอนุรักษ์ทรัพยากร และการจัดการสิ่งแวดล้อม

2.2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีระบบการเรียนรู้ โดยมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว และสร้างความตระหนักสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

2.2.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่มีการคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนท้องถิ่นในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติตามแผน ร่วมคิดตามตรวจสอบ ตลอดจนร่วมบำรุงรักษาทรัพยากรท่องเที่ยว

2.3 เครื่องมือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือเชิงอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โดยมีการบรรจุเป็นแผนงานที่ 1 ของแผนปฏิบัติการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย 4 โครงการ ดังนี้

2.3.1 โครงการจัดตั้งคณะกรรมการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัด ในจังหวัดที่มีศักยภาพทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.3.2 โครงการส่งเสริมจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่/ระดับจังหวัด

2.3.3 โครงการส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับภาค

2.3.4 โครงการส่งเสริมการจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับชาติ

การจัดตั้งเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือเชิงอนุรักษ์นั้น มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ในรูปแบบของอนุกรรมการระดับท้องถิ่น/จังหวัด และในรูปของเครือข่ายระดับต่าง ๆ ตั้งแต่พื้นที่/จังหวัด ระดับภูมิภาค และระดับประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้องค์กรดังกล่าวมีบทบาทในการประสานงาน ให้ข้อเสนอแนะและ/หรือ ดำเนินการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยต้องทำให้เข้าถึงและเชื่อมโยงทุกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือเชิงอนุรักษ์ จำเป็นต้องมีศูนย์กลางในการประสานงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งจังหวัดสระบุรีเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังนั้น การจัดตั้งศูนย์เครือข่ายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดสระบุรี จึงสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสร้างเครือข่ายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ โดยทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่าง ๆ

2.4 การวัดความเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การวัดความเป็นนักพิจารณาระดับความเข้มข้นได้จากปัจจัยต่อไปนี้

2.4.1 ความสนใจในแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากประเภทและรูปแบบของแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมไปเที่ยว โดยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว เสริมความรู้การอนุรักษ์ การรักษาสีงแวดล้อม และการสร้างความตระหนักในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งระดับความเข้มข้นของความสนใจมีดังนี้

(1) สนใจในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติและวัฒนธรรม ที่มีลักษณะเฉพาะถิ่น และมีความสมบูรณ์หลากหลาย ต้องใช้ความตั้งใจในการท่องเที่ยวสูง มีกิจกรรมที่แตกต่างไปจาก ความเคยชินตามปกติ หรือมีระดับความสนใจลดลงตามลำดับ

(2) มีการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การเรียนรู้ สัมผัสดูแลรักษาธรรมชาติ และระบบนิเวศ เช่น การศึกษาธรรมชาติ การเดินป่า การส่องสัตว์ เป็นต้น

2.4.2 การเตรียมตัวก่อนการเดินทาง นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรมีลักษณะและมีการเตรียมตัวก่อนการเดินทาง ดังต่อไปนี้

(1) มีการเตรียมตัวศึกษาหาความรู้ โดยการค้นคว้าด้วยตนเอง และ/หรือเข้ารับ การอบรมก่อนเดินทาง หรือการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวก่อนการเดินทาง

(2) มีการเตรียมอุปกรณ์เครื่องมือในการท่องเที่ยวครบถ้วนด้วยตนเอง หรือทำ ตามคำแนะนำ โดยให้ความสำคัญในอุปกรณ์ที่ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และไม่ทิ้งให้เป็นขยะมูลฝอย ในขณะท่องเที่ยว เช่น กล่องอาหาร กล่องส่องทางไกล กระติกน้ำ เป็นต้น

2.4.3 การปฏิบัติตัวในการท่องเที่ยว

(1) ปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ ตามสมควร

(2) มีความกระตือรือร้นในการรักษาสิ่งแวดล้อม

(3) มีความสนใจใฝ่รู้ในระหว่างการท่องเที่ยว ให้ความสำคัญต่อข้อมูลกิจกรรม สื่อความหมายอื่น ๆ ที่จะเสริมสร้างความรู้และความตระหนักที่ดี

(4) มีความยินดีจ่ายตรงลงในพื้นที่ท่องเที่ยว เพื่อช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม

(5) สนใจเข้าร่วมกิจกรรมและการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

2.4.5 การปฏิบัติตัวหลังการท่องเที่ยว

(1) มีความรักและมีความห่วงหาพันพวยากร ที่ได้จากการเรียนรู้เพิ่มขึ้นหลัง จากการท่องเที่ยว

(2) มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

(3) ช่วยเป็นสื่อ ขยาย หรือเผยแพร่ข้อมูลที่ได้รับต่อผู้อื่น

2.5 กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ความสำคัญต่อกิจกรรมการ ท่องเที่ยวมากเพราะกิจกรรมต่าง ๆ นั้น จะเป็นสื่อกลางในการท่องเที่ยวไปสู่เป้าหมายได้ กิจกรรม ที่เหมาะสมจึงควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการศึกษาหาความรู้ในระบบนิเวศและวัฒนธรรมท้องถิ่น ควบคู่ ไปกับการได้รับความเพลิดเพลิน ทั้งนี้ ต้องเป็นกิจกรรมที่มีผลกระทบน้อยที่สุดหรือเป็นผลกระทบ ที่สามารถป้องกันหรือแก้ไขได้ กิจกรรมที่จัดเป็นกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมี 19 กิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่อไปนี้

2.5.1 กิจกรรมเชิงนิเวศในแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ การประกอบกิจกรรม

- (1) เดินป่า (hiking, trekking, walking)
- (2) ศึกษาธรรมชาติ (nature educating)
- (3) ส่องสัตว์/ดูนก (animal & bird watching)
- (4) เทียวถ้ำ/น้ำตก (cave & waterfall exploring)
- (5) ตั้งแคมป์ (tent camping)

2.5.2 กิจกรรมกึ่งนิเวศ ได้แก่ การประกอบกิจกรรม

- (1) ถ่ายรูป บันทึกภาพ/เสียง (photographing)
- (2) ศึกษาท้องถื่น (sky interpretating)
- (3) จักรยานท่องเที่ยว (terrain & mountain biking)
- (4) ตกปลา (fishing)

2.5.3 กิจกรรมทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ ได้แก่ การประกอบกิจกรรม

- (1) ศึกษาชื่นชม งานศิลปกรรมและวัฒนธรรม
- (2) ร่วมกิจกรรม เรียนรู้พฤติกรรมของผู้คน
- (3) การศึกษาเรียนรู้ การผลิตของที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง

ระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

โดยทั่วไปแล้วการจัดการด้านการท่องเที่ยวต้องครอบคลุมองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว (2) ด้านการบริการ (3) ด้านตลาดของการท่องเที่ยว และ (4) ด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงองค์กรและกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้วย (ดรรรชนี, 2544) รายละเอียดมีดังต่อไปนี้

1. **ทรัพยากรการท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว** ประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ สักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวในการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมไปถึงการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม และความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้ทรัพยากรท่องเที่ยวยังคงอยู่ได้ยั่งยืน โดยไม่เสื่อมโทรมลงอย่างถาวร และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นตามมา การจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จึงเน้น

1.1 การประเมินคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยวในพื้นที่ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานความสนใจเฉพาะด้านของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีต่อธรรมชาติ วิถีชีวิตท้องถิ่น และการอนุรักษ์ เช่น ความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศ การได้พบเห็นสัตว์ป่า ระบบนิเวศที่มีความโดดเด่น ความน่าสนใจในการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ หรือการรักษาสภาพแวดล้อม ความสวยงามและแปลกตาของภูมิทัศน์หรือแหล่งท่องเที่ยว และวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตท้องถิ่นดั้งเดิม เป็นต้น

1.2 การจัดการเพื่อรักษาคุณค่าความสำคัญในความเป็นธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่นไว้ให้ได้ ต้องระมัดระวังต่อการพัฒนาปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจนหมดสภาพความเป็นธรรมชาติ หรือความเป็นเอกลักษณ์ด้านวัฒนธรรมหรือวิถีชีวิตท้องถิ่น ดังนั้น การจัดการพื้นที่จึงต้องคำนึงถึงขีดความสามารถของพื้นที่หรือทรัพยากรในการรองรับการท่องเที่ยว โดยไม่เน้นการปรับปรุงหรือพัฒนาเกินความจำเป็นเพื่อเปลี่ยนแปลงให้พื้นที่ที่มีความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวได้มากขึ้น

1.3 ต้องมีการจำแนกเขตการจัดการพื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ระบบนิเวศ รวมไปถึงกำหนดมาตรการหรือเงื่อนไขการใช้พื้นที่ต่างๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจได้ว่าจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนวิถีชีวิตท้องถิ่น

1.4 แสวงหาความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อเป็นพันธมิตรในการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวที่มุ่งไปสู่ความยั่งยืน โคนทุกฝ่ายต้องยึดถือหลักของการจัดการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน และปณิธานของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเอง โคนเคร่งครัด

1.5 ต้องมีการประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรการท่องเที่ยว และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้จากการท่องเที่ยวไปยังทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.6 ต้องมีการติดตามตรวจสอบ และประเมินสถานภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวอยู่เสมอ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการตัดสินใจจัดการพื้นที่และทรัพยากรที่ถูกต้อง

สำหรับกิจกรรมท่องเที่ยวสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น สามารถกำหนดได้เป็น 2 กลุ่มหลักได้แก่ กิจกรรมท่องเที่ยวที่ออกแบบสำหรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศประเภท active หรือ hard core ecotourism และนักท่องเที่ยวประเภท passive หรือ casual ecotourism ซึ่งบางครั้งอาจเป็นกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทเดียวกัน แต่ลักษณะแตกต่างกันในรายละเอียด โคนเฉพาะการออกแบบกิจกรรมท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อประสบการณ์ท่องเที่ยวของแต่ละกลุ่มคาดหวังที่จะได้รับ เช่น ประสบการณ์ท่องเที่ยวแบบตื่นเต้นผจญภัย หรือแบบพักผ่อนกับธรรมชาติ หรือประสบการณ์ด้านการร่วมกิจกรรมการอนุรักษ์ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศควรต้องเป็นกิจกรรม (1) มีโอกาสได้ใกล้ชิด และได้รับประสบการณ์ตรงจากธรรมชาติและวิถีชีวิตท้องถิ่น (2) มีโอกาสได้เข้าใจ เรียนรู้ และเกิดความตระหนักของคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยว (3) มีโอกาสที่จะสร้างงานและรายได้แก่คนท้องถิ่น (4) กิจกรรมที่ส่งผลด้านการอนุรักษ์ซึ่งเป็นทางตรงหรือทางอ้อม และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมธรรมชาติและวิถีชีวิตท้องถิ่น

2. นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการจัดการด้านตลาด นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะปะปนอยู่ทั่วไปในสังคม ส่วนใหญ่จะค่อนข้างสูงอายุ (40-50 ปี) มีการศึกษาและรายได้ดี (Wauer, 1980; Kellert, 1985; Butler and Fenton, 1987; and Hvenegard, 1994) นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความปรารถนาที่จะท่องเที่ยวในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติ หรือมีวัฒนธรรมท้องถิ่นที่แปลกแตกต่างไปจากชีวิตประจำวัน (Valentine, 1992) มีความประสงค์ที่จะได้เรียนรู้และ/หรือมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับธรรมชาติ ทั้งทางตรงและทางอ้อม (Kretchman and Eagles, 1990; Fennell and Eagles, 1990; and Eagles, 1992) มีความสงบสุขสบาย และมีความตั้งใจอย่างแรงกล้าที่จะเดินทางท่องเที่ยว โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตท้องถิ่น ดังนั้น จึงเป็นผู้พร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นนั้น และไม่ต้องให้มีการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เพื่ออำนวยความสะดวกสบายในลักษณะเช่นเดียวกับถิ่นที่ตนเองอยู่อาศัยหรือคุ้นเคย หรือในลักษณะที่ได้รับการบริการในเมืองใหญ่ ดังนั้น ความสะดวกสบายในการเดินทางท่องเที่ยวไม่ใช่เป็นสิ่งสำคัญเท่าใดนัก แต่นักท่องเที่ยวประเภทนี้มักจะไม่อดทนกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่แออัด เสียงอึกทึกและสิ่งแปลกปลอมที่ขัดกับธรรมชาติ

โดยปกติแล้ว นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นผู้ที่สนใจและเคร่งครัดในการรับผิดชอบดูแลธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม มีอยู่ไม่น้อยที่เป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศหน้าใหม่ที่ขาดประสบการณ์ หรือความรู้เรื่องการปฏิบัติตัวที่ถูกต้องเหมาะสมในแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่สำคัญของเจ้าของพื้นที่และผู้ประกอบการ (มัคคุเทศก์) ที่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักท่องเที่ยวในการปฏิบัติตนและกฎระเบียบต่างๆก่อนการท่องเที่ยวจะเริ่มต้น

การท่องเที่ยวจะยั่งยืนประสบผลสำเร็จทางเศรษฐกิจได้ ต้องอาศัยตลาดเป็นเครื่องมือในการติดต่อประชาสัมพันธ์เป็นสื่อกลางระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการแหล่งท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น การตลาดยังเป็นเครื่องมือในการเลือกสรรคุณภาพและประเภทของนักท่องเที่ยว โดยการให้ข้อมูลและสิ่งที่ควรคาดหวังจากการท่องเที่ยว (expectation) อย่างถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว การดำเนินการด้านการตลาดสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่ใช่หมายถึงเฉพาะการ

ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวรู้จักแหล่งท่องเที่ยวเท่านั้น แต่จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการด้านการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การคัดเลือกนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ มีปณิธานและความตั้งใจอย่างจริงจังในการท่องเที่ยวอย่างตระหนักในคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยว และมีความมุ่งมั่นในการช่วยกันรักษาทรัพยากรท่องเที่ยวเหล่านั้นไว้ให้ได้ รวมไปถึงการสื่อสารให้เข้าใจตรงกันถึงลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจล่วงหน้าว่า การท่องเที่ยวรูปแบบนี้เป็นการท่องเที่ยวที่ตนเองต้องการหรือไม่ และพร้อมที่จะกระทำตามเงื่อนไขการใช้พื้นที่โดยเคร่งครัดและไม่อี้อัด หรือมีความกดดัน ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่พึงพอใจจากการเดินทางท่องเที่ยว ดังนั้นด้วยวิธีการและกลยุทธ์ทางการตลาด นักจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงสามารถคัดเลือกนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ และมีความต้องการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างแท้จริง เพื่อให้ได้นักท่องเที่ยวที่มีพฤติกรรมเหมาะสมกับทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการให้บริการที่จำกัดไว้ให้

3. บริการด้านต่าง ๆ การบริการสำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ครอบคลุมการบริการตั้งแต่ที่พัก อาหาร ยานพาหนะขนส่งนักท่องเที่ยว ตลอดจนบริการกิจกรรมท่องเที่ยว การนำเที่ยว และการสื่อความหมายธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยว ในบางแห่งการบริการเรื่องที่พักหรืออาหารอาจไม่จำเป็น ขึ้นอยู่กับสภาพหรือลักษณะเฉพาะของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นเน้นการบริการด้านสื่อความหมายและการให้ข่าวสารข้อมูล เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การบริการศูนย์ข้อมูลและการบริการนักท่องเที่ยว การบริการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรท่องเที่ยวในระหว่างการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยว เป็นต้น การบริการด้านต่างๆที่มีโอกาสในการสร้างรายได้แก่ประชาชนท้องถิ่น เช่น บริการที่พัก อาหาร และมัคคุเทศก์นำเที่ยวนั้น เน้นให้ประชาชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมและดำเนินกิจการต่าง ๆ ในภาคบริการดังกล่าว เช่น จัดที่พักที่สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น (ecolodge) เป็นมัคคุเทศก์นำทางในการเดินป่า และเป็นนักสื่อความหมายธรรมชาติ

อย่างไรก็ดี การบริการต่าง ๆ ต้องสอดคล้องกับหลักการของการจัดการท่องเที่ยวข้ออื่น ๆ เช่น การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกควรมีขนาดเล็ก และกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น ๆ การบริการอาหารไม่ควรนำเนื้อสัตว์มาประกอบอาหารให้นักท่องเที่ยว เป็นต้น การบริการนำเที่ยวต้องไม่เก็บหาหรือนำของป่าออกมาเพื่อเอาใจนักท่องเที่ยว เป็นต้น การบริการนั้นไม่ควรยึดถือมาตรฐานการบริการที่จัดในสภาพแวดล้อมเมือง โดยเปลี่ยนแปลงสภาพของวิถีชีวิตหรือธรรมชาติเพื่อให้นักท่องเที่ยวที่มาจากสภาพแวดล้อมเมืองมีความสุขสบายตามความเคยชิน แต่ควเน้นการบริการที่สะอาด ประหยัด และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและพลังงาน

4. การบริหารจัดการ จัดว่าเป็นแกนหรือกลไกสำคัญในการควบคุมดูแล และจัดการให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นไปตามวัตถุประสงค์ การบริหารจัดการนี้ประกอบด้วย องค์กรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย รวมไปถึงแผนงาน โครงการ มาตรการและกฎระเบียบต่าง ๆ ในการควบคุมดูแลให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นไปตามหลักการที่ถูกต้อง และยังเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ

องค์กรในพื้นที่ที่ทำหน้าที่บริหารการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานของรัฐ เช่น กรมป่าไม้ หรือรัฐวิสาหกิจ เช่น องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ หรือองค์กรท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นต้น องค์กรเหล่านี้ล้วนมีหน้าที่ในการดูแลจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวให้ยั่งยืน จัดการและป้องกันผลกระทบจากการท่องเที่ยว มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานด้านการจัดการท่องเที่ยวในทุกองค์ประกอบ พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและบำรุงรักษา จัดการบริหารด้านการจัดการต่าง ๆ โดยดูแลให้บริการต่าง ๆ ได้มาตรฐาน เช่น ความปลอดภัย และความสะอาด เป็นต้น และมีการจัดการบริหารทางการเงิน รวมไปถึงบังคับใช้กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว และการท่องเที่ยวในพื้นที่ หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หน่วยงานของรัฐ เช่น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ทำหน้าที่กำหนดนโยบายและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สนับสนุนการประชาสัมพันธ์ และการให้ข้อมูลไปยังนักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีความพร้อมช่วยเหลือด้านการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มทักษะในการบริการด้านต่าง ๆ เช่น บริการนำเที่ยว และสื่อความหมาย เป็นต้น นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐ เช่น กรมป่าไม้ ยังทำหน้าที่ควบคุม ดูแล ให้การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นไปตามกฎหมายและระเบียบปฏิบัติของพื้นที่ ในความรับผิดชอบของผู้ประกอบการหรือภาคเอกชนที่เข้ามาดำเนินธุรกิจท่องเที่ยว ก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญในการจัดการให้การท่องเที่ยวให้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ปณิธานและพันธะสัญญาในความร่วมมือกันดูแลให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถกระจายรายได้อย่างเป็นธรรมสู่ท้องถิ่น และเป็นการรักษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับคนกลุ่มนี้เป็นสำคัญ นอกจากนี้ องค์กรภาคเอกชน หน่วยงานบริหารวิชาการต่าง ๆ ก็มีความสำคัญในการพัฒนาและสนับสนุนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้เป็นอย่างเหมาะสม และช่วยสะท้อนถึงคุณภาพของการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กับนโยบายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รำไพพรรณ (2544) ได้รวบรวมนำเสนอเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวไว้ ดังต่อไปนี้

สถานการณ์แนวโน้มการท่องเที่ยวของไทย

ปัจจุบันในตลาดการท่องเที่ยวโลก ประเทศไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมในอันดับที่ 20 และจัดอยู่ในอันดับ 3 ของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก รองจากจีน และฮ่องกง มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.50 สูงกว่าอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวโลก (+3.2 เปอร์เซ็นต์) และภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (+7.5 เปอร์เซ็นต์) โดยพื้นที่ท่องเที่ยวหลักที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยว 10 อันดับยังคงเป็นแหล่งท่องเที่ยวเก่า คือ กรุงเทพฯ กาญจนบุรี พัทยา เชียงใหม่ ภูเก็ต ชะอำ อุทยาน หาดใหญ่ ระยอง และนครราชสีมา ตลาดที่มีศักยภาพสูง 10 อันดับแรก จำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัย (country of residence) ส่วนใหญ่ยังคงเป็นตลาดระยะใกล้ ได้แก่ ญี่ปุ่น มาเลเซีย จีน สิงคโปร์ ใต้หวัน ฮ่องกง สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา เยอรมนี และเกาหลีใต้ กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง (tourism segments) ได้แก่ กลุ่ม MICE (M = Meeting / I = Incentive / C = Convention / E = Exhibition) กลุ่มนักท่องเที่ยวสตรี กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มเยาวชนหรือนักศึกษา กลุ่มนักกีฬา กลุ่มครอบครัว และกลุ่มที่จัดการเดินทางมาเอง

เมื่อพิจารณาในระยะยาว จากการคาดการณ์ขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) ระบุว่า ประเทศไทยจะมีนักท่องเที่ยวประมาณ 17.5 ล้านคนในปี 2553 และเพิ่มเป็น 36.9 ล้านคนในปี 2563 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยประมาณ 8.24 เปอร์เซ็นต์ สูงกว่าอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวโลก (4.7 เปอร์เซ็นต์) และภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก (7.94 เปอร์เซ็นต์) และจากสถิติความสนใจของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวไทย สูงเป็นอันดับ 3 ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกนั้น เนื่องจากไทยมีจุดแข็งหรือข้อได้เปรียบ (strengths) ก็คือ มีสถานที่ท่องเที่ยวสวยงาม และอรรถาศัยไมตรีของคนไทย

นโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวปี 2540 - 2546

ร่ำไปพรรณ (2544) ได้ระบุว่า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดนโยบายการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวปี 2540-2546 ไว้ ดังนี้

1. ส่งเสริมการอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปปะ วัฒนธรรม และทรัพยากรการท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับสิ่งแวดล้อม คำนึงถึงคุณภาพการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ และมรดกของชาติสืบไป
2. ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทร่วมกัน ป้องกันแก้ไขปัญหาทางการท่องเที่ยวให้มีคุณค่า ดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
3. สนับสนุนการพัฒนา บริการอำนวยความสะดวกในระบบอินเทอร์เน็ต ให้ขยายทั้งในประเทศและทั่วโลก
4. ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งพัฒนาและส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว เพื่อพัฒนาให้ไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวภูมิภาคนี้
5. ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรในชาติ ให้เป็นนักท่องเที่ยวและเจ้าของบ้านที่ดี
6. ส่งเสริมการผลิตบุคลากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ ได้ระดับมาตรฐานนานาชาติ รองรับนโยบายการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ
7. ดูแล กำกับ ให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการธุรกิจฯ ได้รับความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศน์ พ.ศ. 2535
8. ส่งเสริมการท่องเที่ยวมีบทบาทต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน

9. ส่งเสริมให้มีนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เข้ามาเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นผลดีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม

10. สร้างค่านิยมให้คนไทยเที่ยวไทยมากขึ้น กระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น

11. ส่งเสริมสนับสนุนการลงทุนในธุรกิจท่องเที่ยว

นโยบายดังกล่าวใช้แนวความคิด “มุ่งมั่นตั้งใจ เพื่อท่องเที่ยวไทยยั่งยืน”

หลักการหรือกลยุทธ์ของการส่งเสริมการท่องเที่ยว

เพื่อให้แผนส่งเสริมการท่องเที่ยวข้างต้นมีความสอดคล้องกับการตลาด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้กำหนดหลักการ หรือตัวกลยุทธ์ไว้ ดังนี้

1. ผลักดันให้มีการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม โดยร่วมกันกับภาครัฐ ผู้ประกอบการธุรกิจ นักวิชาการ องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรบริหารส่วนตำบล

2. อนุรักษ์สร้างจิตสำนึกและการมีส่วนร่วม ในการดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่น ให้มีสภาพที่ดี (มีความสวยงาม / สะดวกสบาย / ปลอดภัย / สะอาด / น่าเที่ยว)

3. กำหนดระเบียบ บทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนและสร้างความเสื่อมโทรมแก่แหล่งท่องเที่ยวอย่างเข้มงวด จริงจัง

4. เน้นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้มากขึ้น โดยให้มีความรู้ที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว

5. อนุรักษ์รักษาความสะอาดในแหล่งท่องเที่ยว

6. ปรีกษาหารือ ตั้งคณะทำงานร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ทั้งระดับนโยบาย และปฏิบัติ เพื่อวางแผนพัฒนาและแก้ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม

7. ศึกษาและพัฒนาข้อมูลสารสนเทศ และระบบติดตามสถานะแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศ

8. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนจัดตั้งสถาบันการฝึกอบรม เพื่อประสิทธิภาพและคุณภาพในด้านการบริการ

หลักเกณฑ์การกำหนดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ราไพพรรณ (2544) ได้ระบุว่า การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้กำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ ดังนี้

1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีระบบนิเวศสมบูรณ์
2. มีความพร้อมในการบริหารจัดการ มีศูนย์ศึกษาธรรมชาติ ภายในศูนย์มีบริการอำนวยความสะดวกเบื้องต้น มีเคาน์เตอร์บริการข่าวสาร มุมนิทรรศการ ห้องสุขา มุมจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม การบริหารจัดการในลักษณะการเป็นเจ้าของบ้านที่ดี มีความปลอดภัยต่อการเดินทาง
3. มีการจัดทำเส้นทางศึกษาธรรมชาติ ทั้งเส้นทางไปและกลับทางเดิม เส้นทางเป็นแบบวงรอบหรือวงกลม ระยะทางตั้งแต่ 1 กิโลเมตรเป็นต้นไป
4. มีป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาธรรมชาติเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ความรู้แก่นักท่องเที่ยว
5. มีแผนที่และคู่มือแนะนำเที่ยวประกอบป้ายสื่อความหมาย เพื่อให้ความรู้ต่อนักท่องเที่ยว
6. มีการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ จำนวนนักท่องเที่ยวต่อครั้ง ต่อวัน
7. มีมัคคุเทศน์ท้องถิ่น

8. มีการบริหารจัดการพื้นที่และมีการบริการร่วมกับประชาชนในท้องถิ่น องค์กรภาครัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) องค์กรบริหารท้องถิ่น (เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบล)
9. มีนโยบายต่อการรักษาสภาพแวดล้อม และภูมิปัญญาท้องถิ่นชัดเจน เช่น การจัดการขยะ การจัดการน้ำเสีย การจัดการมลพิษต่าง ๆ
10. มีแผนพัฒนาบุคลากรและการบริการสู่ระดับมาตรฐานสากล
11. หากแหล่งท่องเที่ยวมีที่พักแรม จะต้องเป็นที่พักแรมระดับการรักษาสิ่งแวดล้อม (ecolodge)

ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า

พื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี มีเนื้อที่รวม 13,750 ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อยู่ห่างจากตัวเมืองสระบุรี ประมาณ 40 กิโลเมตร ซึ่งการเดินทางเข้าสู่โครงการฯ ทำได้ทางโดยรถยนต์ เริ่มต้นจากกรุงเทพฯ ไปทางทิศเหนือ ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ประมาณ 100 กิโลเมตร ถึงอำเภอเมืองจังหวัดสระบุรี จากนั้นเลี้ยวขวาไปตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (มิตรภาพ) ประมาณ 18 กิโลเมตร ถึงบริเวณหน้าวัดทับทิมวง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แล้วเลี้ยวขวาเข้าสู่ถนนลาดยางท้องถิ่น เป็นระยะทางประมาณ 16 กิโลเมตร เมื่อถึงบ้านโป่งก้อนเส้า แล้วเลี้ยวซ้ายไปอีกประมาณ 5 กิโลเมตร จะถึงศูนย์บริการนักท่องเที่ยวของโครงการฯ รวมเป็นระยะทางทั้งสิ้น 139 กิโลเมตร สภาพถนนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ใช้ได้ในทุกฤดูกาล สภาพและลักษณะทั่วไป ซึ่งรายละเอียดด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโครงการ มีดังต่อไปนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546)

สภาพภูมิประเทศและที่ตั้งของโครงการ

พื้นที่บริเวณสวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า เป็นพื้นที่ภูเขาที่มีความลาดเอียงไปทางด้านทิศตะวันตก มีลำห้วยสายใหญ่อยู่ทางด้านทิศตะวันออก คือ ห้วยเจ็ดคด มีน้ำไหลตลอดปี ในฤดูแล้งปริมาณน้ำจะน้อยมากและไหลขาดตอนเป็นช่วง ๆ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 600 เมตร เป็นที่ราบใน

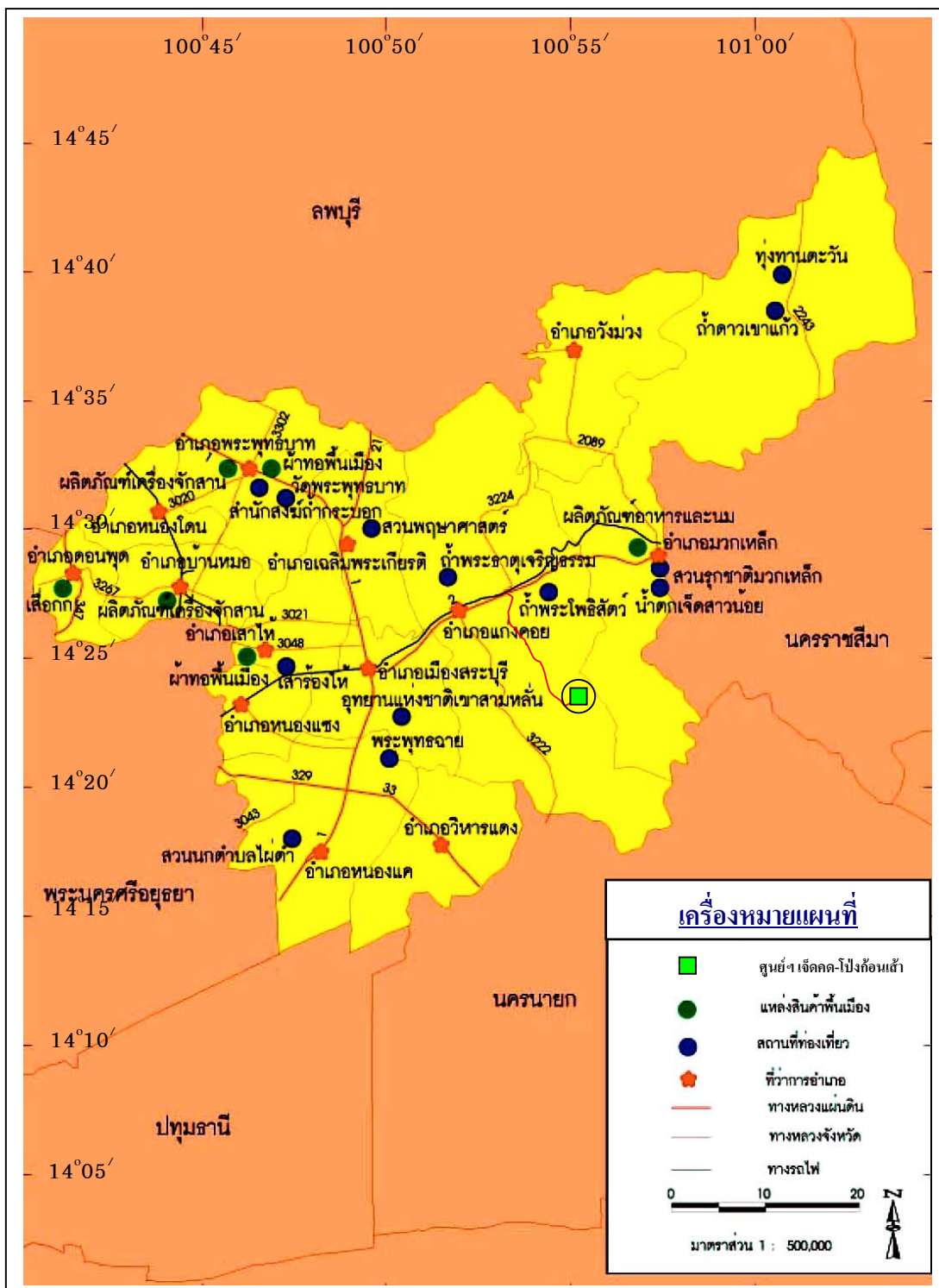
บริเวณหุบเขาบ้าง แต่มีจำนวนน้อย และเป็นพื้นที่หินโผล่ สภาพป่าส่วนใหญ่เป็นป่าดงดิบแล้ง มีพื้นที่ป่าไม้ที่หนาแน่น และเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธารของแม่น้ำนครนายก โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับพื้นที่บ้านมวกเหล็กใน ตำบลมิตรภาพ อำเภอมวกเหล็ก และบ้านลำน้ำพุ ตำบลทับกวาง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับห้วยประคู้ ห้วยเจ็ดคด และอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ท้องที่อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับบ้านโป่งก้อนเส้า หมู่ 5 ตำบลท่ามะปราง อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สภาพภูมิอากาศ

สภาพอากาศโดยทั่วไปแบ่งออกเป็น 3 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน และฤดูหนาว อุณหภูมิเฉลี่ยในแต่ละฤดูกาลไม่แตกต่างกันมากนัก ซึ่งมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดประมาณ 34 องศาเซลเซียส และต่ำสุดประมาณ 23 องศาเซลเซียส ฤดูร้อนจะเริ่มราวเดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนพฤษภาคม และอากาศจะร้อนที่สุดในเดือนเมษายน จากนั้นจะเข้าสู่ฤดูฝน ประมาณปลายเดือนพฤษภาคม จนถึงเดือนกันยายนและตุลาคม ซึ่งเกิดจากการได้รับอิทธิพลจาก ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ที่พัดผ่านอ่าวไทยเข้าสู่พื้นที่ภาคกลางของประเทศ ส่งผลให้เกิดฝนตกชุกต่อเนื่องกันเป็นเวลานาน ฤดูหนาวได้รับอิทธิพลจากลมเย็น ที่พัดมาจากตอนกลางของประเทศจีน แต่จะไม่หนาวรุนแรงเหมือนภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยจะเริ่มฤดูหนาวตั้งแต่เดือนตุลาคมไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

ทั้งนี้ ที่ตั้งของศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี และแผนที่แสดงเส้นทางการเดินทางไปยังพื้นที่โครงการฯ ปรากฏรายละเอียดตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงเส้นทางการเดินทาง และที่ตั้งของศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าแจ๊คคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546)

ทรัพยากรป่าไม้

ในพื้นที่โครงการฯ เป็นพื้นที่ป่าไม้ที่ได้ประกาศให้เป็นป่าสงวนแห่งชาติ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติมวกเหล็ก-ทับทิมยาง แปลงที่ 2 อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งเป็นป่าต้นน้ำลำธารแขนงหนึ่งของแม่น้ำป่าสัก มีลำห้วยมวกเหล็ก และลำห้วยท่ามะปรางไหลลงสู่แม่น้ำป่าสัก และมีลำห้วยเจ็ดคดไหลลงสู่แม่น้ำนครนายก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาสลับซับซ้อนหลายลูก โดยมีภูเขาต่อเนื่องมาจากเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จากด้านทิศเหนือและทิศตะวันออก และลักษณะของภูเขาจะมีระดับความลาดเอียงต่ำลงมาจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ โดยมีขอบเขตของป่าติดกับอำเภอแก่งคอย

ในอดีตที่ผ่านมาป่าบริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์เป็นอย่างมาก แต่เนื่องจากการขยายตัวของประชากร ราษฎรซึ่งอพยพมาจากถิ่นอื่นได้เข้ามาทำการบุกรุกแผ้วถาง ยึดถือ ครอบครองพื้นที่ป่า โดยเริ่มจากการมีสัมปทานทำไม้ เมื่อหมดอายุสัมปทาน ราษฎรที่เป็นคนงานบางส่วนได้เข้ามาอยู่ในป่าสัมปทาน และบางส่วนอพยพเข้าไปใหม่โดยการบุกรุกพื้นที่ป่า และมีอาชีพหลัก คือการขโมยเลื่อยไม้ขาย ทำไม้ฟันขายส่งโรงงานปูน เสาถ่านขาย และบริเวณใดเปิดป่าโล่งเตียนก็จะปลูกพืชไร่ มีข้าวโพด ข้าวฟ่าง มันสำปะหลัง จากการสอบถามราษฎรผู้เข้ามาบุกรุกในช่วงแรก ๆ พบว่า มีชีวิตความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายพอสมควร เพราะมีรายได้จากการขายไม้เป็นหลัก รวมถึงการปลูกพืชไร่ก็ได้ผลดี เพราะสภาพดินในระยะเริ่มแรกของการเปิดป่าจะมีปุ๋ยอินทรีย์ในดินสูง ความชื้นในอากาศมีมาก เมื่อมีจำนวนราษฎรเพิ่มมากขึ้น การบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำไร่ได้ขยายตัวสูงขึ้น จากพื้นที่ที่มีความลาดชันสูงจนถึงสันเขา หน้าดินมีการไถพรวนเพื่อทำไร่ เกิดการกัดเซาะพังทลายหน้าดินเสียหาย มีลักษณะของหินโผล่กระจัดกระจายอยู่ตามพื้นที่ สภาพของป่าเริ่มมีการเสื่อมโทรมลงเป็นอย่างมาก จะมีหญ้าคาและหญ้าจรจบเกิดขึ้นทดแทนป่า และเกิดไฟไหม้ป่าอย่างรุนแรงในฤดูแล้ง การเกษตรของราษฎรไม่ได้ผล การบุกรุกป่ามีระยะเวลายาวนานมาตั้งแต่ พ.ศ. 2512 และมีการบุกรุกป่าสูงสุดในปี พ.ศ. 2538 เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลสมัย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมทย์ เป็นนายกรัฐมนตรี การดำเนินการใด ๆ ของทางราชการกรมป่าไม้ โดยเฉพาะการปลูกป่าจะได้รับการต่อต้านขัดขวางจากราษฎรมีปัญหาอุปสรรคมากมาย กรมป่าไม้เห็นว่าพื้นที่แห่งนี้เป็นที่สำคัญ จึงได้ตั้งโครงการปรับปรุงป่าสงวนแห่งชาติป่ามวกเหล็ก – ทับทิมยาง แปลงที่ 2 และในรูปของหมู่บ้านป่าไม้ขึ้นมาอีกโครงการหนึ่ง เพื่อยับยั้งและสกัดกั้นมิให้เกิดการบุกรุกแผ้วถางป่าขยายตัวต่อไป ดูแลและปรับปรุงสภาพป่าเสื่อมโทรมให้กลับฟื้นคืนเป็นต้นน้ำลำธารเช่นเดิม และการอพยพของราษฎรที่กระจัดกระจายอยู่ในป่าให้มาอยู่รวมกันเป็นหมวดหมู่ จัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้เป็นหลักแหล่ง ทุกหน่วยราชการเข้ามาร่วมกันปรับปรุง และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร

แหล่งท่องเที่ยว

พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า เป็นพื้นที่ที่มีสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว (tourism attraction) หลายแห่ง ประกอบกับพื้นที่มีอาณาเขตติดต่อกับอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ทางด้านทิศตะวันออก ความน่าสนใจในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีอยู่ของพื้นที่ ก็คือ ศักยภาพของสถานที่ที่สามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้เป็นอย่างดี โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจในพื้นที่ ดังนี้

1. **จุดชมวิวมานางาย** พื้นที่เป็นลานหินกว้าง ตั้งอยู่บนยอดเขาที่สูงสุดของโครงการฯ (มีความสูง 550 เมตร จากระดับน้ำทะเล) มีพรรณไม้หายากขนาดใหญ่ มีทิวทัศน์สวยงาม มีสัตว์ป่าหลายชนิดอาศัยอยู่ ได้แก่ ช้าง กระทิง กวาง และนกชนิดต่าง ๆ

2. **จุดชมวิวมอเครือ** ตั้งอยู่บนยอดเขาที่มีความสูง 500 เมตร จากระดับน้ำทะเล สามารถมองเห็นทิวทัศน์รอบด้าน โดยเฉพาะเทือกเขาของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ที่เรียงรายสลับซับซ้อน เวลา 18.15 นาฬิกา จะได้รับชมตะวันลับฟ้าที่มอเครือ ยามค่ำคืนลมพัดอากาศเย็นสบาย (อุณหภูมิ 12 องศาเซลเซียสในฤดูหนาว) จะได้กลิ่นหอมอ่อน ๆ ของดอกไม้ป่า นักท่องเที่ยวมักใช้เป็นที่ดูดาว เนื่องจากเห็นขอบฟ้ากว้าง ไม่มีแสงรบกวนและเสียงเจียบสงบ เมื่อมองลงเบื้องล่างจะเห็นแสงไฟตามแนวถนน และตัวเมืองอยู่ไกลลิบเหมือนมีดาวอยู่บนดิน โดยรอบจุดชมวิวงจะพบสัตว์ป่านานาชนิด ได้แก่ นางอาย ไก่ฟ้า ไก่ป่า อีเห็น นกชนิดต่าง ๆ และพื้นที่บริเวณนี้ เป็นเส้นทางหากินของกระทิง

3. **อ่างเก็บน้ำซับป่าว่าน** มีความจุน้ำขนาด 180,000 ลูกบาศก์เมตร ล้อมรอบด้วยป่าด้านทิศเหนือและทิศตะวันออก ซึ่งจะมีสัตว์ป่าประเภท กวาง เก้ง อีเห็น เสือปลา ลงมากินน้ำทุกคืน รอบอ่างมีนกไม่น้อยกว่า 50 ชนิด ที่โดดเด่น ได้แก่ นกขุนทอง นกกระทาทูง นกกระแตแต้แว๊ด นกปรอท นกตะขาบดง นกนางแอ่น ฯลฯ ส่วนด้านทิศตะวันตก นักท่องเที่ยวนิยมใช้เป็นที่กางเต็นท์ เนื่องจากเป็นทุ่งหญ้ากว้างใหญ่ และมีทิวทัศน์ที่มีความสวยงาม

4. **น้ำตก** มีน้ำตกที่สามารถเดินทางเข้าถึงได้จำนวน 10 แห่ง มีตั้งอยู่ในเขตของพื้นที่ศูนย์ฯ และที่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ดังนี้

4.1 น้ำตกในพื้นที่ศูนย์ศึกษาธรรมชาติฯ เจ็ดคด – โป่งก้อนเส้า ในส่วนที่น่าสนใจมีอยู่ทั้งสิ้น จำนวน 7 แห่ง ได้แก่

(1) น้ำตกเจ็ดคดเหนือ ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของศูนย์ฯ เป็นน้ำตกขนาดกลาง สูง 4 ชั้น อยู่ห่างจากศูนย์ฯ ประมาณ 1.20 กิโลเมตร มีอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและสามารถลงเล่นน้ำได้ พื้นที่โดยรอบเป็นป่าดิบชื้น มีน้ำมาก น้ำตกจะมีความสวยงามระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงธันวาคม นักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวมากที่สุด ใช้เวลาเดินทางประมาณ 20 นาที

(2) น้ำตกเจ็ดคดกลาง ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของศูนย์ฯ เป็นน้ำตกขนาดเล็ก มีชั้นเดียว อยู่ห่างจากน้ำตกเจ็ดคดเหนือ ประมาณ 150 เมตร แต่มีลักษณะเด่น คือ น้ำจะไหลออกมาตามรอยแตกของหินเป็นแนวยาว ขณะเดียวกันจะมีรากไทรโอบล้อมไว้ไม่ให้หินพังทลายลงมาเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวที่จะศึกษาเกี่ยวกับการพังทลายของดิน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที

(3) น้ำตกเจ็ดคดใต้ ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของศูนย์ฯ เป็นน้ำตกขนาดกลาง มีชั้นเดียว สูงประมาณ 15 เมตร มีอ่างน้ำขนาดกลางและลำธารสามารถลงน้ำเล่นได้ พื้นที่โดยรอบเป็นป่าดิบชื้น มีพันธุ์ไม้หลายชนิด ได้แก่ เห็ด เฟิร์น ว่าน มีทั้งไม้ดอกจนถึงพันธุ์ไม้ขนาดใหญ่ ในช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ต้นโสมน้ำจะออกดอกที่สวยงามมาก ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนพฤศจิกายน เป็นช่วงที่มีน้ำมาก ใช้เวลาเดินทางประมาณ 40 นาที

(4) น้ำตกเจ็ดคดใหญ่ ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของศูนย์ฯ เป็นน้ำตกขนาดกลาง มีชั้นเดียว สูงประมาณ 10 เมตร อยู่ห่างจากศูนย์ฯ ประมาณ 1.20 กิโลเมตรมีอ่างน้ำขนาดใหญ่และลึกมาก หน้าผากกว้างมีน้ำไหลตลอดปี นักท่องเที่ยวนิยมเที่ยวกันมาก ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที

(5) น้ำตกซับป่าว่าน ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกของศูนย์ฯ เป็นน้ำตกขนาดกลาง มีจำนวน 11 ชั้น และมีความยาวถึง 2.00 กิโลเมตร ตลอดลำห้วยซับป่าว่าน มีต้นกำเนิด คือ เป็นน้ำที่ล้นมาจากอ่างเก็บน้ำซับป่าว่าน และเป็นน้ำที่ไหลซึมออกมาจากใต้ดิน มีน้ำไหลหลากระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนธันวาคม นักท่องเที่ยวมักนิยมใช้เป็นเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติ และเป็นเส้นทางหลบน้ำป่า ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง

(6) น้ำตกหินลาด ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของศูนย์ฯ เป็นน้ำตกขนาดกลาง มีความสูง 2 ชั้น อยู่ห่างจากศูนย์ฯ ประมาณ 1.40 กิโลเมตร โดยรอบเป็นป่าดิบชื้น มีน้ำไหลหลากระหว่างเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม ใช้เวลาเดินทางประมาณ 30 นาที

(7) น้ำตกคลองผักหนาม ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของศูนย์ฯ เป็นน้ำตกขนาดกลาง มีความสูง 2 ชั้น อยู่ห่างจากศูนย์ฯ ประมาณ 2.50 กิโลเมตร พื้นที่โดยรอบเป็นป่าดิบชื้น มีสัตว์ป่าประเภท กระต๊อง กวาง หมู และนกเงือก อาศัยอยู่ ซึ่งเหมาะสำหรับนักนิยมไพรที่ต้องการเดินทางไกล และผจญภัย ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง

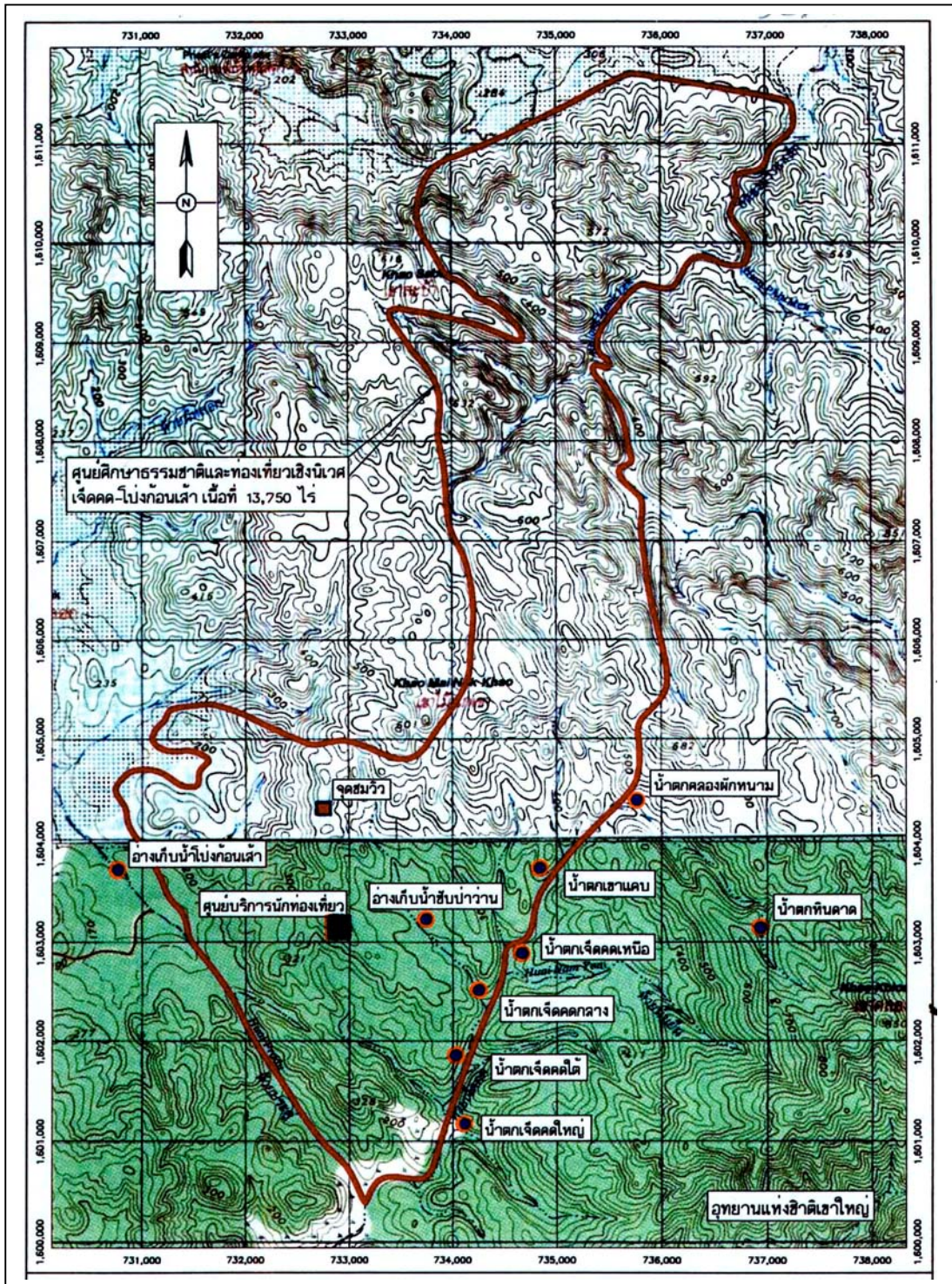
4.2 น้ำตกในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ในส่วนที่น่าสนใจ มีอยู่ทั้งสิ้น จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

(1) น้ำตกโกรกอีดก ตั้งอยู่ทางด้านทิศใต้ของศูนย์ฯ เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่สวยงาม มีความสูง 8 ชั้น อยู่ในป่าลึก การเดินทางต้องใช้รถขับเคลื่อน 4 ล้อ เข้าไปประมาณ 1 ชั่วโมงครึ่ง แล้วเดินเท้าต่อไปอีก 2 ชั่วโมง นักท่องเที่ยวที่ชอบการเดินป่าให้ความสนใจมาก

(2) น้ำตกเขาแคบ ตั้งอยู่ทางด้านทิศเหนือของศูนย์ฯ เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ที่สวยงาม มีความสูง 7 ชั้น อยู่ห่างจากศูนย์ฯ ประมาณ 5.00 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินเท้า 3 ชั่วโมง นักท่องเที่ยวที่ ชอบเดินป่าผจญภัย และชอบดูนกให้ความสนใจมาก

5. แหล่งธรรมชาติศึกษา บริเวณพื้นที่ศูนย์ฯ สามารถพบเห็นชนิดพรรณไม้ได้อย่างหลากหลาย ตั้งแต่เห็ดราไปจนถึงพรรณไม้ขนาดใหญ่ที่เป็นดัชนีชี้วัดสภาพของป่า เช่น ไม้เคี่ยม (*Cotylelobium melanoxylon* Pierre) ยาง (*Dipterocarpus alatus* Roxb.) ตะเคียนทอง (*Hopea odorata* Roxb.) กฤษณา (*Aquilaria crassna* Pierre L. Lec.) กระบก (*Irvingia malayana olivoexa* Benn.) ชนิดพันธุ์ไม้เหล่านี้ สามารถเรียนรู้ประโยชน์ได้ เช่น พันธุ์ไม้ที่เป็นอาหารของสัตว์ ได้แก่ มะไฟป่า (*Baccaurea sapida* Muell.) คอแลน (*Xerospermum intermedium* Radlk.) กระท้อน (*Sandoricum koetjape* (Burm.f.) Merr.) หัว (*Eugenia cumini* Li.Druce) ไทร (*Ficus annulata* Bl.) มะปริง (*Bouea oppositifolia* Meisn. var. *microphylla* Meer.) มะปราง (*Bouea macrophylla* Briff.) แคป่า (*Markhamia pierrei* P. Dop) จีว (*Bombax ceiba* Linn) มะคูก (*Beilschmiedia roxburghiana* Nees) มะกอก (*Spondias pinnata* L.f. Kurz) กล้วยป่า (*Musa paradisiaca* Linn.) เตาร้าง (*Caryota urens* Linn.) ทิ้งถ่อน (*Albizia procera* Roxb.) พันธุ์ไม้พื้นล่างที่ใช้เป็นพืชสมุนไพรได้ อาทิเช่น ม้ากระทืบโรง (*Ficus pubigera* Wall.) กวาวเครือ (*Millettia auriculata* Bax.var.*extensa* Benth.) รางจืด (*Crotalaria shanica* Lace) กระเพรา (*Ocimum sanctum* Linn.) ต้นว่านชนิดต่าง ๆ (*Crinum latifolium* Linn.) กระเจียว (*Curcuma parviflora* Wall.) เปราะหอม (*Kaempferia galanga* Linn.) กะทือ (*Zingiber zerumbet* Smith) กระชาย (*Boesenbergia pandurata* Holtt.) ข่า (*Languas qalanga* L.Stuntz Syn.) เระ (*Amomum biflorum* JackSyn.A.schimtii Gagnep.) ผักหนาม (*Lasia spinosa* L.Thw.) หวาย (*Myrialepis scortechinii* Becc.) พันธุ์ไม้ที่ใช้ในการจัดประดับตกแต่งได้ เช่น จีว (*Bombax ceiba* Linn.) สร้อยอินทนิล (*Thunbergia grandiflora* Roxb.) เข็มป่า (*Pavetta wallichiana* Steud.) ใบด่างดอก (*Mussaenda cordifolia* Wall.) หางกระรอก (*Uraria acaulis* Schindl.) มะลิวัลย์ (*Jasminum adenophyllum* Wall.) กล้วยไม้ (*Helixanthera pulchra* Dang.) รวมทั้งเห็ดรา เช่น เห็ดหูหนู (*Auricularia polytricha* Sacc.) และเห็ดอีกจำนวนหลายชนิด

ทั้งนี้ แผนที่แสดงพื้นที่ ที่ตั้ง และแหล่งท่องเที่ยวของศูนย์ฯ ปรากฏรายละเอียดตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงพื้นที่ ที่ตั้ง และแหล่งท่องเที่ยว ของศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546)

ความเป็นมาของโครงการ

ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้าแห่งนี้ เดิมเป็นหน่วยงานราชการที่อยู่ในสังกัดกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยมีชื่อหน่วยงานทางราชการว่า “ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า” และเมื่อได้มีการปฏิรูประบบราชการ ในปี พ.ศ. 2545 ได้มีการโอนย้ายมาสังกัดกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า พบว่าการดำเนินการในระยะแรกมีหน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมป่าไม้ ได้เข้ามาทำการปลูกป่าเพื่อฟื้นฟูสภาพทางธรรมชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 เพื่อให้สภาพป่าสมบูรณ์ รวมถึงการฟื้นฟูแหล่งต้นน้ำลำธาร ทรัพยากรสัตว์ป่าและสิ่งแวดล้อม การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ได้เริ่มปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในระหว่างปี พ.ศ. 2540–2541 กรมป่าไม้ได้เข้ามาดำเนินกิจกรรมและใช้งบประมาณสร้างสิ่งก่อสร้างประมาณ 32,923,468.00 บาท และงบประมาณคงที่อีกปีละ 2 ล้านบาท จนถึงสิ้นปี พ.ศ. 2544 สำหรับในปี พ.ศ. 2545-2546 กรมป่าไม้ได้รับงบประมาณมาอีก 4,769,000 บาท นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2541-2542 สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมยังให้ความร่วมมือทำถนนลาดยางเข้าค่ายลูกเสือ และสร้างอ่างเก็บน้ำอีก 1 แห่ง รวมเป็นเงินประมาณ 3 ล้านบาท และกรมชลประทานให้ความร่วมมือสร้างอ่างเก็บน้ำอีก 2 แห่ง รวมเป็นเงินประมาณ 20 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2445-2546 ส่วนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้จัดสรรงบประมาณ 87 ล้านบาท เพื่อพัฒนาพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยจัดแบ่งออกเป็น 22 ล้านบาท ใช้ในการสร้างค่ายลูกเสือ และอีก 65 ล้านบาท เป็นงบในการดำเนินการเกี่ยวกับที่พัก ซึ่งเมื่อสรุปงบประมาณที่ใช้ในการก่อสร้างและจัดตั้งศูนย์ฯ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546) จากที่ได้กล่าวข้างต้น สามารถสรุปงบประมาณที่ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541–2546 ได้ดังนี้

1. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2541–2542 ใช้งบประมาณของส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้

(1) กรมป่าไม้ เป็นเงิน	32,923,408.00 บาท
(2) สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นเงิน	3,000,000.00 บาท
(3) กรมชลประทาน เป็นเงิน	20,000,000.00 บาท
รวมเป็นเงิน	55,923,408.00 บาท

2. ใช้งบประมาณ พ.ศ. 2544 ใช้งบประมาณของกรมป่าไม้ ดังนี้

(1) อำนวยการค่าจ้างชั่วคราวรายเดือนและรายวัน	823,000.00 บาท
(2) ค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ	80,000.00 บาท
(3) บำรุงป่า 500 ไร่	200,000.00 บาท
(4) แนวกันไฟ 5 กิโลเมตร	17,000.00 บาท
(5) ปลูกป่าหาย 300 ไร่	1,060,000.00 บาท
(6) ค่าตอบแทน	10,000.00 บาท
รวมเป็นเงิน	2,190,000.00 บาท

3. ใช้งบประมาณ พ.ศ. 2545-2546 ใช้งบประมาณของส่วนราชการต่าง ๆ ดังนี้

(1) กรมป่าไม้ เป็นเงิน	4,769,000.00 บาท
(2) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นเงิน	87,000,000.00 บาท
รวมเป็นเงิน	91,769,000.00 บาท
รวมเป็นงบประมาณรายจ่ายทั้งสิ้น	149,882,408.00 บาท

ตารางที่ 1 บัญชีงบประมาณดำเนินการของกรมป่าไม้ ที่ได้รับจัดสรรตามโครงการฯ ระยะที่ 1

ลำดับ	แผนงานที่ได้รับ	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
1	งานบำรุงป่า หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง		
	1.1 ครุภัณฑ์		
	(1) จานดาวเทียม พร้อมอุปกรณ์ 1 ชุด	45,000	
	(2) โทรทัศน์สี ขนาด 29 นิ้ว 1 เครื่อง	25,000	
	(3) เครื่องวีดีโอแบบเล่นเทปและบันทึกเทป 1 เครื่อง	7,500	
	(4) กล้อง 2 ตา สำหรับคน 10 ชุด	16,800	
	(5) เต็นท์บุคคลนอน 2 คน 20 เต็นท์	37,800	
	(6) เต็นท์บุคคลนอน 4 คน 20 เต็นท์	85,200	
	(7) เต็นท์บุคคลนอน 6 คน เต็นท์	78,400	
	(8) ถูนอนบุคคล 50 ถู	99,000	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	แผนงานที่ได้รับ	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
1	1.2 ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง		
	(1) ศาลาเอนกประสงค์ 1 หลัง	1,209,200	
	(2) บ้านพักข้าราชการระดับ 7-8 1 หลัง	791,000	
	(3) บ้านรับรอง 7 หลัง	5,600,000	
	(4) บ้านพักคนงาน 1 ครอบครัว 2 หลัง	418,000	
	(5) ศาลาพักผ่อนนักท่องเที่ยว 2 หลัง	425,000	
	(6) ระบบประปา	520,000	
	(7) ระบบไฟฟ้าแรงต่ำ	2,656,000	
	(8) ระบบประปาผิวดิน	3,797,900	
	(9) ขยายเขตไฟฟ้าแรงสูง	5,937,608	
	(10) เสาธงสูง 12 เมตร 1 เสา	13,000	
	(11) ป้อมยาม 1 หลัง	31,000	
	(12) ถังขยะ 60 ชุด	180,000	
	(13) ลานจอดรถลูกรังบดอัดแน่นขนาด 1,600 ม ³	200,000	
	(14) ห้องสุขา ขนาด 6 ห้อง 1 หลัง	164,900	
	(15) ลานแสดงช้าง ขนาด 1,100 ม ³	63,700	
	(16) ป้ายชื่อโครงการขนาดใหญ่ 1 ป้าย	60,000	
	(17) ชุมนป้ายข้อมูลและแผนที่ท่องเที่ยว 1 ชุด	70,000	
	(18) งานปรับปรุงภูมิทัศน์ เนื้อที่ 6 ไร่	606,000	
	(19) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมกิจกรรม	1,219,700	
	(20) โรงเก็บพัสดุ ขนาด 120 ม ³ 1 หลัง	456,000	
	(21) เสาอากาศสูง 45 เมตร พร้อมสายล่อฟ้า 1 เสา	85,000	
	(22) ห้องสุขา ขนาด 10 ห้อง	773,000	
	(23) ลานเล่นแคมป์ไฟพื้นที่ 1,600 ม ³	101,000	
	(24) พื้นที่กางเต็นท์พื้นที่ 2,010 ม ³	114,800	
	(25) ศาลาชมวิว 1 หลัง	180,000	

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	แผนงานที่ได้รับ	งบประมาณ (บาท)	หมายเหตุ
1	1.2 ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง (ต่อ)		
	(26) ชุมนำเครื่องดื่มน้ำ 1 หลัง	30,000	
	(27) ห้องสุขา ขนาด 2 ห้อง 1 หลัง	72,000	
	(28) ปางช้างพร้อมอาคารประกอบ	603,900	
	(29) เส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติระยะทาง 6 กม.	150,000	
	(30) ถนนสายหลักโครงการ ระยะทาง 6 กม.	600,000	
	รวม	32,923,408	

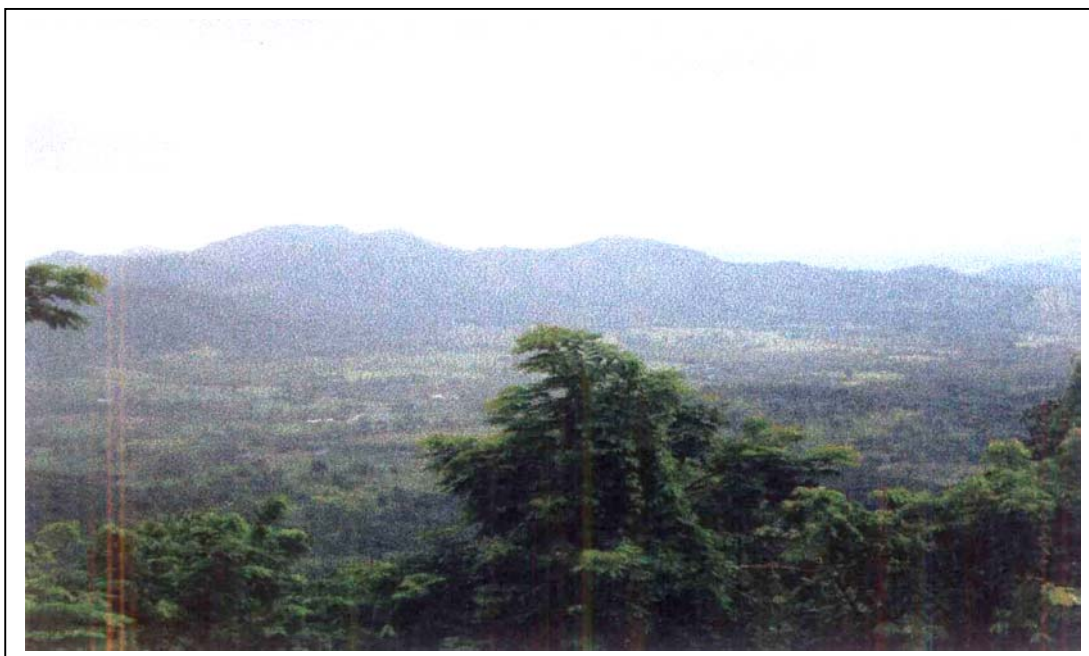
ที่มา : กรมป่าไม้ (2541)

การดำเนินงานของโครงการ

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น ในปัจจุบัน ทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ทุ่มงบประมาณและเข้ามาดำเนินการบริหารจัดการ และได้ก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ในที่นี้ได้นำภาพของอาคารรวมและประชาสัมพันธ์ รวมถึงสถานที่ท่องเที่ยวมาแสดงไว้ปรากฏตามภาพที่ 3 ถึงภาพที่ 6 ตามลำดับ ทั้งนี้ ในด้านการดำเนินงานโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้มุ่งเน้นการดำเนินการเพื่อนำโครงการไปสู่ “การพัฒนาเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี ให้เป็น World Class Destination (WCD) และ Sustainable Tourism Growth” ซึ่งแผนการบริหารจัดการที่จะนำไปสู่การพัฒนาดังกล่าวนั้น จะต้องมีกำหนดแผนระยะกลาง แผนระยะยาว รวมทั้งการบูรณาการในทุกด้าน ให้สามารถตอบสนองการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่โครงการอย่างเป็นระบบ จะต้องมีประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนให้เป็นหนึ่งเดียว จึงจะสามารถนำพาโครงการไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ได้

ภาพที่ 3 อาคารรวมและประชาสัมพันธ์ ของศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ภาพที่ 4 แสดงมุมมองของอำเภอแก่งคอย จากจุดชมวิวมอเรือด้านทิศตะวันตก

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546)

ภาพที่ 5 แสดงสภาพทางธรรมชาติของน้ำตกเจ็ดคดเหนือ ในพื้นที่ของโครงการ

ภาพที่ 6 แสดงทิวทัศน์บริเวณริมอ่างเก็บน้ำซับป่าว่าน ในพื้นที่ของโครงการ

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546)

การที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี ให้เป็น World Class Destination and Sustainable Tourism Growth จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. แนวคิดการเชื่อมโยงระดับท้องถิ่นสู่ระดับโลก (Global Local Link) คือ การประสมประสานความเป็นมาตรฐานสากลกับท้องถิ่นให้กลมกลืน ด้วยการรักษาความดั้งเดิมของศิลปะ วัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ประจักษ์ในการรับรู้ (perception) ของผู้เยี่ยมชม และการสร้างมาตรฐานการบริหารการจัดการของชุมชนในระดับสากล

2. ต้องคำนึงถึงภาพรวมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย (Thailand tourism industry) ในการบูรณาการด้านต่าง ๆ โดยหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีคุณภาพ (quality destination) เพราะในการส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวระดับท้องถิ่น จะต้องได้รับการสนับสนุนจากการท่องเที่ยวระดับชาติ ทั้งนโยบาย แผนกลยุทธ์ และงบประมาณจากรัฐบาล และภาคเอกชนต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง เพื่อแก้ไขปัญหาการทำธุรกิจท่องเที่ยวแบบระยะสั้น ที่มักจะใช้การตัดราคา การหลอกลวง เพื่อให้ต้นทุนของผู้ประกอบการต่ำ แต่กลับสร้างความเสียหายให้กับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่มีอยู่ทั้งระบบ

3. การบูรณาการด้านการท่องเที่ยว (Tourism community/Local Integration) เป็นการผลักดันชุมชน ทั้งโดยภาครัฐบาลและเอกชนท้องถิ่น ให้มีแนวคิดการทำธุรกิจที่มีมาตรฐานสากล ดังนี้

ประการที่ 1 พัฒนาการบริหารการจัดการสู่สากล โดยเฉพาะ การบริหาร

ประการที่ 2 การพัฒนาสู่สากลต้องไม่ทำลายศักยภาพการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

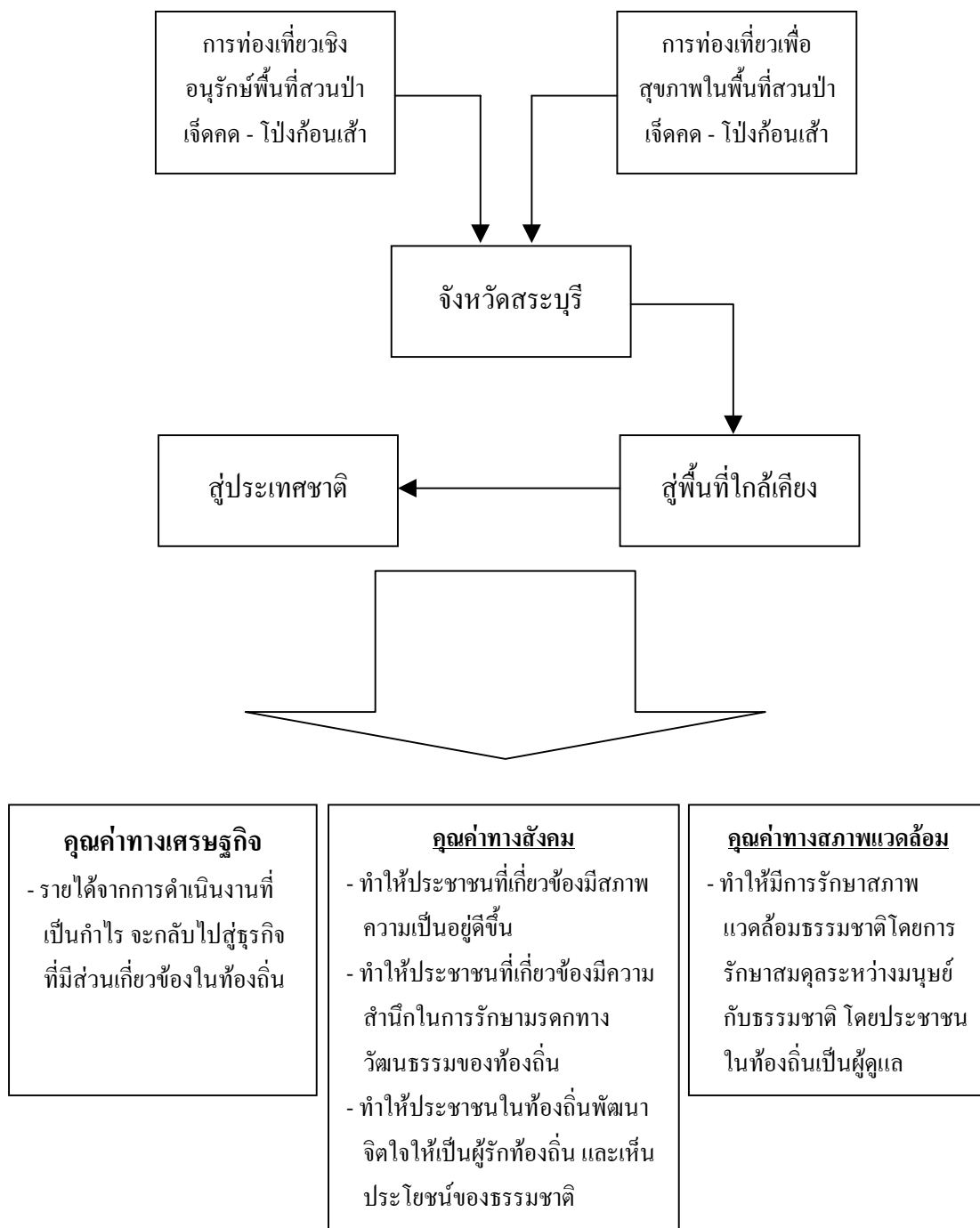
ประการที่ 3 ท้องถิ่นต้องพึ่งพาตัวเอง และเห็นการพัฒนาเป็นสิ่งที่สำคัญ

ประการที่ 4 ต้องไม่ใช้การเมืองท้องถิ่นมานำการท่องเที่ยวท้องถิ่น

ประการที่ 5 มุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (sustainable tourism growth)

โดยท้องถิ่น และเน้นความสำคัญของการพัฒนาความเจริญมาสู่ท้องถิ่นตนเอง ด้วยจิตสำนึกถึงการรักษาธรรมชาติและวัฒนธรรม ให้เป็นสมบัติของลูกหลานในอนาคต

4. ต้องคำนึงถึงคุณค่า (value) ที่จะเกิดขึ้นเป็นวงจรลูกโซ่มูลค่าของศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี ดังปรากฏตามภาพที่ 7

ภาพที่ 7 Value Chain ที่เกิดจากศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด - โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546)

จากการศึกษาในภาพรวมของโครงการฯ ได้เน้นการให้บริการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควบคู่กับการศึกษาวิจัยและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ซึ่งเป้าหมายหลักของการพัฒนาสามารถสรุปประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545)

1. ด้านศักยภาพของพื้นที่โครงการฯ ได้ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 13,750 ไร่ มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สวนป่าสลับกับพื้นที่ป่าธรรมชาติที่มีความหลากหลายของพันธุ์พืชและสัตว์ป่านานาชนิด โดยเฉพาะสัตว์ป่าที่มีแหล่งอาหารและถิ่นที่อยู่อาศัยต่อเนื่องกับพื้นที่ป่าธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ประกอบกับพื้นที่สวนป่าในปัจจุบันมีสภาพความสมบูรณ์ของพันธุ์พืชที่คล้ายคลึงกับพื้นที่ป่าธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดการกระจายของสัตว์ป่าโดยทั่วไปทั้งบริเวณอีกด้วย ดังนั้น รูปแบบของการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว จึงควรเน้นการพัฒนาที่ไม่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงหรือปรับสภาพของพื้นที่มากไปกว่าเพียงเพื่อความปลอดภัยในการใช้ประโยชน์ของนักท่องเที่ยว และการพัฒนาที่ควรเน้นให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาสัมผัสกับปรากฏการณ์ของธรรมชาติด้วยตนเองอย่างใกล้ชิด

2. ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากศักยภาพของพื้นที่ดังกล่าวข้างต้นที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมการท่องเที่ยวที่ควรจะมีขึ้นในศูนย์ฯ จึงเป็นกิจกรรมที่เน้นไม่รบกวนสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของพื้นที่ การเดินป่าศึกษาธรรมชาติ นับเป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เหมาะสมมากที่สุด ดังนั้น เส้นทางศึกษาธรรมชาติจึงควรพัฒนาเส้นทางให้มีความหลากหลายในด้านระยะทาง ทั้งนี้ ในแต่ละเส้นทางควรสามารถเชื่อมโยงต่อกันในลักษณะเป็นวงรอบ (loop)

3. ด้านการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงทั้งในจังหวัดสระบุรี นครนายก และนครราชสีมา ประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่ง ซึ่งมีศักยภาพในด้านการตลาดท่องเที่ยวอยู่แล้ว หากพิจารณาถึงความโดดเด่นของพื้นที่ศูนย์ฯ อาจกล่าวได้ว่ามีจุดขายและความน่าสนใจอยู่ที่การได้สัมผัสและใกล้ชิดธรรมชาติด้วยตนเอง และยังสามารถให้บริการกับนักท่องเที่ยวที่หลากหลายกลุ่มอายุ ดังนั้น หากจะเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวของศูนย์ฯ เข้ากับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง จึงมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรได้ประสานกับธุรกิจนำเที่ยว เพื่อให้เกิดเครือข่ายการท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจมากขึ้น

4. ด้านการบริหารจัดการ งานบริการการท่องเที่ยวเป็นงานที่มีความละเอียดอ่อน เนื่องจากความแตกต่างในด้านพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละบุคคลหรือแต่ละกลุ่ม การบริหารจัดการนักท่องเที่ยวจึงเกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อม และการพัฒนาทักษะการให้บริการบุคลากร การเสริมสร้างกระบวนการถ่ายทอดและสื่อความหมายธรรมชาติให้กับนักท่องเที่ยว ในลักษณะที่เป็นสื่อบุคคล รวมทั้งการกำหนดระเบียบการใช้ประโยชน์พื้นที่ ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงหลักของการรองรับได้ของระบบนิเวศ และขีดความสามารถในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าใช้บริการของนักท่องเที่ยว ในสภาพการปัจจุบันหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในการจัดการพื้นที่ ซึ่งหมายถึงกรมป่าไม้ ควรเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการยอมรับการพัฒนาพื้นที่ในระยะยาวต่อไป

5. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน ชุมชนท้องถิ่นสามารถเข้าร่วมบริหารจัดการ และรับประโยชน์จากกิจกรรมการท่องเที่ยวได้ในหลายทาง ตั้งแต่การเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยว การเข้ามาจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก การขายอาหารและเครื่องดื่ม การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในท้องถิ่น กระบวนการมีส่วนร่วมควรมีความแตกต่างกันไปในแต่ละชุมชน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับศักยภาพในแต่ละพื้นที่ ถึงอย่างไรก็ตาม ในบางชุมชนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องอาจส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือ เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวได้

ข้อมูลนักท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา

จากการสำรวจข้อมูลของนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้าแห่งนี้ โดยการเก็บรวบรวมของ “ศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า” (อยู่ในสังกัดกรมป่าไม้ ก่อนการปฏิรูประบบราชการ เมื่อปี พ.ศ. 2545) ภายหลังได้มีการโอนย้ายมาอยู่ในสังกัดของสำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 1 (สระบุรี) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเมื่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้เข้ามาดำเนินการในปัจจุบัน จึงเปลี่ยนชื่อเป็น “ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า” ซึ่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2543-2546 จำนวนนักท่องเที่ยวปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถิตินักท่องเที่ยวของศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า
ช่วงปี พ.ศ. 2543-2546

ปี	จำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละเดือน												รวม
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	
2543	*	*	203	315	309	314	244	360	319	486	589	746	3,885
2544	230	304	316	322	226	411	391	450	442	820	1,284	1,979	7,175
2545	1,032	870	588	246	380	879	874	853	985	1,220	1,460	1,540	10,927
2546	1,650	820	561	437	487	882	572	2,083	2,001	2,514	1,955	1,659	15,621

หมายเหตุ * หมายถึง เดือนที่ยังไม่มีการเก็บสถิติ

ที่มา : สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 1 (2546)

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมผลงานวิจัยในอดีตที่ผ่านมานำมาเสนอไว้พอสังเขป ดังนี้

ปริยาภรณ์ (2527) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแผนการพัฒนาลำน้ำความสะอาดบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย พบว่า โดยเฉลี่ยนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับแผนการพัฒนาลำน้ำความสะอาดบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง เกี่ยวกับตัวแปรเพศ อายุ รายได้ เวลาที่พักผ่อน และระยะเวลาเดินทางจากที่อยู่อาศัย พบว่า ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแผนการพัฒนาลำน้ำความสะอาด ทั้งแผนรวมและแผนแต่ละด้าน แต่สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ ขนาดกลุ่ม และประเภทของกลุ่มเดินทาง มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับแผนดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พันทิพา (2530) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความแตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา ระยะการเดินทางจากที่อยู่อาศัย ประเภทของกลุ่มเดินทาง ความถี่ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งในรอบปี และความสนใจในประเภทของกิจกรรมกลางแจ้งบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันต่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก แต่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติต่อแผนการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเฉพาะด้าน

สุริพร (2541) ได้ศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี โดยศึกษาตัวแปร ภูมิฐานะ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ การได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวนครั้งของการท่องเที่ยวต่อปี ประสบการณ์การมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะการท่องเที่ยว และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระดับปานกลาง โดยมีความรู้เรื่องเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากกว่าความรู้เรื่องการจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เชิงบวก หรือส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระดับปานกลางถึงสูง โดยมีทัศนคติต่อการให้สิ่งแวดล้อมศึกษาในทิศทางบวกสูงสุด ผลการทดสอบความเป็นอิสระต่อกัน พบว่าทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติของจังหวัดกาญจนบุรีแตกต่างกันตามสถานภาพสมรส การศึกษา และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่ไม่แตกต่างกันตามภูมิฐานะ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ การได้รับข่าวสาร ประสบการณ์การมีส่วนร่วมด้านสิ่งแวดล้อม จำนวนครั้งของการท่องเที่ยวต่อปี และลักษณะการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงควรส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในอุทยานแห่งชาติของจังหวัดกาญจนบุรี ควรให้สิ่งแวดล้อมศึกษากับนักท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้และมีหลักสูตรชัดเจน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้มากขึ้น

อรุณศรี (2543) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอ่าวพระนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับต่ำ ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ คือ ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การได้รับการอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือสุขภาพสิ่งแวดล้อม ระดับการศึกษา และการให้คุณค่าต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อม มีผลต่อความคิดเห็นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ข้อเสนอแนะ ควรมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ประกอบการ มัคคุเทศก์ ประชาชนในท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น นักท่องเที่ยว และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ให้มากขึ้น ส่งเสริมให้มีการมีส่วนร่วม การประสานงานจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

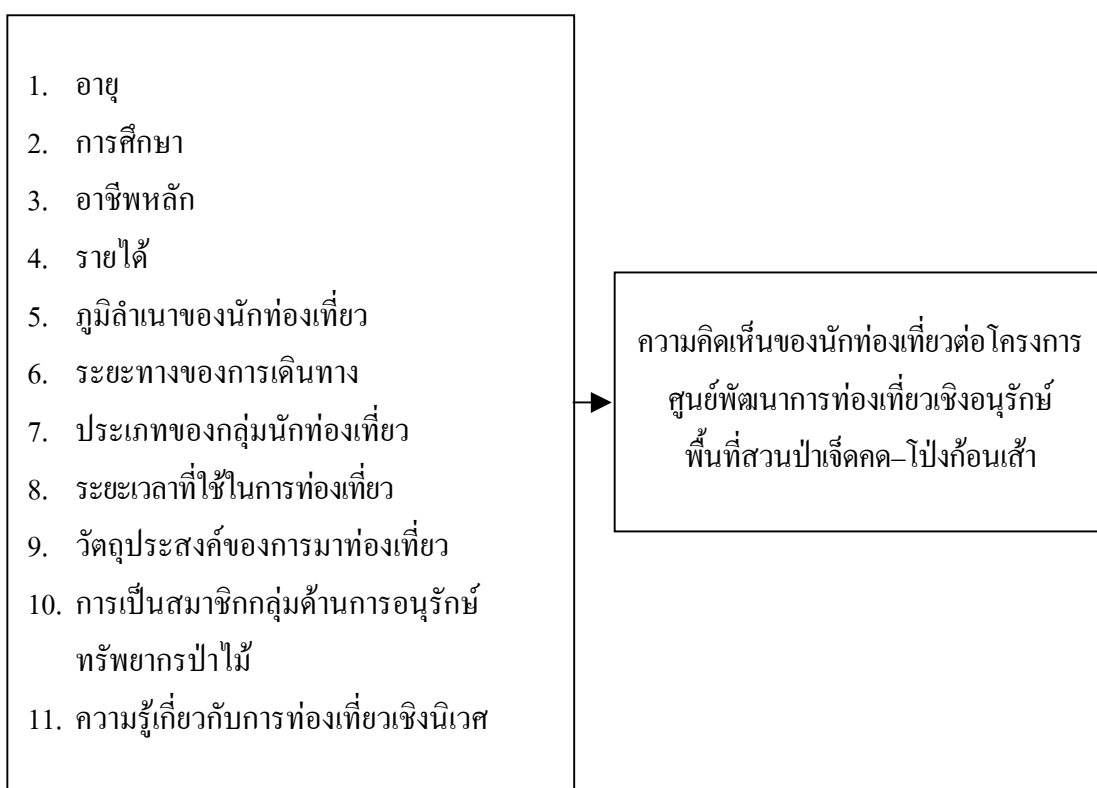
เนื่องจากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับด้านการท่องเที่ยวของโครงการต่าง ๆ ซึ่งพบว่า เท่าที่ทำการตรวจสอบเอกสารได้มีผู้ทำการศึกษาวิจัยในด้านนี้ในจำนวนที่น้อย การตรวจสอบเอกสารจึงไม่ครอบคลุมตัวแปรที่ทำการศึกษา ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ใช้ตัวแปรต่าง ๆ ที่เป็นงานวิจัยที่มีลักษณะใกล้เคียงกับเรื่องดังกล่าวเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ต่อไป และจากผลการตรวจสอบเอกสารเพื่อศึกษารวบรวมข้อมูลจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น ทำให้สามารถทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปและกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยได้ ดังกรอบแนวคิดในการวิจัยซึ่งปรากฏตามภาพที่ 8

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการตรวจสอบเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งสามารถสรุปและกำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยได้ดังกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 8 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม

สมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 อายุของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 2 การศึกษาของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 3 อาชีพหลักของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 4 รายได้ของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 5 ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 6 ระยะทางของการเดินทางของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 7 ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 8 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ้าคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 9 วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ้าคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 10 การเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ้าคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สมมติฐานที่ 11 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ้าคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

อุปกรณ์และวิธีการ

อุปกรณ์

อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. อุปกรณ์เครื่องเขียน เครื่องคิดเลข
2. แผนที่บริเวณพื้นที่ศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า
3. แผนที่ระวาง มาตรฐาน 1:50,000 แสดงบริเวณพื้นที่ที่ทำการศึกษา
4. ไมโครคอมพิวเตอร์ และโปรแกรมสำเร็จรูป

วิธีการ

1. การตรวจเอกสารและการสำรวจเบื้องต้น โดยการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ และจากหน่วยงานราชการ พร้อมทั้งสำรวจพื้นที่เบื้องต้นทั่วไป ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้ได้รายละเอียดของพื้นที่ศึกษาอย่างครบถ้วนถูกต้อง
2. การสร้างแบบสอบถาม และทดสอบแบบสอบถาม โดยการศึกษาจากตำรา เอกสาร และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง จากนั้นเป็นการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (validity) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบแก้ไขให้มีความถูกต้อง เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วจึงนำแบบสอบถามที่ได้ไปทำการทดสอบจำนวน 30 ชุด (pre-test) เพื่อหาความเที่ยงตรงของคำถาม และทดสอบความเชื่อมั่นของคำถามตัวแปรตาม (reliability analysis) กับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณสวนป่าอุบลใหญ่-ซับเหว การทดสอบค่าความเชื่อมั่นจะต้องได้ค่าไม่ต่ำกว่า 0.80 จากการทดสอบได้ค่าความเชื่อมั่นของคำถามตัวแปรตาม เท่ากับ 0.981 หลังจากการทดสอบจะต้องนำแบบสอบถามมาตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงในส่วนที่บกพร่อง เพื่อความสมบูรณ์และความถูกต้องของการเก็บข้อมูลต่อไป ซึ่งแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้นมีลักษณะ

ของคำถามเป็นแบบคำถามปลายปิด (closed end) และคำถามปลายเปิด (opened end) ที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวผู้ตอบคำถาม ได้แสดงความคิดเห็นที่ต้องการลงในช่องว่าง โดยแบ่งเนื้อหาเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว เป็นลักษณะแบบเลือกตอบ และกรอกลงในช่องว่างของแบบสอบถามที่กำหนด ประกอบด้วย ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนา ระยะทางของการเดินทาง อาชีพหลัก รายได้ และรวมถึงข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว และการเป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า เป็นคำถามที่มีลักษณะคำถามเป็นมาตราวัดแบบ Likert's Scale แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ตอบเห็นด้วยมากที่สุด	ได้คะแนน 5 คะแนน
ตอบเห็นมาก	ได้คะแนน 4 คะแนน
ตอบเห็นด้วยปานกลาง	ได้คะแนน 3 คะแนน
ตอบเห็นด้วยน้อย	ได้คะแนน 2 คะแนน
ตอบไม่เห็นด้วย	ได้คะแนน 1 คะแนน

คำถามส่วนนี้เป็นคำถามที่นำไปหาค่าเฉลี่ยของการตอบคำถาม เพื่อบ่งบอกถึงระดับความคิดเห็นในแต่ละด้าน และระดับความคิดเห็นในภาพรวมต่อโครงการฯ ซึ่งการหาระดับความคิดเห็นดังกล่าวสามารถหาได้โดยการหาอันตรภาคชั้น ดังต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงที่สุด} - \text{คะแนนต่ำที่สุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.8
 \end{aligned}$$

จากเกณฑ์การแบ่งอันตรายภาคขึ้นดังกล่าว เมื่อคำนวณหาค่าเฉลี่ยได้แล้ว สามารถนำมาแปลความหมายระดับความคิดเห็นต่อ โครงการฯ ได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.00–1.80 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับต่ำ นั่นคือ การดำเนินงานของโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า ควรจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ โดยด่วนที่สุด

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 1.81–2.60 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ นั่นคือ การดำเนินงานของโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า ควรจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขในด้านต่าง ๆ โดยด่วน

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.61–3.40 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับปานกลาง หรือพอใช้ นั่นคือ การดำเนินงานของโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า ควรจะต้องมีการปรับปรุง แก้ไข หรือทบทวนการดำเนินการในบางด้านหรือบางส่วนที่ยังบกพร่องอยู่ในความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยัง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและเป็นที่น่าสนใจแก่นักท่องเที่ยวยังมากกว่าเดิม

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.41–4.20 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับสูง นั่นคือ การดำเนินงานของโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อยู่ในเกณฑ์ที่ดีในทุก ๆ ด้าน จนเป็นที่น่าพอใจของนักท่องเที่ยวยัง และควรพัฒนาการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.21–5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับสูงมาก นั่นคือ การดำเนินงานของโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่

สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก เป็นที่พอใจของนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก สมควรอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับมาตรฐานที่เป็นอยู่หรือพัฒนาให้การดำเนินการในทุก ๆ ด้านดีมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้แสดงออกถึงข้อเสนอแนะ และเสนอความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

3. การกำหนดกลุ่มตัวอย่างและการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวที่ได้เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณพื้นที่ของโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ในช่วงเดือนสิงหาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547 โดยใช้สถิติข้อมูลจำนวนของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2546 ดังที่ปรากฏอยู่ในตารางที่ 2 เป็นเกณฑ์ในการคำนวณหาจำนวนนักท่องเที่ยวตัวอย่าง จากสถิติข้อมูลจำนวนของนักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2546 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 15,621 ราย ซึ่งเมื่อทราบจำนวนของนักท่องเที่ยวแล้ว ขั้นตอนต่อไปเป็นการคำนวณเพื่อให้ได้จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา โดยการใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) ไม่มีการเจาะจงนักท่องเที่ยวรายหนึ่งรายใดเป็นการเฉพาะ ซึ่งให้โอกาสแก่หน่วยตัวอย่างได้ถูกเลือกอย่างเท่าเทียมกัน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1973) ในการคำนวณ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = จำนวนนักท่องเที่ยวตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่กำหนดให้เท่ากับ 0.05

N = จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด (15,621 ราย)

จากการคำนวณโดยใช้สูตรดังกล่าวข้างต้น ปรากฏว่าได้จำนวนนักท่องเที่ยวที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นจำนวน 390.01 ราย หรือเท่ากับ 390 ราย เมื่อได้จำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายแล้ว

นำแบบสอบถามที่จัดสร้างขึ้นและได้ทำการแก้ไขปรับปรุงจนเสร็จสมบูรณ์แล้ว ไปทำการสอบถามและเก็บข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ตามจำนวนที่ได้คำนวณไว้ และเมื่อนักท่องเที่ยวได้ตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ต้องทำการตรวจสอบเสียก่อนว่านักท่องเที่ยวได้ตอบคำถามครบถ้วนทุกข้อหรือไม่ หากตอบไม่ครบถ้วนจะได้สอบถามเพิ่มเติมก่อนเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาดำเนินการในขั้นตอนต่อไป ซึ่งแบบสอบถามที่ได้ผ่านการสอบถามทุกฉบับ จะต้องมีความสมบูรณ์และความครบถ้วนถูกต้องของเนื้อหาทุกชุด เพื่อที่จะได้นำข้อมูลไปทำการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะนำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมดเข้ารหัส (coding) และประเมินผลโดยใช้คอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณ จากนั้น จึงนำข้อมูลที่ได้มานำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งสามารถแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ (1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ศึกษามารวบรวมในรูปของตารางและแสดงค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (2) การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ (relationship analysis) เพื่อทดสอบสมมติฐานและหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามทีละคู่ โดยใช้ค่าสถิติไคสแควร์ (chi-square) กำหนดให้มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$) ซึ่งมีความหมายว่ามีระดับความเชื่อมั่น เท่ากับ 95 เปอร์เซ็นต์

ผลและวิจารณ์

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง
2. ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีขึ้นในโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ปรากฏผลดังต่อไปนี้

เพศ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาคือเพศชายและเป็นเพศหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 50.51 และร้อยละ 49.49 ตามลำดับ

อายุ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.38 รองลงมาคืออายุอยู่ในช่วง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.59 น้อยที่สุดมีอายุมากกว่า 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 0.26 มีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 27.09 ปี มีอายุมากที่สุด เท่ากับ 62 ปี และมีอายุน้อยที่สุด เท่ากับ 10 ปี

การศึกษา ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าสำเร็จการศึกษาแล้ว และกำลังศึกษาอยู่ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 51.28 และร้อยละ 48.72 ตามลำดับ โดยในส่วนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 23.32 รองลงมาคือมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 10.00 และน้อยที่สุด มีการศึกษาระดับปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 2.31 ในส่วนที่กำลังศึกษาอยู่ ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 26.92 รองลงมาคือกำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 12.56 และน้อยที่สุด กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 0.26

อาชีพหลัก ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 84.36 ในส่วนที่เหลือไม่มีอาชีพหลัก (กำลังศึกษาอยู่) คิดเป็นร้อยละ 15.64 โดยในส่วนที่มีอาชีพหลัก ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 25.38 รองลงมาคืออาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นอาชีพหลัก คิดเป็นร้อยละ 19.74 และน้อยที่สุด มีอาชีพวิศวกรและเป็นข้าราชการบำนาญเป็นอาชีพหลักในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.26

อาชีพรอง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 74.87 ในส่วนที่เหลือมีอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 25.13 โดยในส่วนที่มีอาชีพรอง ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายเป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 10.05 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 8.97 และน้อยที่สุด มีอาชีพเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพรอง คิดเป็นร้อยละ 2.82

รายได้รวมของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีรายได้รวมของครัวเรือนน้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี และอยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาทต่อปี ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 29.23 และร้อยละ 28.46 ตามลำดับ รองลงมาคือมีรายได้รวมอยู่ในช่วง 100,001-150,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 20.77 น้อยที่สุดมีรายได้รวมมากกว่า 200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 10.00 มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย เท่ากับ 119,481.95 บาทต่อปี มีรายได้รวมสูงสุด เท่ากับ 900,000 บาทต่อปี และมีรายได้รวมต่ำสุด เท่ากับ 12,000 บาทต่อปี

รายจ่ายรวมของครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนน้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 41.03 รองลงมา มีรายจ่ายรวมอยู่ในช่วง 50,001-100,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 29.23 น้อยที่สุดมีรายจ่ายรวมมากกว่า 200,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 5.64 มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ย เท่ากับ 94,941.03 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมสูงสุด เท่ากับ 80,000 บาทต่อปี และมีรายจ่ายรวมต่ำสุด เท่ากับ 10,000 บาทต่อปี

ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 79.75 รองลงมา มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 12.82 และน้อยที่สุด มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ภาคใต้ คิดเป็นร้อยละ 2.05 โดยนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากจังหวัดต่าง ๆ ของไทย 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) นครนายก คิดเป็นร้อยละ 30.00 (2) สระบุรี คิดเป็นร้อยละ 15.90 และ (3) กรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 11.53 ตามลำดับ

ระยะทางการเดินทาง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีระยะทางการเดินทางอยู่ในช่วง 51-100 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 39.33 รองลงมา มีระยะทางการเดินทางอยู่ในช่วง 101-150 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 21.28 น้อยที่สุด มีระยะทางการเดินทางอยู่ในช่วง 151-200 กิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 7.95 มีระยะทางการเดินทางเฉลี่ย เท่ากับ 153.02 กิโลเมตร มีระยะทางการเดินทางไกลที่สุด เท่ากับ 1,200 กิโลเมตร และมีระยะทางการเดินทางใกล้ที่สุด เท่ากับ 20 กิโลเมตร

พาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 49.74 รองลงมา ใช้รถยนต์เช่าเป็นพาหนะในการเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 25.64 และน้อยที่สุด ใช้การอาศัยรถยนต์ของเพื่อน/ญาติเป็นพาหนะในการเดินทาง คิดเป็นร้อยละ 0.51

ระยะเวลาในการท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวมากกว่า 1 วัน (พักค้าง) คิดเป็นร้อยละ 87.69 ในส่วนที่เหลือไม่ได้พักค้าง (มาเช้าเย็นกลับ) คิดเป็นร้อยละ 12.31 ในส่วนที่มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวมากกว่า 1 วัน ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวและพักค้าง 2 คืน คิดเป็นร้อยละ 80.77 รองลงมา มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวและพักค้าง 4 คืน คิดเป็นร้อยละ 3.85 น้อยที่สุด มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวและพักค้าง

3 คีน คิดเป็นร้อยละ 2.56 มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวและพักค้างเฉลี่ย เท่ากับ 2.01 คีน มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวและพักค้างมากที่สุด 7 คีน และมีระยะเวลาในการท่องเที่ยวน้อยที่สุด 1 วัน (เดินทางมาเข้าเย็นกลับ)

สถานที่พักค้างคืน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่พักค้างคืนโดยการกางเต็นท์พักในโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 57.43 รองลงมาพักค้างบ้านพัก/โรงแรมของโครงการฯ คิดเป็นร้อยละ 29.23 และน้อยที่สุด พักค้างบ้านญาติ และพักค้างในป่าในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.26

ประเภทของกลุ่มท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทัศนศึกษาที่สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 38.21 รองลงมาเป็นกลุ่มเพื่อนฝูง คิดเป็นร้อยละ 30.26 และน้อยที่สุด เป็นกลุ่มทัวร์นำเที่ยว และเดินทางมาเที่ยวกับคู่รัก ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 0.26

ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวน้อยกว่า 501 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.98 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.49 น้อยที่สุดไม่มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 1.79 มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวเฉลี่ย เท่ากับ 1,363.38 บาท มีค่าใช้จ่ายสูงสุด เท่ากับ 20,000 บาท และมีค่าใช้จ่ายต่ำสุด คือ ไม่มีค่าใช้จ่าย

สิ่งดึงดูดใจให้เดินทางมาท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่เห็นว่าบริเวณพื้นที่โครงการฯ มีอากาศที่ดีเป็นสิ่งดึงดูด คิดเป็นร้อยละ 65.64 รองลงมาเห็นว่าบริเวณพื้นที่โครงการฯ มีจุดชมวิวและมีทิวทัศน์ที่สวยงามเป็นสิ่งดึงดูด คิดเป็นร้อยละ 56.67 และน้อยที่สุด เห็นว่ารูปทรงบ้านพักของโครงการฯ มีความถูกใจเป็นสิ่งดึงดูด คิดเป็นร้อยละ 1.79

กิจกรรมการท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าส่วนใหญ่มีกิจกรรมในการชมวิวยุทธศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 57.95 รองลงมา มีกิจกรรมในการเดินป่าศึกษาธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 39.49 และน้อยที่สุด มีกิจกรรมในการเดินทางมาล่องกระทง คิดเป็นร้อยละ 0.26

วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อการมาพักผ่อนหย่อนใจ คิดเป็นร้อยละ 50.51 รองลงมา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คิดเป็นร้อยละ 22.31 และน้อยที่สุด ไม่มีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยว เป็นเพียงเส้นทางผ่านเท่านั้น คิดเป็นร้อยละ 0.26

การเป็นสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 77.69 ในส่วนที่เหลือเป็นสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ คิดเป็นร้อยละ 22.31 โดยในส่วนที่เป็นสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 12.56 รองลงมา เป็นสมาชิกกลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คิดเป็นร้อยละ 5.38 และน้อยที่สุด เป็นสมาชิกกลุ่มนักท่องเที่ยวคนรุ่นใหม่ คิดเป็นร้อยละ 1.03

รายละเอียดข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลที่เกี่ยวข้องของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ที่ได้กล่าวมาข้างต้นปรากฏตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
เพศ			
ชาย	197	50.51	
หญิง	193	49.49	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>อายุ</u>			
น้อยกว่า 21 ปี	138	35.38	เฉลี่ย = 27.09 ปี
21 – 30 ปี	131	33.59	มากที่สุด = 62 ปี
31 – 40 ปี	82	21.03	น้อยที่สุด = 10 ปี
41 – 50 ปี	26	6.66	
51 – 60 ปี	12	3.08	
มากกว่า 60 ปี	1	0.26	
<u>การศึกษา/ระดับการศึกษา</u>			
สำเร็จการศึกษาแล้ว	200	51.28	
ประถมศึกษาตอนต้น	14	3.59	
ประถมศึกษาตอนปลาย	15	3.85	
มัธยมศึกษาตอนต้น	14	3.59	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	39	10.00	
อนุปริญญา/ปวส.	18	4.62	
ปริญญาตรี	91	23.32	
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	9	2.31	
กำลังศึกษาอยู่	190	48.72	
ประถมศึกษาตอนปลาย	9	2.31	
มัธยมศึกษาตอนต้น	49	12.56	
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	105	26.92	
อนุปริญญา/ปวส.	5	1.28	
ปริญญาตรี	18	4.62	
ปริญญาโทหรือสูงกว่า	3	0.77	
โรงเรียนสอนศาสนาอิสลาม	1	0.26	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>อาชีพหลัก</u>			
ไม่มีอาชีพหลัก	61	15.64	
มีอาชีพหลัก	329	84.36	
เกษตรกรรม	43	11.03	
ค้าขาย	45	11.54	
รับจ้างทั่วไป	99	25.38	
รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	77	19.74	
เลี้ยงสัตว์	4	1.03	
ข้าราชการบำนาญ	1	0.26	
พนักงานบริษัท	26	6.66	
วิศวกร	1	0.26	
ธุรกิจของตนเอง	33	8.46	
<u>อาชีพรอง</u>			
ไม่มีอาชีพรอง	292	74.87	
มีอาชีพรอง	98	25.13	
เกษตรกรรม	13	3.34	
ค้าขาย	39	10.00	
รับจ้างทั่วไป	35	8.97	
เลี้ยงสัตว์	11	2.82	
<u>รายได้รวมของครัวเรือน</u>			
น้อยกว่า 50,001 บาท	111	28.46	เฉลี่ย = 119,481.95 บาท
50,001 – 100,000 บาท	114	29.23	มากที่สุด = 900,000 บาท
100,001 – 150,000 บาท	81	20.77	น้อยที่สุด = 12,000 บาท
150,001 – 200,000 บาท	45	11.54	
มากกว่า 200,000 บาท	39	10.00	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>รายจ่ายรวมของครัวเรือน</u>			
น้อยกว่า 50,001 บาท	160	41.03	เฉลี่ย = 94,941.03 บาท
50,001 – 100,000 บาท	114	29.23	มากที่สุด = 80,000 บาท
100,001 – 150,000 บาท	66	16.92	น้อยที่สุด = 10,000 บาท
150,001 – 200,000 บาท	28	7.18	
มากกว่า 200,000 บาท	22	5.64	
<u>ภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยว</u>			
ภาคเหนือ	21	5.38	
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	50	12.82	
ภาคกลาง	311	79.75	
ภาคใต้	8	2.05	
<u>จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนา</u>			
เชียงราย	4	1.03	ภาคเหนือ
กำแพงเพชร	3	0.77	“-”
เชียงใหม่	2	0.51	“-”
พิจิตร	2	0.51	“-”
เพชรบูรณ์	2	0.51	“-”
ลำปาง	2	0.51	“-”
อุตรดิตถ์	2	0.51	“-”
ตาก	1	0.26	“-”
พิษณุโลก	1	0.26	“-”
แพร่	1	0.26	“-”
ลำพูน	1	0.26	“-”
สุโขทัย	1	0.26	“-”
นครราชสีมา	28	7.18	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชัยภูมิ	3	0.77	“-”
ยโสธร	3	0.77	“-”

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนา (ต่อ)</u>			
กาฬสินธุ์	2	0.51	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ขอนแก่น	2	0.51	-"
บุรีรัมย์	2	0.51	-"
ร้อยเอ็ด	2	0.51	-"
ศรีสะเกษ	2	0.51	-"
นครพนม	1	0.26	-"
เลย	1	0.26	-"
สุรินทร์	1	0.26	-"
นครนายก	117	30.00	ภาคกลาง
สระบุรี	62	15.90	-"
กรุงเทพมหานคร	45	11.53	-"
นนทบุรี	17	4.35	-"
ลพบุรี	16	4.10	-"
ปทุมธานี	11	2.82	-"
พระนครศรีอยุธยา	10	2.56	-"
ปราจีนบุรี	5	1.28	-"
ระยอง	4	1.03	-"
ฉะเชิงเทรา	3	0.77	-"
ชลบุรี	3	0.77	-"
นครปฐม	3	0.77	-"
สมุทรปราการ	3	0.77	-"
สิงห์บุรี	3	0.77	-"
สุพรรณบุรี	3	0.77	-"
กาญจนบุรี	2	0.51	-"
อ่างทอง	2	0.51	-"

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>จังหวัดที่เป็นภูมิลำเนา (ต่อ)</u>			
ชัยนาท	1	0.26	ภาคกลาง
ตราด	1	0.26	-"
ราชบุรี	1	0.26	-"
สระแก้ว	1	0.26	-"
ชุมพร	2	0.51	ภาคใต้
ตรัง	2	0.51	-"
สุราษฎร์ธานี	2	0.51	-"
ภูเก็ต	1	0.26	-"
ระนอง	1	0.26	-"
<u>ระยะทางของการเดินทาง</u>			
น้อยกว่า 51 กิโลเมตร	59	15.13	เฉลี่ย = 153.02 กิโลเมตร
51 – 100 กิโลเมตร	153	39.33	มากที่สุด = 1,200 กิโลเมตร
101 – 150 กิโลเมตร	83	21.28	น้อยที่สุด = 20 กิโลเมตร
151 – 200 กิโลเมตร	31	7.95	
มากกว่า 200 กิโลเมตร	64	16.41	
<u>พาหนะที่ใช้เดินทาง</u>			
รถจักรยานยนต์	35	8.97	
รถยนต์ส่วนตัว	194	49.74	
รถโดยสารประจำทาง	18	4.62	
รถยนต์บริษัททัวร์	4	1.03	
รถยนต์เช่า	100	25.64	
รถยนต์ของทางราชการ	26	6.67	
รถยนต์สองแถว	5	1.28	
รถยนต์ 6 ล้อ	6	1.54	
อาศัยรถยนต์ของเพื่อน/ญาติ	2	0.51	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว</u>			
1 วัน (ไม่พักค้าง มาเช้าเย็นกลับ)	48	12.31	
มากกว่า 1 วัน (พักค้าง)	342	87.69	
พักค้าง 1 คืน	15	3.85	เฉลี่ย = 2.01 คืน
พักค้าง 2 คืน	315	80.77	มากที่สุด = 7 คืน
พักค้าง 3 คืน	10	2.56	น้อยที่สุด = ไม่พักค้าง
พักค้าง 5 คืน	1	0.26	
พักค้าง 7 คืน	1	0.26	
<u>สถานที่พักค้าง</u>			
ไม่พักค้าง	48	12.31	
พักค้างบ้านพัก/โรงแรมของโครงการ	114	29.23	
กางเต็นท์พักในโครงการ	224	57.43	
พักบ้านญาติ	1	0.26	
โรงเรียนปอเนาะ	2	0.51	
พักค้างในป่า	1	0.26	
<u>ประเภทของกลุ่มท่องเที่ยว</u>			
เดินทางมาท่องเที่ยวคนเดียว	9	2.31	
กลุ่มครอบครัว	103	26.41	
กลุ่มเพื่อนฝูง	118	30.26	
ทัศนศึกษา กับสถานศึกษา	149	38.21	
ท่องเที่ยวกับบริษัทที่ทำงาน	7	1.78	
กลุ่มทัวร์นำเที่ยว	1	0.26	
หน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2	0.51	
จัดประชุม/สัมมนา			
เดินทางมากับคนรัก	1	0.26	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>ค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยว</u>			
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	7	1.79	เฉลี่ย = 1,363.38 บาท
น้อยกว่า 501 บาท	191	48.98	มากที่สุด = 20,000 บาท
501 – 1,000 บาท	49	12.56	น้อยที่สุด = 0 บาท
1,001 – 1,500 บาท	27	6.92	
1,501 – 2,000 บาท	40	10.26	
มากกว่า 2,000 บาท	76	19.49	
<u>สิ่งดึงดูดใจในการท่องเที่ยว</u>			
ความเงียบสงบของสถานที่	197	50.51	หมายเหตุ มีนักท่องเที่ยว
แหล่งน้ำตก	129	33.08	จำนวน 264 คน มีความ
จุดชมวิวและทิวทัศน์ที่สวยงาม	221	56.67	ประทับใจมากกว่า 1 อย่าง
พืชพรรณชนิดต่าง ๆ	73	18.72	
สภาพอากาศที่ดี	256	65.64	
สัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ	66	16.92	
รูปทรงบ้านพัก	7	1.79	
<u>กิจกรรมการท่องเที่ยว</u>			
ชมวิวทิวทัศน์	226	57.95	หมายเหตุ มีนักท่องเที่ยว
เดินป่าศึกษาธรรมชาติ	154	39.49	จำนวน 263 คน ประกอบ
เที่ยวน้ำตก	132	33.85	กิจกรรมมากกว่า 1 อย่าง
เที่ยวชมสัตว์ป่า	52	13.33	
ศึกษาพรรณไม้	51	13.08	
เที่ยวคูนก	92	23.59	
ถ่ายภาพวิวทิวทัศน์	94	24.10	
ตั้งแคมป์ไฟ	96	24.62	
ส่องสัตว์	74	18.97	
ตกปลา	6	1.54	
จีจึกรยานชมธรรมชาติ	29	7.44	

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ลักษณะของข้อมูล	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
<u>กิจกรรมการท่องเที่ยว (ต่อ)</u>			
ศึกษาวิถีชีวิตท้องถิ่น	16	4.10	
ศึกษาหาความรู้อื่น ๆ	57	14.62	
ล่องกระทง	1	0.26	
<u>วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว</u>			
พักผ่อนหย่อนใจ	197	50.51	
หาประสบการณ์เพิ่มเติม	39	10.00	
ศึกษาเกี่ยวกับสภาพทางธรรมชาติ	61	15.64	
ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	87	22.31	
เชิงนิเวศ			
ศึกษาดูงาน	5	1.28	
ไม่มีวัตถุประสงค์หลัก เป็นเพียง	1	0.26	
เส้นทางผ่านเท่านั้น			
<u>การเป็นสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้</u>			
ไม่เป็นสมาชิก	303	77.69	
เป็นสมาชิก	87	22.31	
กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	49	12.56	หมายเหตุ มีนักท่องเที่ยว
กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	17	4.36	จำนวน 21 คน เป็นสมาชิก
กลุ่มอนุรักษ์สัตว์ป่า	17	4.36	มากกว่า 1 กลุ่ม
กลุ่มราษฎรอาสาสมัคร	11	2.82	
พิทักษ์ป่า (รสปป.)			
กลุ่มอนุรักษ์พันธุ์พืช	9	2.31	
กลุ่มเยาวชนป้องกันรักษาป่า(ยทป.)	6	1.54	
กลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	21	5.38	
กลุ่มนักอนุรักษ์คนรุ่นใหม่	4	1.03	

ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว เป็นการทดสอบความรู้ของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งในที่นี้ได้ใช้คำถามที่มีคำตอบในลักษณะเชิงบวกและเชิงลบ จำนวน 10 คำถาม หากนักท่องเที่ยวตอบคำถามในแต่ละข้อได้ถูกต้องจะได้คะแนนข้อละ 1 คะแนน หากตอบผิดไม่ได้คะแนน ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาร่วมใหญ่ได้คะแนนความรู้ 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 27.44 รองลงมาได้คะแนนความรู้ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.15 น้อยที่สุด ได้คะแนนความรู้ น้อยกว่า 5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 8.46 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ เท่ากับ 6.78 คะแนน ได้คะแนนสูงสุด เท่ากับ 10 คะแนน และได้คะแนนต่ำสุด เท่ากับ 1 คะแนน จากผลคะแนนที่ได้จึงกล่าวได้ว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาร่วมใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง รายละเอียดของคะแนนความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว ปรากฏตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 คะแนนความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ระดับคะแนน	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
น้อยกว่า 5 คะแนน	33	8.46	เฉลี่ย = 6.78 คะแนน
5 คะแนน	107	27.44	มากที่สุด = 10 คะแนน
6 คะแนน	63	16.15	น้อยที่สุด = 1 คะแนน
7 คะแนน	35	8.97	
8 คะแนน	51	13.08	
9 คะแนน	50	12.82	
10 คะแนน	51	13.08	

เมื่อตรวจสอบการตอบคำถามเป็นรายข้อ ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาร่วมใหญ่มีความรู้ มากที่สุดในข้อคำถาม 3 อันดับแรก ได้แก่ (1) ข้อที่ 1 ข้อความว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยมีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น” มีนักท่องเที่ยวตอบถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 92.82 (2) ข้อที่ 6 ข้อความว่า “การปรับปรุงหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสม

และจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในพื้นที่เป็นหลัก” มีนักท่องเที่ยวยตอบถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 89.23 (3) ข้อที่ 2 ข้อความว่า “กิจกรรมที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ กิจกรรมที่เน้นการศึกษาหาความรู้ด้านระบบนิเวศและวัฒนธรรมของท้องถิ่น” และข้อที่ 4 ข้อความว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การเปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ” มีนักท่องเที่ยวยตอบถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 86.67 ในจำนวนที่เท่ากัน ส่วนคำถามข้อที่นักท่องเที่ยวยตอบถูกต้องน้อยที่สุด ได้แก่ ข้อที่ 10 ข้อความว่า “รูปแบบหรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีรูปแบบหรือกิจกรรมที่ไม่แตกต่างไปจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ แต่อย่างใด” มีนักท่องเที่ยวยตอบถูกต้องเพียงร้อยละ 44.62 รายละเอียดการตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นรายชื่อ ปราบกฏตามตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของนักท่องเที่ยวยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณ
โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอ
แก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ข้อความ	ผลการตอบคำถาม			
	ตอบถูกต้อง		ตอบไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยมีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น	362	92.82	28	7.18
2. กิจกรรมที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ กิจกรรมที่เน้นการศึกษาหาความรู้ด้านระบบนิเวศและวัฒนธรรมของท้องถิ่น	338	86.67	52	13.33
3. เจ้าหน้าที่รัฐเท่านั้นที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการในการบริหารจัดการ	177	45.38	213	54.62
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การเปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ	338	86.67	52	13.33

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	ผลการตอบคำถาม			
	ตอบถูกต้อง		ตอบไม่ถูกต้อง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. รูปแบบหรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรมุ่งเน้นรูปแบบหรือกิจกรรมความสนุกสนานรื่นเริงของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นหลัก	190	48.72	200	51.28
6. การปรับปรุงหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในพื้นที่เป็นหลัก	348	89.23	42	10.77
7. สถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางธรรมชาติที่มีความเปราะบางไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของสถานที่นั้น ๆ แต่อย่างไร	202	51.79	188	48.21
8. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีหลักการที่มุ่งเน้นในด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมเป็นหลัก ไม่ได้คำนึงถึงการให้ชุมชนหรือประชาชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวแต่อย่างไร	177	45.38	213	54.62
9. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดี จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของชุมชนและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่ด้วย	337	86.41	53	13.59
10. รูปแบบหรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีรูปแบบหรือกิจกรรมที่ไม่แตกต่างไปจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ แต่อย่างไร	174	44.62	216	55.38
Mean		67.77		32.23

**ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี**

การศึกษาเพื่อหาระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้ใช้วิธีการตั้งคำถามความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ ด้านต่าง ๆ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ (1) ความคิดเห็นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีคำถามจำนวน 15 ข้อ (2) ความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว มีคำถามจำนวน 10 ข้อ (3) ความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการ มีคำถามจำนวน 15 ข้อ และ (4) ความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีคำถามจำนวน 10 ข้อ รวมเป็นคำถามจำนวนทั้งสิ้น 50 ข้อ ซึ่งคำถามทุกข้อเป็นคำถามตามแบบของ Likert's Scale แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ คือ ตอบเห็นด้วยมากที่สุด ได้ 5 คะแนน ตอบเห็นด้วยมาก ได้ 4 คะแนน ตอบเห็นด้วยปานกลาง ได้ 3 คะแนน ตอบเห็นด้วยน้อย ได้ 2 คะแนน และตอบไม่เห็นด้วย ได้ 1 คะแนน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคว่าในแต่ละข้อนักท่องเที่ยวยุคจะมีความคิดเห็นในประเด็นดังกล่าวในระดับใด (คะแนนสูงสุดที่มีความเป็นไปได้ คือ 250 คะแนน และคะแนนต่ำสุดที่มีความเป็นไปได้ คือ 50 คะแนน) จากนั้นจึงทำการหาค่าเฉลี่ยคำตอบแต่ละข้อของทุกคนว่าอยู่ในระดับใด ก่อนที่จะนำค่าเฉลี่ยทุกข้อของทุกคนที่ได้ข้างต้นมาหาค่าเฉลี่ยในภาพรวมอีกครั้งหนึ่ง เพื่อบ่งบอกระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ตามอันตรภาคชั้นที่ได้คำนวณไว้ รวมทั้งการรวมคะแนนคำตอบทุกข้อของแต่ละคน เพื่อนำไปแบ่งกลุ่มความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคในการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาวิจัยต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า เมื่อแบ่งคะแนนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคออกเป็น 5 ช่วงเท่า ๆ กัน โดยใช้เกณฑ์การแบ่งอันตรภาคชั้น คือ การนำคะแนนสูงสุด (250) ลบด้วยคะแนนต่ำสุด (50) แล้วหารด้วยจำนวนชั้น (5) ทำให้ได้ค่าช่วงคะแนน เท่ากับ 40 คะแนน พบว่า นักท่องเที่ยวยุคที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่มีคะแนนความคิดเห็นอยู่ในช่วง 171-210 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 46.92 รองลงมา มีคะแนนอยู่ในช่วง 211-250 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 44.36 น้อยที่สุด มีคะแนนต่ำกว่าอยู่ในช่วง 50-90 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 0.26 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 204.61 คะแนน มีคะแนนมากที่สุด เท่ากับ 250 คะแนน และมีคะแนนน้อยที่สุด เท่ากับ 83 คะแนน ซึ่งรายละเอียดของคะแนนความคิดเห็นปรากฏตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 คะแนนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

คะแนนความคิดเห็น	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
50 – 90 คะแนน	1	0.26	เฉลี่ย = 204.61 คะแนน
91 – 130 คะแนน	4	1.02	มากที่สุด = 250 คะแนน
131 – 170 คะแนน	29	7.44	น้อยที่สุด = 83 คะแนน
171 – 210 คะแนน	183	46.92	
211 – 250 คะแนน	173	44.36	

จากคำถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ข้างต้น เมื่อหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแต่ละข้อของทุกคน และหาค่าเฉลี่ยทุกข้อของทุกคน แล้วนำค่าที่ได้ไปเปรียบเทียบกับอันตรภาคชั้นที่กำหนดไว้ พบว่า ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีค่าเท่ากับ 4.09 ซึ่งอยู่ในระดับสูง นั่นคือ การดำเนินงานของโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อยู่ในเกณฑ์ที่ดีในทุก ๆ ด้าน จนเป็นที่พอใจของนักท่องเที่ยว และเมื่อแยกระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวออกเป็นรายด้าน พบว่า (1) ระดับความคิดเห็นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเท่ากับ 4.09 (2) ระดับความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว มีค่าเท่ากับ 4.05 (3) ระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการ มีค่าเท่ากับ 4.17 และ (4) ระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเท่ากับ 4.04 ซึ่งจะเห็นได้ว่าความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับที่สูงทุกด้าน รายละเอียดของการตอบคำถามเป็นรายข้อ ค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเป็นรายข้อ รายด้าน และค่าเฉลี่ยหรือระดับความคิดเห็นในภาพรวมปรากฏตามตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.09	-
1. กิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโครงการฯ ในภาพรวม เป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม ไม่รบกวนสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศในพื้นที่	178	45.64	192	49.23	14	3.59	5	1.28	1	0.26	4.39	0.65
2. กิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโครงการฯ มีประเภทและชนิดของกิจกรรมที่ครบถ้วนตามความต้องการของนักท่องเที่ยว	95	24.36	218	55.90	66	16.92	7	1.79	4	1.03	4.01	0.76
3. ภายในพื้นที่โครงการฯ ได้จัดสร้างอาคารสำหรับรองรับกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม	116	29.74	199	51.02	59	15.13	12	3.08	4	1.03	4.05	0.81
4. ภายในพื้นที่โครงการฯ ได้จัดให้มีลานเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม	130	33.33	178	45.64	62	15.90	18	4.62	2	0.51	4.07	0.85
5. ภายในพื้นที่โครงการฯ ได้จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม	117	30.00	194	49.74	64	16.41	11	2.82	4	1.03	4.05	0.82

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.	
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ต่อ)													
6. กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติของโครงการฯ มีเส้นทางเดินป่าตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และมีจำนวนเส้นทางที่เพียงพอต่อความต้องการ	153	39.23	164	42.05	61	15.64	9	2.31	3	0.77	4.17	0.83	
7. กิจกรรมส่องสัตว์/ดูนกของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ	113	28.98	200	51.28	68	17.44	7	1.79	2	0.51	4.06	0.76	
8. กิจกรรมค่ายลูกเสือ/เล่นแคมป์ไฟของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ	111	28.47	202	51.79	66	16.92	9	2.31	2	0.51	4.05	0.77	
9. กิจกรรมการศึกษาควาของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ	105	26.93	197	50.51	73	18.72	8	2.05	7	1.79	3.99	0.84	
10. กิจกรรมขี่จักรยานเสือภูเขาของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ	97	24.86	189	48.46	82	21.03	18	4.62	4	1.03	3.92	0.85	
11. กิจกรรมนั่งช้างท่องเที่ยวของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ	93	23.84	173	44.36	87	22.31	28	7.18	9	2.31	3.80	0.96	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ต่อ)												
12. กิจกรรมที่ชวนนักท่องเที่ยวชมธรรมชาติของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ	148	37.95	183	46.92	48	12.31	9	2.31	2	0.51	4.19	0.78
13. ทำเลที่ตั้งของแหล่งกิจกรรมต่าง ๆ ในภาพรวมของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่ไม่ห่างไกลเส้นทางคมนาคม มีความสะดวกในการเดินทาง	126	32.31	184	47.18	60	15.38	15	3.85	5	1.28	4.05	0.86
14. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมของโครงการฯ เป็นกิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก	163	41.79	200	51.29	24	6.15	2	0.51	1	0.26	4.34	0.64
15. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมของโครงการฯ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ให้ความรู้และสร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก	150	38.46	197	50.51	36	9.23	6	1.54	1	0.26	4.25	0.71

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านการประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.05	-
16. โครงการฯ ได้ติดตั้งป้ายแสดงที่ตั้งและเส้นทางเดินทางของโครงการฯ ไว้อย่างเหมาะสม ทำให้ง่ายและสะดวกต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว	123	31.54	201	51.54	57	14.62	2	0.51	7	1.79	4.11	0.80
17. โครงการฯ ได้ติดตั้งป้ายโครงการฯ ความรู้ไว้กับป้ายแหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่นในพื้นที่ไว้อย่างทั่วถึงและเหมาะสม	105	26.92	201	51.54	71	18.21	7	1.79	6	1.54	4.01	0.81
18. โครงการฯ ได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ไว้อย่างแพร่หลาย ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลของโครงการฯ เป็นอย่างดี	112	28.71	184	47.18	68	17.44	20	5.13	6	1.54	3.96	0.90
19. โครงการฯ ได้จัดทำแผนผังประชาสัมพันธ์บริเวณโครงการฯ ที่ชัดเจนทำให้นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาพื้นที่โครงการฯ ได้ง่ายด้วยตนเอง	128	32.82	187	47.95	58	14.87	11	2.82	6	1.54	4.08	0.85
20. โครงการฯ ได้จัดทำสื่อแผ่นพับ/นิตยสาร นำเสนอข้อมูลด้านต่าง ๆ ของโครงการฯ ไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วนและมีความสมบูรณ์	128	32.82	173	44.35	71	18.21	14	3.59	4	1.03	4.04	0.86

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านการประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว (ต่อ)												
21. โครงการฯ ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เพื่อคอยให้ความรู้และให้คำแนะนำกับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอและเหมาะสม	139	35.65	183	46.92	55	14.10	10	2.56	3	0.77	4.14	0.81
22. โครงการฯ ได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่นในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงโครงการฯ ให้อย่างครบถ้วนและเหมาะสม	112	28.72	172	44.10	90	23.08	13	3.33	3	0.77	3.97	0.85
23. สถานที่ท่องเที่ยวในโครงการฯ และบริเวณใกล้เคียง มีความหลากหลายรูปแบบของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเหมาะสมกับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวที่หลากหลายกลุ่มอายุ	125	32.05	192	49.23	59	15.13	10	2.56	4	1.03	4.09	0.81
24. โครงการฯ มีการประสานงานกับกลุ่มธุรกิจนำเที่ยว ทำให้เกิดเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวขึ้นในพื้นที่อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม	132	33.85	165	42.31	80	20.51	8	2.05	5	1.28	4.05	0.86

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.	
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านการประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว (ต่อ)													
25. สถานที่ท่องเที่ยวในโครงการฯ และบริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยว ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่	123	31.53	187	47.95	67	17.18	9	2.31	4	1.03	4.07	0.82	
ด้านการบริหารจัดการ													
26. หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบโครงการฯ มีความเหมาะสม และมีศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการฯ คืออยู่แล้ว	156	40.00	195	50.00	32	8.21	7	1.79	0	0.00	4.28	0.69	
27. บุคลากรด้านต่าง ๆ ของโครงการฯ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการโครงการฯ เป็นอย่างดี	126	32.31	204	52.31	51	13.08	7	1.79	2	0.51	4.14	0.74	
28. บุคลากรด้านต่าง ๆ ของโครงการฯ เป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะ อารมณ์ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี และจัดบุคลากรไว้ให้บริการอย่างเพียงพอ	150	38.47	195	50.00	35	8.97	8	2.05	2	0.51	4.24	0.74	
29. บุคลากรด้านต่าง ๆ ของโครงการฯ มีจำนวนที่เพียงพอ เหมาะสมต่อการบริหารจัดการ และบริการนักท่องเที่ยว	118	30.26	201	51.54	62	15.90	7	1.79	2	0.51	4.09	0.76	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.	
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)													
30. อัตราค่าธรรมเนียมผ่านเข้าพื้นที่โครงการฯ มีอัตราที่เหมาะสม คืออยู่แล้ว	137	35.14	195	50.00	49	12.56	7	1.79	2	0.51	4.17	0.75	
31. อัตราค่าบริการต่าง ๆ ภายในโครงการฯ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือค่าบริการกิจกรรมต่าง ๆ มีอัตราที่เหมาะสมคืออยู่แล้ว	167	42.82	156	40.00	56	14.36	9	2.31	2	0.51	4.22	0.81	
32. โครงการฯ มีการก่อสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ ใว้อย่าง เหมาะสม กลมกลืนกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่	144	36.92	187	47.95	54	13.85	5	1.28	0	0.00	4.21	0.72	
33. โครงการฯ มีการก่อสร้างและจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ ใว้อย่างเพียงพอเหมาะสม และกลมกลืนกับสภาพ ธรรมชาติในพื้นที่	137	35.12	193	49.49	50	12.82	9	2.31	1	0.26	4.17	0.75	
34. โครงการฯ มีการก่อสร้างและจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ต่าง ๆ ใว้อย่างเป็นสัดส่วนและเป็นหมวดหมู่	136	34.88	189	48.46	55	14.10	10	2.56	0	0.00	4.16	0.75	
35. โครงการฯ มีการจัดทำห้องน้ำ ห้องสุขาใว้อย่างเพียงพอ เหมาะสม และกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่	131	33.59	186	47.69	56	14.36	9	2.31	8	2.05	4.08	0.87	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.	
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)													
36. โครงการฯ มีการจัดทำสื่อความหมายธรรมชาติตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ไว้อย่างเหมาะสม และกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่	120	30.77	197	50.51	62	15.90	9	2.31	2	0.51	4.09	0.77	
37. โครงการฯ มีการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในจุดต่าง ๆ ไว้อย่างเพียงพอเหมาะสม และกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่	128	32.82	203	52.05	47	12.05	9	2.31	3	0.77	4.14	0.77	
38. โครงการฯ มีการระเบียบด้านมลพิษ/สภาพแวดล้อมไว้เป็นอย่างดีมีบรรยากาศที่เงียบสงบ ไม่มีเสียงดังรบกวนการพักผ่อนยามค่ำคืน	145	37.18	187	47.95	46	11.79	8	2.05	4	1.03	4.18	0.80	
39. โครงการฯ มีการจัดตั้งถังใส่ขยะเปียก ขยะแห้ง ไว้อย่างเพียงพอเหมาะสมและทั่วถึงในพื้นที่	153	39.24	161	41.28	58	14.87	11	2.82	7	1.79	4.13	0.89	
40. โครงการฯ มีการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัยภายในพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของโครงการฯ ไว้อย่างทั่วถึง	137	35.12	184	47.18	57	14.62	9	2.31	3	0.77	4.14	0.80	

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย			
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.04	-
41. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการฯ เป็นอย่างดี	117	30.00	203	52.06	61	15.64	7	1.79	2	0.51	4.09	0.75
42. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นมัคคุเทศก์นำเที่ยวในโครงการฯ เป็นอย่างดี	110	28.21	201	51.54	63	16.15	14	3.59	2	0.51	4.03	0.80
43. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นพนักงานด้านต่าง ๆ ในโครงการฯ เป็นอย่างดี	107	27.43	210	53.85	61	15.64	8	2.05	4	1.03	4.05	0.78
44. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวในโครงการฯ เป็นอย่างดี	99	25.39	216	55.38	62	15.90	10	2.56	3	0.77	4.02	0.77
45. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตและขายสินค้าท้องถิ่นในโครงการฯ เป็นอย่างดี	122	31.29	180	46.15	78	20.00	8	2.05	2	0.51	4.06	0.80
46. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการขายสินค้าทั่วไปในโครงการฯ เป็นอย่างดี	110	28.20	186	47.69	82	21.03	9	2.31	3	0.77	4.00	0.81

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคิดเห็น	ความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์										Mean	S.D.	
	เห็นด้วยมากที่สุด		เห็นด้วยมาก		เห็นด้วยปานกลาง		เห็นด้วยน้อย		ไม่เห็นด้วย				
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ			
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน (ต่อ)													
47. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการขายของที่ระลึกต่าง ๆ ในโครงการฯ เป็นอย่างดี	111	28.46	176	45.13	90	23.08	10	2.56	3	0.77	3.98	0.83	
48. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการขายอาหารและเครื่องดื่มต่าง ๆ ในโครงการฯ เป็นอย่างดี	98	25.13	194	49.74	79	20.26	14	3.59	5	1.28	3.94	0.84	
49. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงศิลปะท้องถิ่นในโครงการฯ เป็นอย่างดี	120	30.76	188	48.21	67	17.18	12	3.08	3	0.77	4.05	0.82	
50. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ เป็นอย่างดี	107	27.44	208	53.33	61	15.64	10	2.56	4	1.03	4.04	0.79	
Mean	32.35		48.77		15.49		2.53		0.86		4.09	-	

**กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีขึ้นในโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี**

ผลการศึกษาเพื่อหากิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีขึ้นในโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี พบว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาล้วนส่วนใหญ่มีความต้องการให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในโครงการฯ 5 อันดับแรก ได้แก่ (1) กิจกรรมบริการร้านอาหาร/กาแฟ คิดเป็นร้อยละ 48.72 (2) กิจกรรมจักรยานเสือภูเขา คิดเป็นร้อยละ 39.23 (3) กิจกรรมนั่งช้างท่องเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 34.36 (4) กิจกรรมศึกษาพันธุ์ไม้ป่า คิดเป็นร้อยละ 34.10 และ (5) กิจกรรมปีนเขา/ไต่หน้าผา คิดเป็นร้อยละ 30.00 รายละเอียดกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวต้องการ ปรากฏตามตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่นักท่องเที่ยวต้องการให้มีขึ้น
ในโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ประเภทของกิจกรรม	จำนวน (n=390)	ร้อยละ	หมายเหตุ
โฮมสเตย์	52	13.33	หมายเหตุ มีนักท่องเที่ยว
บริการร้านอาหาร/กาแฟ	190	48.72	จำนวน 303 คน มีความ
นวดแผนไทย	94	24.10	ต้องการมากกว่า 1 กิจกรรม
ปีนเขา/ไต่หน้าผา	117	30.00	
อบสมุนไพร	77	19.74	
ปลูกป่า	109	27.95	
เรือแคนู/เรือพาย	106	27.18	
ศึกษาพันธุ์ไม้ป่า	133	34.10	
จักรยานน้ำ	125	32.05	
ศึกษาพันธุ์พืชสมุนไพร	116	29.74	
นั่งช้างท่องเที่ยว	134	34.36	
ศึกษาพันธุ์ไม้มงคล	90	23.08	
จักรยานเสือภูเขา	153	39.23	

**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี**

การทดสอบเพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี เป็นการแบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระแต่ละตัว (ปัจจัยต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวยังที่ได้กำหนดไว้ในสมมติฐาน) และการแบ่งกลุ่มตัวแปรตามออกเป็นกลุ่ม (ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า) แล้วนำมาหาความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน โดยใช้สถิติไคสแควร์ ทั้งนี้ ตัวแปรอิสระที่กำหนดไว้ได้ทำการจัดแบ่งกลุ่มโดยอาศัยลักษณะของตัวแปรที่สามารถแบ่งออกเป็นกลุ่มได้อย่างชัดเจน หรือจัดแบ่งกลุ่มโดยใช้ค่าเฉลี่ยหรือค่าของระดับคะแนนของตัวแปรเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม (รายละเอียดการแบ่งกลุ่มตัวแปรอิสระได้กล่าวไว้ในแต่ละสมมติฐานตามลำดับต่อไป)

สำหรับการแบ่งกลุ่มตัวแปรตาม ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งกลุ่มความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยัง ที่มีค่าเท่ากับ 204.61 คะแนน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวยังที่มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการฯ มาก หมายถึงกลุ่มของนักท่องเที่ยวยังที่ได้คะแนนความคิดเห็นฯ ทั้ง 50 ข้อ อยู่ในช่วง 205-250 คะแนน ซึ่งมีนักท่องเที่ยวยังอยู่ในกลุ่มนี้ จำนวน 212 ราย คิดเป็นร้อยละ 54.40 และ (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวยังที่มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยต่อโครงการฯ น้อย หมายถึง กลุ่มของนักท่องเที่ยวยังที่ได้คะแนนความคิดเห็นฯ ทั้ง 50 ข้อ อยู่ในช่วง 83-204 คะแนน ซึ่งมีนักท่องเที่ยวยังอยู่ในกลุ่มนี้ จำนวน 178 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.60 และเมื่อทำการหาความสัมพันธ์กับตัวแปรตามเพื่อทำการทดสอบสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ ผลการศึกษาปรากฏดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 อายุของนักท่องเที่ยวนั้นมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวดังต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งอายุของนักท่องเที่ยวนออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยของอายุที่มีค่าเท่ากับ 27.09 ปี เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวนที่มีอายุน้อย (มีอายุ 10-27 ปี) และ (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวนที่มีอายุมาก (มีอายุ 28-62 ปี) จากการแบ่งกลุ่มพบว่า กลุ่มของนักท่องเที่ยวนที่มีอายุน้อย มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 56.70 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 43.30 ส่วนกลุ่มของนักท่องเที่ยวนที่มีอายุมาก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 51.20 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 48.80

เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างอายุของนักท่องเที่ยวนกับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่าโอกาสแห่งความเป็นไปได้ (probability) ของค่าไคสแควร์ หรือค่า p ที่คำนวณได้ มีค่าเท่ากับ 0.282 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนด 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า อายุของนักท่องเที่ยวนมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ไม่ว่านักท่องเที่ยวนจะมีอายุมากหรือน้อย ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ไปในทิศทางเดียวกัน สาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวนที่ทำการศึกษาร่วมใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุน้อย (มีอายุอยู่ในช่วง 15-30 ปีเป็นส่วนใหญ่) ซึ่งเป็นกลุ่มวัยเดียวกัน อาจมีประสบการณ์และแนวความคิดที่ใกล้เคียงกัน รายละเอียดการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวนต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

อายุ	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวน		
	ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	รวม
น้อย	127(56.70)	97(43.30)	224(100.00)
มาก	85(51.20)	81(48.80)	166(100.00)
รวม	212(54.40)	178(45.60)	390(100.00)
Chi - square = 1.159	p = 0.282	df = 1	

สมมติฐานที่ 3 อาชีพหลักของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งอาชีพหลักของนักท่องเที่ยวออกเป็น 7 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่ไม่มีอาชีพหลัก (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก (3) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพค้าขายเป็นอาชีพหลัก (4) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก (5) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นอาชีพหลัก (6) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพทำธุรกิจของตนเองเป็นอาชีพหลัก และ (7) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ ข้าราชการบำนาญ พนักงานบริษัท และวิศวกรเป็นอาชีพหลัก จากการแบ่งกลุ่มพบว่า (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่ไม่มีอาชีพหลัก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 59.00 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 41.00 (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 60.50 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 39.50 (3) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพค้าขายเป็นอาชีพหลัก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 57.80 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 42.20 (4) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 58.60 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 41.40 (5) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นอาชีพหลัก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 55.80 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 44.20 (6) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพทำธุรกิจของตนเองเป็นอาชีพหลัก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 39.40 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 60.60 และ (7) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์ ข้าราชการบำนาญ พนักงานบริษัทและวิศวกรเป็นอาชีพหลัก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 31.30 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 68.80

เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักของนักท่องเที่ยวกับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่าค่า p ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.061 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนด 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า อาชีพหลักของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ไม่ว่านักท่องเที่ยวจะมีอาชีพใดเป็นอาชีพหลักหรือไม่มีอาชีพหลัก ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ไปในทิศทางเดียวกัน สาเหตุอาจเกิดจากนักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาค้นคว้าได้ประกอบอาชีพของตนเองเป็นหลัก จึงมีโอกาสได้เดินทางมาสัมผัสหรือท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการฯ หรือมี

ประสบการณ์ที่เท่าเทียมกัน จึงทำให้ความคิดเห็นที่แสดงออกมามีความใกล้เคียงกันดังกล่าว รายละเอียดการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพหลักกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

อาชีพหลัก	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		
	ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	รวม
ไม่มีอาชีพหลัก	36(59.00)	25(41.00)	61(100.00)
เกษตรกรกรรม	26(60.50)	17(39.50)	43(100.00)
ค้าขาย	226(57.80)	19(42.20)	45(100.00)
รับจ้างทั่วไป	58(58.60)	41(41.40)	99(100.00)
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	43(55.80)	34(44.20)	77(100.00)
ธุรกิจของตนเอง	13(39.40)	20(60.60)	33(100.00)
อื่น ๆ	10(31.30)	22(68.80)	32(100.00)
รวม	212(54.40)	178(45.60)	390(100.00)
Chi – square = 12.040	p = 0.061	df = 6	

สมมติฐานที่ 4 รายได้ของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งรายได้ของนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยของรายได้ที่มีค่าเท่ากับ 119,481.95 บาท เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อย (มีรายได้น้อยกว่าค่าเฉลี่ย) และ (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มาก (มีรายได้มากกว่าค่าเฉลี่ย) จากการแบ่งกลุ่มพบว่า กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อย มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 59.60 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 40.40 ส่วนกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มาก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 53.50

เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่าค่า p ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.011 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนด 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า รายได้ของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อตรวจสอบค่าร้อยละจากตารางความสัมพันธ์พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีรายได้มาก และจากการตรวจสอบข้อมูลด้านรายได้ของนักท่องเที่ยวยังพบอีกว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยเป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่โครงการฯ ดังนั้นจึงสามารถสรุปได้ว่า การที่นักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีรายได้น้อยมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความเกี่ยวข้องกับโครงการฯ หรืออาจได้รับประโยชน์จากโครงการฯ มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีรายได้มาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลกับโครงการฯ ความคิดเห็นจึงแสดงออกมาในลักษณะดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสุริพร (2541) ที่ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี รายละเอียดการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

รายได้	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		
	ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	รวม
น้อย	140(59.60)	95(40.40)	235(100.00)
มาก	72(46.50)	83(53.50)	155(100.00)
รวม	212(54.40)	178(45.60)	390(100.00)

Chi – square = 6.483 **p = 0.011** df = 1

สมมติฐานที่ 5 ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งภูมิฐานะของนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีภูมิฐานะอยู่ในภาคภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 6 ระยะทางของการเดินทางของนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งระยะทางของการเดินทางของนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยของระยะทางของการเดินทางที่มีค่าเท่ากับ 153.02 กิโลเมตร เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีระยะทางของการเดินทางใกล้ (มีระยะทางของการเดินทางน้อยกว่าค่าเฉลี่ย) และ (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีระยะทางของการเดินทางไกล (มีระยะทางของการเดินทางมากกว่าค่าเฉลี่ย) จากการแบ่งกลุ่มพบว่า กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีระยะทางของการเดินทางใกล้ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 54.60 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 45.40 ส่วนกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีระยะทางของการเดินทางไกล มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 53.70 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 46.30

เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางของการเดินทางของนักท่องเที่ยวกับความเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า ค่า p ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.879 ซึ่งมากกว่าค่า α ที่กำหนด 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ระยะทางของการเดินทางของ นักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ไม่ว่านักท่องเที่ยวจะมีระยะทางของการเดินทางไกลหรือใกล้ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ไปในทิศทางเดียวกัน สาเหตุอาจเป็นลักษณะเดียวกันกับภูมิถิ่นที่กล่าวมาข้างต้น รายละเอียดการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะทางของการเดินทางกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ระยะทางของการเดินทาง	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		
	ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	รวม
ใกล้	161(54.60)	134(45.40)	295(100.00)
ไกล	51(53.70)	44(46.30)	95(100.00)
รวม	212(54.40)	178(45.60)	390(100.00)
Chi – square = 0.023	p = 0.879	df = 1	

สมมติฐานที่ 7 ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยวออกเป็น 4 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มครอบครัว (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเพื่อฝูง (3) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มทัศนศึกษากับสถานศึกษา และ (4) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มอื่น ๆ (ท่องเที่ยวคนเดียว กลุ่มบริษัท กลุ่มทัวร์นำเที่ยว หน่วยราชการ/รัฐวิสาหกิจที่จัดประชุม/สัมมนา และกลุ่มท่องเที่ยวกับคู่รัก) จากการแบ่งกลุ่มพบว่า (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มครอบครัว มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 59.20 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 40.80 (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มเพื่อฝูง มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 46.60 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 53.40 (3) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มทัศนศึกษากับสถานศึกษา มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 54.40 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 45.60 และ (4) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มอื่น ๆ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.00

เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยวกับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า ค่า p ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.064 ซึ่งมีความมากกว่าค่า α ที่กำหนด 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ไม่ว่านักท่องเที่ยวจะเป็นกลุ่มในลักษณะใด ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ไปในทิศทางเดียวกัน สาเหตุอาจเกิดจากการที่กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีอายุน้อยกลุ่มเดียวกันข้างต้น จึงมีความคิดเห็นแสดงออกมาในลักษณะใกล้เคียงกันดังกล่าว รายละเอียดการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของกลุ่มท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ประเภทของกลุ่มท่องเที่ยว	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		
	ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	รวม
กลุ่มครอบครัว	61(59.20)	42(40.80)	103(100.00)
กลุ่มเพื่อนฝูง	55(46.60)	63(53.40)	118(100.00)
กลุ่มทัศนศึกษากับสถานศึกษา	81(54.40)	68(45.60)	149(100.00)
กลุ่มอื่น ๆ	15(75.00)	5(25.00)	20(100.00)
รวม	212(54.40)	178(45.60)	390(100.00)
Chi – square = 7.273	p = 0.064	df = 3	

สมมติฐานที่ 8 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวออกเป็น 2 กลุ่มคือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวและไม่พักค้าง (มาเช้าเย็นกลับ) และ (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวและพักค้าง จากการแบ่งกลุ่มพบว่า กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวและไม่พักค้าง (มาเช้าเย็นกลับ) มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 66.70 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.30 ส่วนกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวและพักค้าง มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 52.60 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 47.40

เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่าค่า p ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.068 ซึ่งมีความมากกว่าค่า α ที่กำหนด 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าไม่ว่านักท่องเที่ยวจะพักค้างหรือไม่พักค้าง ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ไปในทิศทางเดียวกัน รายละเอียดการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		
	ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	รวม
ไม่พักค้าง	32(66.70)	16(33.30)	48(100.00)
พักค้าง	180(52.60)	162(47.40)	342(100.00)
รวม	212(54.40)	178(45.60)	390(100.00)
Chi – square = 3.342	p = 0.068	df = 1	

สมมติฐานที่ 9 วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวออกเป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาประสบการณ์เพิ่มเติม และ (3) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์อื่น ๆ (เพื่อศึกษาเกี่ยวกับสภาพทางธรรมชาติ เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อศึกษาดูงาน และไม่มีวัตถุประสงค์หลัก เป็นเพียงเส้นทางผ่านเท่านั้น) จากการแบ่งกลุ่มพบว่า (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 51.30 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 46.90 (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหาประสบการณ์เพิ่มเติม มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 64.10 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 35.90 และ (3) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์อื่น ๆ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 55.80 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 44.20

เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า ค่า p ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.303 ซึ่งมีความมากกว่าค่า α ที่กำหนด 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น

ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ไม่ว่านักท่องเที่ยวจะมีวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวในโครงการฯ อย่างไร ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ไปในทิศทางเดียวกัน รายละเอียดการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		
	ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	รวม
เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ	101(51.30)	96(48.70)	197(100.00)
เพื่อศึกษาหาประสบการณ์เพิ่มเติม	25(64.10)	14(35.90)	39(100.00)
อื่น ๆ	86(55.80)	68(44.20)	154(100.00)
รวม	212(54.40)	178(45.60)	390(100.00)
Chi – square = 2.387	p = 0.303	df = 2	

สมมติฐานที่ 10 การเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งการเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และ (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ จากการแบ่งกลุ่มพบว่า กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 53.10 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 46.90 ส่วนกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่เป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 58.60 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 41.40

เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ กับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยใช้สถิติไคสแควร์ พบว่า ค่า p ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.365 ซึ่งมีค่ามากกว่าค่า α ที่กำหนด 0.05 จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ไม่ว่านักท่องเที่ยวจะเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อโครงการฯ ไปในทิศทางเดียวกัน รายละเอียดการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 18

ตารางที่ 18 ความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

การเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	รวม
ไม่เป็นสมาชิก	161(53.10)	142(46.90)	303(100.00)
เป็นสมาชิก	51(58.60)	36(41.40)	87(100.00)
รวม	212(54.40)	178(45.60)	390(100.00)
Chi – square = 0.820	p = 0.365	df = 1	

สมมติฐานที่ 11 ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี การทดสอบสมมติฐานได้แบ่งความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ออกเป็น 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้ ที่มีค่าเท่ากับ 6.78 คะแนน เป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่ม คือ (1) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ น้อย (ได้คะแนน 1-6 คะแนน) และ (2) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ มาก (ได้คะแนน 7-10 คะแนน) จากการแบ่งกลุ่มพบว่า) กลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ น้อย มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 60.10 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 39.90 ส่วนกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีความรู้ มาก มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก คิดเป็นร้อยละ 48.10 มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย คิดเป็นร้อยละ 51.90

เมื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า โดยใช้สถิติไคสแควร์พบว่า ค่า p ที่ได้มีค่าเท่ากับ 0.018 ซึ่งมีค่าน้อยกว่าค่า α ที่กำหนด 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงว่า ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อตรวจสอบค่าร้อยละจากตารางความสัมพันธ์พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อย มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากกว่านักท่องเที่ยวที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก และจากการตรวจสอบข้อมูลของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างยังพบอีกว่า นักท่องเที่ยวที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อย เป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงพื้นที่โครงการฯ ดังนั้น จึงสามารถสรุปได้ว่า การที่นักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน้อยมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก เนื่องจากนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีความเกี่ยวข้องกับโครงการฯ หรืออาจได้รับประโยชน์จากโครงการฯ มากกว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลกับโครงการฯ ความคิดเห็นจึงแสดงออกมาในลักษณะดังกล่าว รายละเอียดการทดสอบปรากฏตามตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว		
	ต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์		
	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยน้อย	รวม
มีความรู้่น้อย	122(60.10)	81(39.90)	203(100.00)
มีความรู้มาก	90(48.10)	97(51.90)	187(100.00)
รวม	212(54.40)	178(45.60)	390(100.00)
Chi – square = 5.621	p = 0.018		df = 1

ตารางที่ 20 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน เพื่อหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็น
ของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่า
เจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ตัวแปรอิสระ	χ^2	p
1. อายุ	1.159	0.282
2. การศึกษา	0.122	0.727
3. อาชีพหลัก	12.040	0.061
4. รายได้	6.483	0.011
5. ภูมิฐานะของนักท่องเที่ยว	5.028	0.081
6. ระยะทางของการเดินทาง	0.023	0.879
7. ประเภทของกลุ่มนักท่องเที่ยว	7.273	0.064
8. ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว	3.342	0.068
9. วัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยว	2.387	0.303
10. การเป็นสมาชิกกลุ่มด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้	0.820	0.365
11. ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	5.621	0.018

**ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยว ที่เกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี**

การศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับโครงการฯ เป็นการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 4 ซึ่งจากจำนวนนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 390 ราย มีนักท่องเที่ยวตอบคำถามในส่วนนี้ รวมจำนวน 136 ราย คิดเป็นร้อยละ 34.88 ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) พื้นที่โครงการฯ มีทัศนียภาพและสภาพธรรมชาติที่สวยงาม เงียบสงบ เหมาะแก่การศึกษาค้นคว้าทางธรรมชาติ รวมทั้งมีสภาพแวดล้อมและสภาพอากาศที่ดี (2) ควรจัดให้มีร้านค้าหรือร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกไว้บริการนักท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ (3) ควรจัดสร้างห้องน้ำให้มีความเพียงพอต่อนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ มีการดูแลรักษาความสะอาดที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจัดสร้างในบริเวณที่อยู่ไม่ไกลจากที่กางเต็นท์พักมากนัก (4) ควรจัดเก็บค่าเช่าบ้านพักของโครงการฯ ให้ถูกกว่านี้ พร้อมทั้งควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านพักให้ด้วย เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น โทรศัพท (5) ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่เพื่อคอยให้การดูแล ประชาสัมพันธ์

และให้คำแนะนำกับนักท่องเที่ยวให้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน เป็นต้น ซึ่งรายละเอียดของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวทุกข้อปรากฏตามตารางที่ 21

ตารางที่ 21 จำนวนและร้อยละของความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอ แก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. พื้นที่โครงการฯ มีทัศนียภาพและสภาพธรรมชาติที่สวยงาม เงียบสงบ เหมาะแก่การศึกษาค้นคว้าทางธรรมชาติ รวมทั้งมีสภาพแวดล้อม และสภาพอากาศที่ดี	59	15.13
2. ควรจัดให้มีร้านค้าหรือ ร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกไว้บริการ นักท่องเที่ยวให้มากกว่านี้	34	8.72
3. ควรจัดสร้างห้องน้ำให้มีความเพียงพอต่อนักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการ มีการดูแลรักษาความสะอาดที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจัดสร้างใน บริเวณที่อยู่ไม่ไกลจากที่กางเต็นท์พักมากนัก	29	7.44
4. ควรจัดเก็บค่าเช่าบ้านพักของโครงการฯ ให้ถูกกว่านี้ พร้อมทั้งควรมี สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านพักให้ด้วย เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น โทรศัพท	20	5.13
5. ควรเพิ่มเจ้าหน้าที่เพื่อคอยให้การดูแล ประชาสัมพันธ์ และให้คำแนะนำ กับนักท่องเที่ยวให้มากกว่าที่มีอยู่ในปัจจุบัน	19	4.87
6. อยากให้มีจุดศึกษาเกี่ยวกับพันธุ์ไม้ รวมถึงการปลูกต้นไม้ใหญ่ในพื้นที่ โครงการฯ ให้มากกว่านี้	16	4.10
7. ควรปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ รวมถึงพืชสมุนไพรเพิ่มเติม โดยเฉพาะ อย่างยิ่งบริเวณจุดบ้านพัก และบริเวณจุดกางเต็นท์	12	3.08
8. ควรมีไฟฟ้าให้แสงสว่างบริเวณถนนและบ้านพักในพื้นที่โครงการฯ ให้มากกว่านี้	10	2.56
9. ควรจัดทำป้ายสื่อความหมาย ป้ายบอกเส้นทาง สถานที่ ป้ายบอกชื่อ พันธุ์ไม้ ให้มากกว่านี้ ทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	8	2.05

ตารางที่ 21 (ต่อ)

ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
10. อยากให้มีกิจกรรมป็นเขา ใต๋หน้าผา เรือแคนู/เรือพาย และจักรยานเสือภูเขา เพื่อให้เกิดความหลากหลาย	7	1.79
11. ควรจัดระเบียบจราจรและการจอดรถยนต์ให้เป็นระเบียบกว่านี้ และควรมีที่จอดรถเพิ่มเติม	6	1.54
12. ควรมีความเข้มงวดด้านกฎ ระเบียบ ข้อปฏิบัติให้นักท่องเที่ยวถือปฏิบัติ โดยเฉพาะการควบคุมเกี่ยวกับการส่งเสียงดังในพื้นที่โครงการฯ	5	1.28
13. ควรพัฒนาเส้นทางรถยนต์ ทางเดินเท้า รวมถึงเส้นทางเดินป่าศึกษาธรรมชาติให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน	4	1.03
14. ควรนำช่างมาไว้บริการนักท่องเที่ยวในรูปแบบนั่งช่างชมป่า	3	0.77
15. ควรมีการจัดระเบียบบ้านพักแยกตามประเภทของนักท่องเที่ยว เช่น กลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้สูงอายุ เป็นต้น	2	0.51

สรุป

การศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และข้อมูลของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในบริเวณโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า นักท่องเที่ยวที่ทำการศึกษาคือเพศชายและเป็นเพศหญิงในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่า 21 ปี มีอายุเฉลี่ย เท่ากับ 27.09 ปี ได้สำเร็จการศึกษาแล้วและกำลังศึกษาอยู่มีจำนวนที่ใกล้เคียงกัน โดยในส่วนที่สำเร็จการศึกษาแล้ว ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ในส่วนที่กำลังศึกษาอยู่ ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. มีอาชีพหลักมากกว่าไม่มีอาชีพหลัก ในส่วนที่มีอาชีพหลักส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไปเป็นอาชีพหลัก ไม่มีอาชีพรอง มีรายได้รวมของครัวเรือนน้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี มีรายได้รวมของครัวเรือนเฉลี่ย เท่ากับ 119,481.95 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนน้อยกว่า 50,001 บาทต่อปี มีรายจ่ายรวมของครัวเรือนเฉลี่ย เท่ากับ 94,941.03 บาทต่อปี มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องที่ภาคกลาง มีระยะทางในการเดินทางมาท่องเที่ยวอยู่ในช่วง 51-100 กิโลเมตร มีระยะทางในการเดินทางเฉลี่ย เท่ากับ 153.02 กิโลเมตร ใช้รถยนต์ส่วนตัวเป็นพาหนะในการเดินทางมาท่องเที่ยว มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวมากกว่า 1 วัน (พักค้าง) ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการท่องเที่ยวและพักค้าง 2 คืน โดยการกางเต็นท์พักในโครงการฯ ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มทัศนศึกษาที่สถานศึกษา มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวน้อยกว่า 501 บาท มีค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาท่องเที่ยวโดยเฉลี่ย เท่ากับ 1,363.38 บาท ส่วนใหญ่เห็นว่าบริเวณพื้นที่โครงการฯ มีอากาศที่ดีเป็นสิ่งที่ดึงดูดให้เดินทางมาท่องเที่ยว มีกิจกรรมในการชมวิิวทิวทัศน์เป็นหลัก มีวัตถุประสงค์ในการมาท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และมีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

2. ระดับความคิดเห็น และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ บริเวณพื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี มีค่าเท่ากับ 4.09

ซึ่งอยู่ในระดับสูง นั่นคือ การดำเนินงานของโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อยู่ในเกณฑ์ที่ดีในทุก ๆ ด้าน จนเป็นที่พอใจของนักท่องเที่ยว และเมื่อแยกระดับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวออกเป็นรายด้าน พบว่า (1) ระดับความคิดเห็นด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีค่าเท่ากับ 4.09 (2) ระดับความคิดเห็นด้านการประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว มีค่าเท่ากับ 4.05 (3) ระดับความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการ มีค่าเท่ากับ 4.17 และ (4) ระดับความคิดเห็นด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน มีค่าเท่ากับ 4.04 ส่วนปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้แก่ รายได้ และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการศึกษาวิจัยและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ และนำมาประมวลหาเหตุผลประกอบ พร้อมทั้งนำเสนอเป็นข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา และข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1. จากการศึกษาจะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้ที่เดินทางมาจากจังหวัดในพื้นที่ภาคกลางเป็นหลัก ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการฯ ให้เป็นที่รู้จักกับนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอื่น ๆ ให้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการพัฒนาบริเวณพื้นที่โครงการฯ ให้มีความสวยงามและเป็นมาตรฐานสากล จนเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงในอนาคตต่อไป

2. ควรจัดให้มีสถานที่กางเต็นท์พักแรม และโรงแรมที่พักที่มีมาตรฐานเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ เนื่องจากนักท่องเที่ยวมีความนิยมที่จะพักค้างในลักษณะดังกล่าวเป็นจำนวนมาก สาเหตุอาจเป็นเพราะสภาพของพื้นที่ที่มีสภาพความสวยงามตามธรรมชาติ และมีสภาพอากาศที่ดีอยู่แล้ว ดังจะเห็นได้จากสิ่งดึงดูดใจ กิจกรรมการท่องเที่ยว รวมถึงวัตถุประสงค์ของการมาท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวได้กล่าวอ้างถึง แต่ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้านระบบนิเวศของพื้นที่ด้วย และหลีกเลี่ยงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสภาพทางธรรมชาติที่สวยงามเป็นสำคัญ

3. ควรจัดให้มีกิจกรรมบริการร้านอาหาร/กาแฟ กิจกรรมจักรยานเสือภูเขา กิจกรรมการนั่งช้างป่า และกิจกรรมการศึกษาพันธุ์ไม้ป่า ในพื้นที่โครงการฯ และมีความเป็นมาตรฐาน โดยเฉพาะร้านอาหารต้องมีความสะอาด ถูกหลักอนามัย เพื่อตอบสนองตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

4. จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ได้แก่ รายได้ และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งจากการตรวจสอบข้อมูลพบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับโครงการฯ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวกลุ่มดังกล่าวได้เข้ามามีบทบาทหรือเข้ามามีส่วนร่วมกับโครงการฯ ให้มากขึ้น จะช่วยทำให้โครงการฯ มีแนวร่วมในการดำเนินงาน จนนำไปสู่การพัฒนาได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวหรือราษฎรที่อยู่บริเวณใกล้เคียงโครงการฯ เพื่อที่จะได้มีแนวร่วมและมีแนวทางร่วมกันในการดำเนินโครงการฯ ไปในทิศทางที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียมีความต้องการ จะสามารถทำให้โครงการฯ มีการพัฒนาได้อย่างยั่งยืนในอนาคตต่อไป

2. ควรศึกษาเพื่อหาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงเพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการเชื่อมโยงตลาดด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการศึกษาเพื่อหามาตรการการป้องกันด้านผลกระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ควบคู่กันไปด้วย

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545. โครงการศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการท่องเที่ยวพื้นที่กึ่งกลาง
ศึกษากรณีสวนป่าเจ็ดคด – โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี. การท่องเที่ยว
แห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ.

_____. 2546. โครงการศึกษาและจัดทำแผนธุรกิจของศูนย์พัฒนาการ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด – โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย,
กรุงเทพฯ.

กรมป่าไม้. 2541. รายงานผลการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
เจ็ดคด – โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี. กรมป่าไม้, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

ดร.ชนิ เอ็มพันธุ์. 2544. ระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. เอกสารประกอบการสอน
โครงการปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)

บุญชนก คู่บารมี. 2542. ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่มีต่อระบบตรวจคน
เข้าเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปรียาภรณ์ พรหมพิทักษ์. 2527. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อแผนการพัฒนาดึงอำนาจ
ความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติภูกระดึง จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2532. จิตวิทยาสังคม. แพร่พิทยา, กรุงเทพฯ.

พันทิพา โฉมประดิษฐ์. 2530. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มีต่อแผนการพัฒนาดึงอำนาจ
ความสะดวกบริเวณอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.

- พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ. 2531. **การวัดทัศนคติ. คณะสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพฯ.**
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. 2544. **นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ. เอกสารประกอบการสอนโครงการปริญญาโทภาคพิเศษ สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ. (อัดสำเนา)**
- ศรีสุรางค์ ทิณะกุล, สมจิตต์ รัตนอุดมโชค, ทรงศักดิ์ นิธิปรีชา, สมศักดิ์ เทศสวัสดิ์วงศ์ และเวชชัย สังข์สาย. 2542. **การคิดและการตัดสินใจ. โครงการพัฒนาสื่อการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา. เว็บไซต์เอ็นดูเคชั่น, กรุงเทพฯ.**
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ, จำรัส ค้างสุวรรณ และฐิติพงษ์ ชรรมานุสรณ์. 2522. **จิตวิทยาสังคม. ชัยศิริการพิมพ์, กรุงเทพฯ.**
- สุโท เจริญสุข. 2525. **หลักจิตวิทยาและพัฒนาการของมนุษย์. แพรวพิทยา, กรุงเทพฯ.**
- สุริพร ภัทราพรนันท์. 2541. **ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 1. 2546. **สถิตินักท่องเที่ยวของโครงการศูนย์ศึกษาธรรมชาติและท่องเที่ยวเชิงนิเวศเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี. สำนักบริหารจัดการในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ 1, สระบุรี. (อัดสำเนา)**
- อรุณศรี นาคะวิสุทธิ. 2543. **ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กรณีศึกษาอ่าวพระนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยมหิดล.**
- อุทัย หิรัญโต. 2519. **สังคมวิทยาประยุกต์. โรงพิมพ์โอเดียนสโตร์, กรุงเทพฯ.**

Foster, C.R. 1971. **Psychology for Life Today**. 3rd ed., American Technical Society, Chicago.

Kolesnik, W.L. 1970. **Education Psychology**. 2nd ed., Mc Graw – Hill Book Company. New York.

Oskamp, S. 1977. **Attitude and Opinion**. Prentice-Hall, Englewood Cliffs. New Jersey.

Remmers, H.H., H.L. Gage and J. F. Rummel. 1965. **Practical Introduction to Measurement and Evaluation**. 2nd ed., Harper & Row, New York.

Webster's. 1964. **Webster's New International Dictionary**. 3rd ed., G& C Marrison Company, Massachusetts.

_____. 1966. **New World Dictionary**. Compact School World Publishing Company, New York.

Yamane, T. 1973. **Statistics; An Introductory Analysis**. 3rd ed., Harper International Edition, Tokyo.

ภาคผนวก

เลขที่แบบสอบถาม

โครงการศึกษาวิจัยเรื่อง

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัย เพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ของนิสิตคณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่อง ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ซึ่งท่านเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ในฐานะที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษา ซึ่งผลของการวิจัยจะสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการนำไปประกอบการพิจารณาพัฒนา แก้ไข และปรับปรุงการบริหารจัดการโครงการฯ ในอนาคตให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป ดังนั้น จึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านกรุณาตอบแบบสอบถามฉบับนี้ตามความคิดเห็นของท่านที่เป็นจริง

ทั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอทำความเข้าใจกับทุกท่านว่า โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แห่งนี้ มีพื้นที่ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่ามวกเหล็ก-ทับทิมทอง แปลงที่ 2 และมีพื้นที่ติดต่อกับเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ แต่เดิมเป็นพื้นที่ที่บริหารจัดการโดยกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และในปัจจุบันได้มอบหมายให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เข้ามาดำเนินการบริหารจัดการในรูปแบบของสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเต็มรูปแบบ มีการพัฒนา ก่อสร้างอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกขึ้นเป็นอย่างมาก ดังนั้น ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารจัดการโครงการฯ การพัฒนาบริเวณอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนผลดีผลเสียต่อสภาพพื้นที่ตามธรรมชาติประการใด ขอให้ท่านแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระตามหัวข้อ และคำถามปลายเปิดที่ได้กำหนดไว้ตามลำดับต่อไป

ผู้วิจัยใคร่ขออภัยทุกท่านเป็นอย่างสูง ที่ได้รับกวนบรยากาศในการท่องเที่ยวของท่านในครั้งนี้ และในท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากทุกท่านเป็นอย่างดี และใคร่ขอขอบพระคุณทุกท่านมาล่วงหน้า ณ โอกาสนี้ด้วย

จรศักดิ์ นันตะวงษ์

นิสิตโครงการปริญญาโทภาคพิเศษ

สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ลงใน หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้ได้ใจความสมบูรณ์

1. เพศ เพศชาย เพศหญิง
2. อายุ _____ ปี (ระบุอายุเต็มเป็นปี)
3. ระดับการศึกษา ไม่ได้เรียนหนังสือ
 เรียนหนังสือ กำลังศึกษาอยู่ชั้น/ระดับ _____
 จบการศึกษาชั้น/ระดับ _____
4. ท่านประกอบอาชีพใดเป็นอาชีพหลัก (อาชีพที่ทำเป็นประจำ และสร้างรายได้หลักให้กับท่าน)
 ไม่มีอาชีพหลัก (กำลังศึกษาอยู่ หรือยังไม่มีการทำงาน)
 มีอาชีพหลัก ได้แก่
 เกษตรกรรม ค้าขาย
 รับจ้างทั่วไป รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 เลี้ยงสัตว์ มีอาชีพหลักอื่น ๆ (ระบุ) _____
5. ท่านประกอบอาชีพใดเป็นอาชีพรอง (อาชีพที่สร้างรายได้เสริมให้ท่าน)
 ไม่มีอาชีพรอง (กรณีที่กำลังศึกษาอยู่ หรือยังไม่มีการทำงาน ให้ถือว่าไม่มีอาชีพรองด้วย)
 มีอาชีพรอง ได้แก่
 เกษตรกรรม ค้าขาย
 รับจ้างทั่วไป รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 เลี้ยงสัตว์ มีอาชีพหลักอื่น ๆ (ระบุ) _____
6. รายได้ของท่านในรอบปีที่ผ่านมา โดยที่ยังไม่ได้หักค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด
 มีรายได้ทั้งสิ้น รวมเป็นเงินประมาณ _____ บาท
7. รายจ่ายของท่านในรอบปีที่ผ่านมา รวมเป็นเงินประมาณ _____ บาท
8. ภูมิลำเนาหรือที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของท่าน ตั้งอยู่ในภูมิภาคและอยู่ในจังหวัดใด
 ภาคเหนือ จังหวัด _____
 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัด _____
 ภาคกลาง จังหวัด _____
 ภาคใต้ จังหวัด _____
9. จากภูมิลำเนาหรือที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัยของท่าน เมื่อคำนวณระยะทางในการเดินทาง
 จากที่อยู่อาศัยจนถึง โครงการฯ คิดเป็นระยะทางรวมทั้งสิ้นประมาณ _____ กิโลเมตร

10. การเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ ท่านหรือคณะของท่านใช้พาหนะประเภทใดในการเดินทาง
- รถจักรยานยนต์ส่วนตัว
- รถยนต์ส่วนตัว
- รถโดยสารประจำทาง
- รถยนต์บริษัททัวร์ (รถโดยสารปรับอากาศ)
- รถยนต์เช่า (รถตู้เช่า/รถยนต์โดยสารเช่า/รถโดยสารประจำทางเช่า)
- รถยนต์ของทางราชการ (ทุกชนิด)
- อื่น ๆ (ระบุ)_____
11. ระยะเวลาของการเดินทางมาท่องเที่ยวในโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี แห่งนี้ มีระยะเวลาประมาณเท่าใด
- เดินทางมาท่องเที่ยวเช้า เย็นกลับ ไม่พักค้างคืน (1 วัน)
- มีระยะเวลามากกว่า 1 วัน (ระบุจำนวนวัน)_____วัน
12. การเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ท่านพักค้างคืนในลักษณะใด
- ไม่พักค้าง
- พักค้างบ้านพัก/โรงแรมของโครงการ
- กางเต็นท์พักในโครงการ
- พักบ้านญาติ
- พักค้างลักษณะอื่น ๆ (ระบุ)_____
13. การเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ ท่านเดินทางมาในลักษณะของกลุ่มท่องเที่ยวรูปแบบใด (เลือกตอบเพียงข้อเดียวเท่านั้น)
- เดินทางมาท่องเที่ยวคนเดียว
- เดินทางมาท่องเที่ยวกับกลุ่มครอบครัว
- เดินทางมาท่องเที่ยวกับกลุ่มเพื่อนฝูง
- เดินทางมาท่องเที่ยวในรูปแบบทัศนศึกษาสถานศึกษา
- เดินทางมาท่องเที่ยวกับบริษัทที่ทำงาน
- เดินทางมาท่องเที่ยวในรูปแบบกลุ่มทัวร์นำเที่ยว
- เดินทางมาท่องเที่ยวกับหน่วยงานราชการ/รัฐวิสาหกิจที่จัดประชุม/สัมมนา
- เดินทางมาท่องเที่ยวในรูปแบบอื่น ๆ (ระบุ)_____
14. การเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ เมื่อรวมค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในการเดินทาง ได้แก่ ค่าอาหาร ค่ารถ ค่าที่พัก และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ รวมเป็นเงินทั้งสิ้นประมาณ_____บาท

15. การเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ มีสิ่งใดใน โครงการฯ ที่เป็นสิ่งดึงดูดใจให้ท่านมาท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ไม่มีสิ่งดึงดูดใจ	☐ ความเงียบสงบของสถานที่
☐ แหล่งน้ำตก	☐ จุดชมวิวและทิวทัศน์ที่สวยงาม
☐ พืชพรรณชนิดต่าง ๆ	☐ สภาพอากาศที่ดี
☐ สัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ	☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
16. การเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ ท่านชื่นชอบกิจกรรมในลักษณะใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ ชมวิวทิวทัศน์	☐ เดินป่าศึกษาธรรมชาติ
☐ เทียน้ำตก	☐ เที่ยวชมสัตว์ป่า
☐ ศึกษาพืชพรรณไม้	☐ เที่ยวคูนก
☐ ถ่ายภาพวิวทิวทัศน์	☐ ตั้งแคมป์ไฟ
☐ ส่องสัตว์	☐ ตกปลา
☐ ชี้จักรยานชมธรรมชาติ	☐ ศึกษาวิถีชีวิตท้องถิ่น
☐ ศึกษาหาความรู้อื่น ๆ	☐ อื่น ๆ (ระบุ) _____
17. การเดินทางมาท่องเที่ยวในครั้งนี้ ท่านมีวัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อสิ่งใด (ให้เลือกตอบวัตถุประสงค์หลักเพียงข้อเดียวเท่านั้น)
☐ เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ
☐ เพื่อศึกษาหาประสบการณ์เพิ่มเติม
☐ เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสภาพทางธรรมชาติ
☐ เพื่อศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
☐ เพื่อการศึกษาดูงาน
☐ เพื่อการประชุม/สัมมนาของหน่วยงานราชการ
☐ ไม่มีวัตถุประสงค์หลัก เป็นเพียงเส้นทางผ่านเท่านั้น
☐ มีวัตถุประสงค์หลักอื่น ๆ (ระบุ) _____
18. ปัจจุบันท่านได้เป็นสมาชิกกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้บ้างหรือไม่
☐ ไม่ได้เป็น
☐ เป็น โดยเป็นสมาชิก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
☐ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	☐ กลุ่มอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
☐ กลุ่มอนุรักษ์สัตว์ป่า	☐ กลุ่มราษฎรอาสาสมัครพิทักษ์ป่า (รสป.)
☐ กลุ่มอนุรักษ์พันธุ์พืช	☐ กลุ่มเยาวชนป้องกันรักษาป่า (ยชป.)
☐ กลุ่มท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	☐ กลุ่มอื่น ๆ (ระบุ) _____

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับข้อความที่ท่านเห็นว่า “ถูกต้อง” หรือ “ไม่ถูกต้อง”

เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพียงข้อละคำตอบเดียวเท่านั้น

19. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยว

ข้อความ	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น โดยมีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น		
2. กิจกรรมที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ กิจกรรมที่เน้นการศึกษาหาความรู้ด้านระบบนิเวศและวัฒนธรรมของท้องถิ่น		
3. เจ้าหน้าที่รัฐเท่านั้นที่มีหน้าที่ในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากต้องใช้ความรู้ทางวิชาการในการบริหารจัดการ		
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีองค์ประกอบหลักที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การเปิดโอกาสให้ชุมชนและประชาชนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ		
5. รูปแบบหรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ควรมุ่งเน้นรูปแบบหรือกิจกรรมความสนุกสนานรื่นเริงของกลุ่มนักท่องเที่ยวเป็นหลัก		
6. การปรับปรุงหรือก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะต้องคำนึงถึงความเหมาะสมและจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมในพื้นที่เป็นหลัก		
7. สถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางธรรมชาติที่มีความเปราะบางไม่จำเป็นต้องมีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของสถานที่นั้น ๆ แต่อย่างใด		
8. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีหลักการที่มุ่งเน้นในด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมเป็นหลัก ไม่ได้คำนึงถึงการให้ชุมชนหรือประชาชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวแต่อย่างใด		
9. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดี จะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจของชุมชนและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติในพื้นที่ด้วย		
10. รูปแบบหรือกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีรูปแบบหรือกิจกรรมที่ไม่แตกต่างไปจากการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ แต่อย่างใด		

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคต่อ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า

คำชี้แจง 1. โปรดอ่านข้อความแล้วกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อ
โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า ในแต่ละข้อ
เพียงข้อละคำตอบเดียวเท่านั้น และกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

- ทั้งนี้ ในบางประเด็นของคำถามความคิดเห็นอาจเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยว
บางท่านที่อาจจะยังไม่ทราบข้อมูลที่ชัดเจน จึงให้ท่านอ่านข้อความและใช้การสังเกต
หรือสัมผัสจากสภาพความเป็นจริงที่ตัวท่านได้ประสบกับสิ่งดังกล่าวอยู่ในขณะนี้
แล้วพิจารณาว่าระดับความคิดเห็นของท่านในสิ่งที่สอบถามนั้นควรอยู่ในระดับใด ดังที่
ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วว่าโครงการฯ แห่งนี้ได้ดำเนินการในรูปแบบของแหล่ง
ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งจะต้องมีองค์ประกอบหลัก คือ (1) เป็นแหล่งธรรมชาติที่มีความ
สมบูรณ์ มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (2) มีการจัดการอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อสภาพ
แวดล้อมและระบบนิเวศในพื้นที่ (3) เน้นกระบวนการเรียนรู้และการสื่อความหมายทาง
ธรรมชาติ และ (4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชนในท้องถิ่น ผู้วิจัย
จึงขอทำความเข้าใจไว้เป็นการเพิ่มเติม
2. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคต่อ โครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่า
เจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้
- 2.1 ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
 - 2.2 ด้านการประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว
 - 2.3 ด้านการบริหารจัดการ
 - 2.4 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน
3. ข้อเสนอแนะในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 3

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ประโยชน์สูงสุดกับทุกฝ่าย ท่านควรทำการศึกษารายละเอียด
ละเอียดต่าง ๆ ในพื้นที่ของโครงการฯ เสียก่อน หลังจากนั้นจึงตอบคำถามในส่วนนี้และส่งคืนแบบ
สอบถามฉบับนี้ก่อนที่ท่านจะเดินทางกลับไป หากท่านมีข้อสงสัยประการใดท่านสามารถสอบถาม
รายละเอียดต่าง ๆ ได้จากเจ้าหน้าที่ผู้แจกแบบสอบถามได้ตลอดเวลา

20. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยุคต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พื้นที่สวนป่า
เจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า จังหวัดสระบุรี

ประเด็นของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ					
1. กิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโครงการฯ ในภาพรวม เป็นกิจกรรมที่มีความเหมาะสม ไม่รบกวนสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศในพื้นที่					
2. กิจกรรมด้านต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโครงการฯ มีประเภทและชนิดของกิจกรรมที่ครบถ้วนตามความต้องการของนักท่องเที่ยว					
3. ภายในพื้นที่โครงการฯ ได้จัดสร้างอาคารสำหรับรองรับกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม					
4. ภายในพื้นที่โครงการฯ ได้จัดให้มีลานเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม					
5. ภายในพื้นที่โครงการฯ ได้จัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้อย่างเพียงพอและเหมาะสม					
6. กิจกรรมเดินป่าศึกษาธรรมชาติของโครงการฯ มีเส้นทางเดินป่าตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และมีจำนวนเส้นทางที่เพียงพอต่อความต้องการ					
7. กิจกรรมส่องสัตว์/ดูนกของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ					
8. กิจกรรมค่ายลูกเสือ/เล่นแคมป์ไฟของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ					
9. กิจกรรมการศึกษาควาของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ					
10. กิจกรรมขี่จักรยานเสือภูเขาของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ					
11. กิจกรรมนั่งช้างท่องเที่ยวของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสม และมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ					
12. กิจกรรมที่เขื่อน้ำตก/เที่ยวชมธรรมชาติของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่เหมาะสมและมีจำนวนที่เพียงพอต่อความต้องการ					
13. ทำเลที่ตั้งของแหล่งกิจกรรมต่าง ๆ ในภาพรวมของโครงการฯ ตั้งอยู่ในทำเลที่ไม่ห่างไกลเส้นทางคมนาคม มีความสะดวกในการเดินทาง					

20. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวดูต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ต่อ)

ประเด็นของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
ด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ต่อ)					
14. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมของโครงการฯ เป็นกิจกรรมที่สร้างความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก					
15. กิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมของโครงการฯ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ให้ความรู้และสร้างความเพลิดเพลินให้กับนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก					
ด้านการประชาสัมพันธ์และการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยว					
16. โครงการฯ ได้จัดตั้งป้ายแสดงที่ตั้งและเส้นทางเดินทางของโครงการฯ ไว้อย่างเหมาะสม ทำให้ง่ายและสะดวกต่อการเดินทางมาท่องเที่ยว					
17. โครงการฯ ได้จัดตั้งป้ายโครงการฯ ควบคู่ไว้กับป้ายแหล่งท่องเที่ยวแห่งอื่นในพื้นที่ไว้อย่างทั่วถึงและเหมาะสม					
18. โครงการฯ ได้มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ไว้อย่างแพร่หลาย ทำให้นักท่องเที่ยวได้รับทราบข้อมูลของโครงการฯ เป็นอย่างดี					
19. โครงการฯ ได้จัดทำแผนผังประชาสัมพันธ์บริเวณโครงการฯ ที่ชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถศึกษาพื้นที่โครงการฯ ได้ง่ายด้วยตนเอง					
20. โครงการฯ ได้จัดทำสื่อแผ่นพับ/นิทรรศการ นำเสนอข้อมูลด้านต่าง ๆ ของโครงการฯ ไว้อย่างละเอียดถี่ถ้วนและมีความสมบูรณ์					
21. โครงการฯ ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ เพื่อคอยให้ความรู้และให้คำแนะนำกับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอและเหมาะสม					
22. โครงการฯ ได้จัดให้มีการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่นในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงโครงการฯ ไว้อย่างครบถ้วนและเหมาะสม					
23. สถานที่ท่องเที่ยวในโครงการฯ และบริเวณใกล้เคียง มีความหลากหลายรูปแบบของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเหมาะสมกับการให้บริการด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยวที่หลากหลายกลุ่มอายุ					
24. โครงการฯ มีการประสานงานกับกลุ่มธุรกิจนำเที่ยว ทำให้เกิดเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวขึ้นในพื้นที่อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม					
25. สถานที่ท่องเที่ยวในโครงการฯ และบริเวณใกล้เคียง มีแหล่งท่องเที่ยวที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการเชื่อมโยงตลาดการท่องเที่ยวในพื้นที่					

20. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ต่อ)

ประเด็นของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
ด้านการบริหารจัดการ					
26. หน่วยงานราชการที่รับผิดชอบโครงการฯ มีความเหมาะสมและมีศักยภาพในการบริหารจัดการโครงการฯ คืออยู่แล้ว					
27. บุคลากรด้านต่าง ๆ ของโครงการฯ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการบริหารจัดการโครงการฯ เป็นอย่างดี					
28. บุคลากรด้านต่าง ๆ ของโครงการฯ เป็นผู้ที่มีบุคลิกลักษณะ อธิษาศัย มีมนุษยสัมพันธ์ดี และจัดบุคลากรไว้ให้บริการอย่างเพียงพอ					
29. บุคลากรด้านต่าง ๆ ของโครงการฯ มีจำนวนที่เพียงพอเหมาะสมต่อการบริหารจัดการ และบริการนักท่องเที่ยว					
30. อัตราค่าธรรมเนียมผ่านเข้าพื้นที่โครงการฯ มีอัตราที่เหมาะสมคืออยู่แล้ว					
31. อัตราค่าบริการต่าง ๆ ภายในโครงการฯ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร หรือค่าบริการกิจกรรมต่าง ๆ มีอัตราที่เหมาะสมคืออยู่แล้ว					
32. โครงการฯ มีการก่อสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ ไว้เหมาะสมกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่					
33. โครงการฯ มีการก่อสร้างและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้เพียงพอเหมาะสม และกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่					
34. โครงการฯ มีการก่อสร้างและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้เป็นอย่างดีและเป็นสัดส่วนและเป็นหมวดหมู่					
35. โครงการฯ มีการจัดทำห้องน้ำ ห้องสุขาไว้เพียงพอเหมาะสม และกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่					
36. โครงการฯ มีการจัดทำสื่อความหมายธรรมชาติตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ไว้เหมาะสม และกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่					
37. โครงการฯ มีการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยวในจุดต่าง ๆ ไว้เพียงพอเหมาะสม และกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติในพื้นที่					
38. โครงการฯ มีการระบายน้ำมลพิษ/สภาพแวดล้อมไว้เป็นอย่างดี มีบรรยากาศที่เงียบสงบ ไม่มีเสียงดังรบกวนการพักผ่อนยามค่ำคืน					

20. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวด้านโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ต่อ)

ประเด็นของความคิดเห็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	ไม่เห็นด้วย
ด้านการบริหารจัดการ (ต่อ)					
39. โครงการฯ มีการจัดตั้งถังใส่ขยะเปียก ขยะแห้ง ไว้อย่างเพียงพอเหมาะสมและทั่วถึงในพื้นที่					
40. โครงการฯ มีการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัยภายในพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของโครงการฯ ไว้อย่างทั่วถึง					
ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน					
41. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการฯ เป็นอย่างดี					
42. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นภาคีเทศบาลฯ ในโครงการฯ เป็นอย่างดี					
43. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นพนักงานด้านต่าง ๆ ในโครงการฯ เป็นอย่างดี					
44. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวในโครงการฯ เป็นอย่างดี					
45. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตและขายสินค้าท้องถิ่นในโครงการฯ เป็นอย่างดี					
46. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการขายสินค้าทั่วไปในโครงการฯ เป็นอย่างดี					
47. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการขายของที่ระลึกต่าง ๆ ในโครงการฯ เป็นอย่างดี					
48. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการขายอาหารและเครื่องดื่มต่าง ๆ ในโครงการฯ เป็นอย่างดี					
49. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงศิลปะท้องถิ่นในโครงการฯ เป็นอย่างดี					
50. โครงการฯ ได้ส่งเสริมให้ราษฎรในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ เป็นอย่างดี					

ตอนที่ 4 ความต้องการ ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง โปรดระบุความต้องการ ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นของท่านที่เกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี ตามความคิดเห็นของท่าน

21. โปรดระบุถึงความต้องการเกี่ยวกับชนิดหรือกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ท่านต้องการให้มีในโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีในอนาคต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ Home Stay	☐ บริการร้านอาหาร/กาแฟ
☐ นวดแผนไทย	☐ ปีนเขา/ไต่หน้าผา
☐ อบสมุนไพรม	☐ ปลุกป่า
☐ เรือแคนู/เรือพาย	☐ ศึกษาพันธุ์ไม้ป่า
☐ จักรยานน้ำ	☐ ศึกษาพันธุ์พืชสมุนไพรม
☐ นั่งช้างท่องป่า	☐ ศึกษาพันธุ์ไม้มงคล
☐ จักรยานเสือภูเขา	☐ อื่น ๆ (ระบุ)_____

22. โปรดระบุความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่านอย่างอิสระ เกี่ยวข้องกับโครงการศูนย์พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พื้นที่สวนป่าเจ็ดคด-โป่งก้อนเส้า อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-สกุล	นายจเรศักดิ์ นันตะวงษ์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 21 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2504
สถานที่เกิด	ตำบลช่องสามหมอ อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	วทบ. (ส่งเสริมและสื่อสารการเกษตร) สถาบันราชภัฏยะเชิงเตตรา (พ.ศ. 2542)
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ ระดับ 7 สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม